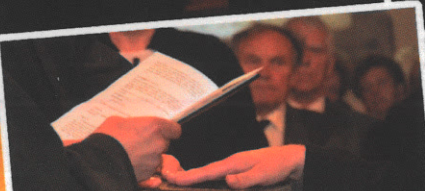
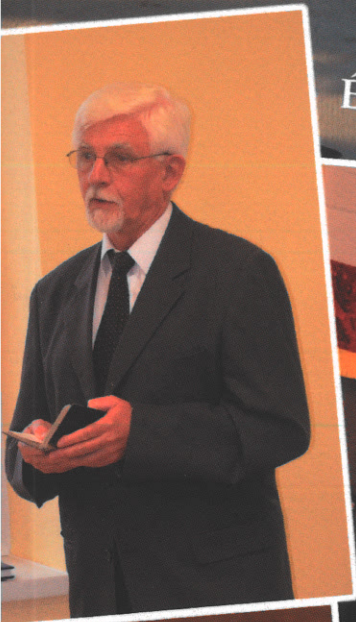

Kerületi Krónika 2012

Életképek az Északi Egyházkerület életéből

KERÜLETI KRÓNICA 2012

A Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének éves krónikája

Tartalom

Előszó	3
Egyházkerületi események	4
Az egyházmegyék életéből	11
A Borsod-Hevesi Egyházmegye eseményei	12
A Budai Egyházmegye eseményei	14
A Dél-Pest Megyei Egyházmegye eseményei	21
Az Észak-Pest Megyei Egyházmegye eseményei	26
A Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye eseményei	30
A Nógrádi Egyházmegye eseményei	39
Külügyi kapcsolatok és események	44
Oktatási intézmények eseményei	50
Események az Északi Püspöki Hivatalban és egyéb püspöki szolgálatok	56
Jelentések, székfoglalók	61
Eseménylista	99

Előszó

Negyedik alkalommal tesszük le gyülekezeteink és intézményeink asztalára a Északi Evangélikus Egyházkerület éves krónikáját. Az immár hagyományosnak tekinthető formát szeretnénk új és új tartalommal megtölteni, mindig újítva egy kicsit. (Ezzel is az egyházkerület mottóját jelentő *conservando et renovando* jegyében cselekszünk.) Tavaly valamennyi gyülekezet összes presbiterének juttatunk egy példányt, hiszen akkor került sor a gyülekezeti tisztújításokra. Idén a bőséges képi anyag mellett közöljük az esperesi és felügyelői székfoglalók szövegét, hiszen 2012-ben kezdték meg hat éves ciklusukat az egyházmegyei elnökségek, továbbá új egyházkerületi felügyelőt is választottunk dr. Fábri György személyében. Amit jobbára egy kisebb közösség hallott, az most az egész egyházkerület számára közkinccsé válik.

Őszintén reméljük, hogy ki-ki nemcsak saját gyülekezete eseményeit keresi ebben a kiadványban, hanem érdeklődéssel figyeli más közösségek történéseit is. Így lehetnek kérő és hálaadó imádságaink egészen konkrétak és személyesek.

A krónika a görög *kronosz* (idő) szóból származik, és az napok és hónapok múlására emlékeztet. Közismert, hogy a bibliai görögben van egy másik szó is az időre, ez pedig a sokat emlegetett *kairosz*. Alkalmas időt, Isten által meghatározott időt jelent. A múltó időben észre kell vennünk az Urunk által felkínált alkalmakat. Ez a kiadvány arról tanúskodik, hogy 2012-ben is sok esélyt kaptunk Isten igéjének meghallására, a megtérésre, a közösségépítésre, a szolgálatra. Visszatekintve egy esztendőre érdemes önvizsgálatot tartanunk, mennyire éltünk ezekkel az alkalmakkal.

A mi Urunk tudja, hogy mikor mire van szükségünk. Ezért is jó, ha emlékezetbe idézzük, hogyan is szólt a 2012-es év útmutatói igéje.

Jézus Krisztus mondja Pál apostolnak:

„Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.” (2Kor 12,9)

Köszönöm a Luther Kiadó és az evangélikus portál felelős vezetőinek, hogy lehetővé tették az általuk közölt anyagok ilyen formájú újraközlését. Köszönöm Horváth-Hegyí Áron püspöki titkárnak, hogy ismét lelkiismeretes munkát végzett a szerkesztés során. Legyen áldás ezen a kiadványon.

Erős vár a mi Istenünk!

Dr. Fabiny Tamás

püspök

Egyházkerületi események

Az Északi Püspöki Hivatal és a Külügyi Osztály munkatársai

Balról: *Kovács István* – gondnok, gépkocsivezető; *Kovács Viola* – gondnok, egyházi; *dr. László Virgil* – teológiai referens; *Kecskés Anita* – irodavezető; *dr. Fabiny Tamás* – püspök; *Cselovszkyné dr. Tarr Klára* – az Ökumenikus és Külügyi Osztály vezetője; *Benczúr László* – egyházkerületi felügyelő; *Horváth-Hegyi Áron* – püspöki titkár; *Pap Kinga Marijatta* – külügyi referens

Megyei Elnökségek Tanácsa

Negyedévente gyűlnek össze a kerület hat egyházmegyéjének elnökségei (esperes és felügyelő), illetve az egyházkerületi munkaügyi felelősök, hogy az aktuális gazdasági, személyi, ingatlanokkal, programokkal kapcsolatos ügyeket átbeszéljék. 2012-ben a tisztújítás során néhány személyi változás is történt.

- Borsod-hevesi felügyelő: *Gyuris Miklós*
- Borsod-hevesi esperes: *Sándor Frigyes* → *Buday Barnabás*
- Budai esperes: *Bence Imre*
- Budai felügyelő: *dr. Fabiny Tibor* → *Némethyné dr. Uzoni Hanna*
- Dél-Pest megyei felügyelő: *Bak Péter*
- Dél-Pest megyei esperes: *Krámer György*
- Észak-Pest megyei esperes: *Mekis Ádám*
- Észak-Pest megyei felügyelő: *dr. Roncz Béla*
- Hajdú-szabolcsi felügyelő: *Márföldi István*
- Hajdú-szabolcsi esperes: *Sztankó Gyöngyi* → *Zsarnai Krisztián*
- Nógrádi felügyelő: *Pozsonyi Anna* → *Koncz István*
- Nógrádi esperes: *Szabó András*
- Püspök: *dr. Fabiny Tamás*
- Egyházkerületi felügyelő: *Benczúr László* → *dr. Fabri György*
- Egyházkerületi másodfelügyelő: *dr. Cserhádi Péter* → *Bak Péter*
- Egyházkerületi missziói lelkész: *Blatniczky János*

Dániel → *Bozorády András*

Március 1. ÉPH – Parókusi alkalmassági vizsgálat

Az elmúlt évhez hasonlóan – amikor is a négy hajdú-szabolcsi jelentkező miatt Nyíregyháza volt a helyszín – 2012-ben is különleges körülmények között zajlott a parókusi alkalmassági vizsgálat és a lelkészsképzés vizsga. Az élet úgy hozta, hogy mind a négy vizsgázó személyében egy-, két-, vagy háromgyermekes édesanyákat köszönthettek a vizsgabizottságok. A vizsga két részből állt: az öt írásban beadott munka megbeszéléséből, illetve a szóbeli tételből. Az eredményhirdetésnél egy lelkészi és három parókuslelkészi oklevelet adhatott át *dr. Fabiny Tamás* püspök. *Labossáné Kövágó Anitának*, az Érdi Evangélikus Egyházközösségben, *Keczkó Szilviának*, a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközösségben szolgáló lelkésznek, valamint *Gazsóné Verasztó Teodórának*, aki a Dél-Pest Megyei Egyházmegyében, és *Zsarnainé Urbán Nórának*, aki a nyíregyházi Túróczy Zoltán Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában és Óvodában szolgált.

Március 29. Budapest – Benczúr-kiállítás

Benczúr László Ybl-díjas építész, az Északi Evangélikus Egyházkerület felügyelője és gyermekei, *Benczúr Emese* Munkácsy-díjas képzőművész és *iff. Benczúr László* Pro Architectura-díjas építész kiállítása nyílt meg a Lágymányosi Ökumenikus Központban. A kiállítást az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány és az Északi Evangélikus Egyházkerület közösen szervezte. A *Benczúr László* által tervezett ökumenikus központ szakrális terének központi helyén *Benczúr Emese* installációja olvasható: „Minden örök”, illetve „Nem minden örök”. A művészek méltatását *dr. Fa-*

biny Tamás evangélikus püspök és *Nagy Tamás* Ybl-díjas építész tolmácsolta. A püspök elmondta: „Minden életműkiállítás arra emlékeztet, hogy az idő bizony véges. Az alkotók egyes korszakait többnyire jól el lehet választani egymástól, és az egyes művek lenyomatai annak a kornak, amelyben születtek”.

Április 14. Pilis – Egyházkerületi ifjúsági találkozó

Több mint kétszáz fiatal vett részt az Északi Evangélikus Egyházkerület gyülekezeteiből a Pilisen megrendezett ifjúsági napon. A programokat egyházunk gyermek- és ifjúsági osztálya állította össze. A közös

éneklés a budahegyvidéki gyülekezet ifjúsági zenekarának közreműködésével zajlott. A fiatalokkal megtelt templomban a házigazda gyülekezet lelkésznöje, *Pánygánszky Ágnes* köszöntötte a résztvevőket, majd *Krámer György* esperes tartott áhítatot. Ezek után Róka Szabolcs interaktív mesejátéka és a vendéglátók fiataljai által szervezett játék mozgatta és nevette meg az ifjúságot. Délután a gyermek- és ifjúsági osztály „lakatpartija” következett. A nap egyik csúcspontja pedig a tombolahúzás volt, majd a miskolci In His Steps együttes koncertje következett.

Április 18. ÉPH – Evangélikus gazdák találkozója

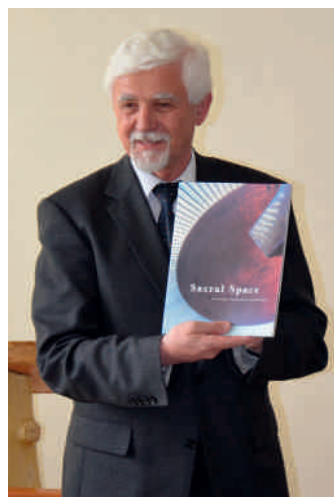

Az egyházkerület Püspöki Hivatalában találkoztak a kerület gazdálkodói. Az egyházkerület elnökségének köszöntő szavai után vitaindító referátumok hangoztak el. Először az evangélikus *Obreczán Ferenc* országgyűlési képviselő, a Magosz főtitkára szövegezte *Az együttműködés lehetőségei a gazdák és az egyház között a jó*

minőségű élelmiszer előállításában és forgalmazásában címmel. *Györfi Mihály*, a nyírteleki Filadelfia Evangélikus Egyházközség lelkésze beszélt az evangélikus cigánymisszió szociális földprogramjáról. A vetített képes előadás után *Hámori Zsolt* és *Giczi István* önkéntes számolt be arról, hogy a pesterzsébeti gyüleke-

zetben hogyan kötöttek kapcsolatot egy őstermelő és a gyülekezeti tagok között, és hogyan jöhetett létre egy közvetlen kereskedelmi lánc. Az egyhaztaji.hu kistermelőket és fogyasztókat összekötő rendszert *dr. Kodácsy Tamás* református egyetemi lelkész és tudományos munkatárs (KRE) mutatta be az egybegyűlteknél. Ezután hosszú fórumbeszélgetés következett, amelyen körvonalazódni látszott a szélesebb körű összefogás, konkrétan a Luther Market projekt.

Április 20. Nyíregyháza-Kertváros – Tavaszi közgyűlés

A hatéves ciklus utolsó közgyűlése *Kovács Erzsébet* lelkész nő áhítatával kezdődött. *Laborczi Géza* helyi lelkész bemutatta a nyíregyházi diakóniai intézményhálózatot. *Dr. Fabiny Tamás* püspök 2011-ről szóló beszámolójában tevékenységeiről olyan összegzést nyújtott, amelyből jól láthatók a szolgálatok arányai is.

Elgondolkodtató – vallotta be, hogy a félszáz helyszínen tartott hetven istentisztelet mellett ott van a számos bizottság és testület hetven ülése is. *Benczúr László* egyházkerületi felügyelő tizenkét éves szolgálata utolsó beszámolóját mondta el, amelyet a Soli Deo Gloria szavai határoztak meg. A hozzászólásokat követően a kerület megköszönte hűségét és odaadó szolgálatát. Ezután *Szabó András* esperes, a jelölő- és szavazatszámoló bizottság elnöke ismertette az esedékes tisztújítás menetét. A négyórás együttlét a megszokottnál is jobb hangulatban telt.

Május 19. Százhalombatta – Missziói Nap

Az egyházkerület missziói napja 2012-ben annak legdélnyugatibb csücskében kapott helyet, az érdi egyházközséghez tartozó Százhalombattán. A szervezők *Blatniczky János* kerületi missziói lelkész, *Bence Imre* esperes, *Labossa Péter* érdi lelkész és az Északi Püspöki Hivatal munkatársai voltak. A találkozón több

mint hatszáz fordultak meg. A gyermek- és ifjúsági foglalkozások a szokottnál is szervezettebb formában történtek a szabadban felállított három sátorban. A sportcsarnokban zajlott a „küldetésünk Isten családjában” témakörében felépített, „nagyoknak” szóló program. A színpadi események sorát *Ittész István* nyugalmazott, egykori érdi lelkész evangelizációja nyitotta meg. Ef 5,1–2 alapján az *Isten szeretett gyermekei, az egyház mint család* témájában szólt. A délelőtt második részét Szarka Miklós református lelkész, pár- és családterapeuta, klinikai lelkigondozó vezette fel *A családok védelme, a válságok megelőzése és kezelése* című előadásával. Az ezt követő pódiumbeszélgetést *Fabiny Tamás* püspök moderálta. Beszélgetőpartnere az előadón kívül – A reformáció és a nők tematikus év jegyében – három, igen különböző háttérből érkező nő volt: *Adámi Márta* nagycsaládban felnőtt hitoktató, *Bakondiné Garádi Zita* többgyermekes édesanya és *Farkas Edit*, a gödöllői Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetotthon és Családok Átmeneti Otthonának volt lakója és jelenlegi munkatársa. A ötnegyedórás ebéddió megadta a lehetőséget a várva várt vagy éppen meglepetésszerű találkozásokra. Akinek továbbra is bent volt kedve nézelődni, szemügyre vehette a VISZ (Vasárnapi Iskolai Szövetség), illetve az egyházmegyék bemutatkozó standjait. Kora délután *Oberfrank Pál* és *Kéri Kitty* színművészek *Szeretetlenül* című közel egy órás irodalmi előadása hangzott el. A nap záróakkordja az úrvacsorai istentisztelet volt *Keczkó Szilvia* budahegyvidéki lelkész nő igei szolgálatával.

Június 1. ÉPH – Ordinációs előkészítő

2012-ben három ordinációra kerül sor az Északi Egyházkerületben: Nyíregyházán *Domokos Tibor*, Szegeden *dr. László Virgil* és *dr. Agod Anett*. A felkészítésben a kerület püspökén kívül *Krámer György* esperes segédkezett. Az együttléten a fő hangsúly az elcsendesedésre és a személyes beszélgetésre esett. A lelkészjelölteknek lehetőségük volt a visszatekintésre, érzéseik és jövőbeli reményeik illetve félelmeik megfogalmazására. A beszélgetések négy fő témája volt: lelki élet, szolgálat és család, pénzügyek a gyülekezetben, kapcsolattartás a különböző egyházi és világi szervezetekkel. A MEE törvényei szerint „a lelkészjelölt az avatás alkalmával kapja meg a lelkési címet és a lelkési oklevelet. Ezt követően beosztott lelkészként a kibocsátó egyházkerület püspökének rendelkezése szerint áll szolgálatba a parókusi alkalmassági vizsgálat megállásáig”.

Július 20. Fonyód – Püspök és titkárai

A Szélerőzsa országos evangélikus ifjúsági találkozón történelmi fotó készült, amelyen *dr. Fabiny Tamás* püspök az utóbbi években mellette szolgált püspöki titkárokkal együtt áll. A záró úrvacsorával egybekötött szabadtéri istentisztelet után mindannyian lelkészöltözetben voltak: *Horváth-Hegyi Áron* (2009 óta titkár), *Horváth-Hegyi Olivér* (2006–2007), *Fabiny Tamás* és *Czöndör István* (2007–2009).

Augusztus 22. ÉPH – Vendégek a norvégiai Møre egyházkerületből

Ingeborg Midttomme püspökasszony vezetésével az Északi Püspöki Hivatalba látogatott a Norvég Evangélikus Egyház Møre egyházkerületének delegációja. A norvég püspöki hivatal tizenöt jelen lévő munkatársa különböző területeken segíti a püspökasszony munkáját: többek között a kultúra, gazdaság, ifjúsági munka, misszió, diakónia, külkapcsolatok és egyházi élet játszanak fontos szerepet a hatalmas norvég evangélikus egyház møre-i kerületének életében. A találkozón *dr.*

Fabiny Tamás püspök fogadta a vendégeket, Benczúr László kerületi felügyelővel, dr. László Virgil teológiai asszisztenssel és Cselovszkyné dr. Tarr Klára külügyosztály-vezetővel. Benczúr László kerületi felügyelő – többek között – elmondta, hogy bár földrajzilag nagy távolságra vagyunk egymástól és a nyelvünk is más, mégis egy a hitünk, s ez mindennél jobban meghatározza összetartozásunkat a világon. Ennek jeleként irányjelző táblát kaptak a vendégek „Budapest 1850 km” felirattal. A hivatalban pedig a tábla párja maradt: „Molde 1950 km” felirattal.

tokban történő feldolgozás segítségével. Az előadók Csoma Áron református lelkész, Fábri György újonnan megválasztott egyházkerületi felügyelő és Richly Zsolt rajzfilmrendező, animátor, grafikus voltak. A reggeli és esti áhítatok az egyéni elcsendesedésre irányították a figyelmet Krámer György, Balázs Viktória, Balicza Iván és Molnár Erzsébet szolgálataival. A szerda esti alkalom és az azt követő csendes elvonulás és csoportos beszélgetés – a visszajelzések alapján – sokak számára jelentette az együttlét csúcspontját. Zárásként csütörtök délelőtt közösen vettek úrvacsorát a lelkészek a Mályi-tóra néző udvaron ideiglenesen kialakított templomban. Igével Fabiny Tamás püspök szolgált és indította tovább a reménység szerint felüdült lelkipásztorokat.

Szeptember 21. Csömör – Alakuló közgyűlés

Augusztus 28-30. Mályi – Munkaévkezdő lelkésztalálkozó

Az egyházkerület aktív lelkészei a Miskolctól délre pár kilométerre fekvő Mályiban találkoztak augusztus végén, munkaévkezdés előtti feltöltődésre, ismerkedésre. A Tiszáninneni Református Egyházkerület Szabadidő- és Továbbképzőközpontja minden szempontból ideálisnak bizonyult: kényelmes szobák, különböző méretű előadótermek, finom ételek, természet, csend, tó, vízibicikli, számos sportolási lehetőség, teljes körű technikai felszereltség, kedves és rugalmas vendéglátás. A fókuszba az igehirdetés került, mégpedig a 2011 adventjében megjelent Máté 118 című prédikációskötet

vizsgálata mentén: három igehallgató szakember jelenlétében, előadások és csoport-

Az egyházkerület alakuló közgyűlése dr. Fábri György egyházkerületi felügyelő iktatását követően a Csömöri Evangélikus Egyházközsg gyülekezeti t e r m é b e n

kapott helyet. A gyűlés fő, és meglehetősen időigényes napirendi pontját, az egyházkerületi tisztségviselők választását, Szabó András esperes, a Jelölő- és Szavazatbontó Bizottság elnöke vezette. Mindenekelőtt a közgyűlés létrehozta a tiszteletbeli felügyelő posztját, és közfelkiáltással megválasztotta Benczúr Lászlót, aki örömmel elfogadta a megtiszteltetést. Ezek után a szavazás öt blokkból állt: az egyházkerületi tisztségviselők, az országos presbitériumi küldöttek, a zsinati

küldöttek, különféle országos bizottságok, illetve egyházkerületi bizottságok küldötteinek választásából. A különböző tisztségekre százhetven jelölés érkezett, és ebből a százharmincöten vállalták a jelöltséget. A szavazások – néhány ismétléssel – rendben zajlottak le.

Szeptember 21. Csömör – Dr. Fábri György egyházkerületi felügyelő iktatása

Benczúr László tizenkét évi egyházkerületi felügyelői szolgálata után átadta a stafétabotot utódjának, *dr. Fábri Györgynek*. Az északi egyházkerület felügyelői iktatásának helyszín-választása az észak-pest megyei Csömör evangélikus templomára esett, hiszen az új felügyelő gyermekkorra óta ebben a közösségben élte és éli meg evangélikus hitét. Az ünnepi istentiszteleten *dr. Fabiny Tamás* püspök igehirdetésében a szabadságról és a szolgaságról szólt az elnöktársa által választott ige alapján: „Megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket” (Jn 8,32). A liturgia szolgálatában a csömöri gyülekezetben éppen öt éve szolgáló *Johann Gyula* segédkezett, a gyülekezet soraiban ülve pedig több, mint harminc evangélikus lelkész volt jelen az egyházkerület új, nemlelkészi vezetőjének iktatásán. A köszöntések sorában – többek között – mindhárom egyházkerület világi vezetője is felszólalt. (A székfoglaló beszéd a kiadvány utolsó fejezetében olvasható.)

November 6. ÉPH – Országos presbitériumi és zsinati küldöttek találkozása

Az egyházkerület és hat egyházmegyéje által az országos presbitériumba és a zsinatba delegált küldöttek találkoztak a püspöki hivatalban. A választások az őszi közgyűléseken zajlottak le. A november végi alakuló zsinati közgyűlés és a december közepi alakuló országos presbitériumi ülés előtt közösen készültek a küldöttek a cikluskezdés feladataira. Többen nem először viselnek országos testületi tagságot, így az általuk szerzett, és „újonckokkal” megosztott tapasztalataik sokban hozzájárultak a zökkenőmentes váltáshoz. A találkozás *Fabiny Tamás* igei gondolataival kezdődött, majd a bemutatkozás következett. A beszélgetést a kibőví-

tett egyházkerületi elnökség vezette: *dr. Fabiny Tamás* püspök, *Krámer György* püspökhelyettes, *Fábri György* felügyelő, *Benczúr László* tiszteletbeli felügyelő. Országos presbitériumi küldöttek: *Laborczi Géza*, *Benczúr László*. Zsinati küldöttek: *Abaffy Zoltán*, *Balázs Viktória*, *Buday Zsolt*, *Buday-Malik Adrienn*, *Csengeri Tamás*, *Detre János*, *Dobrovolni Máté*, *dr. Guóth Emil*, *dr. Lackner Pál*, *dr. László Virgil*, *dr. Roncz Béla*, *Gyuris Miklós*, *ifj. dr. Hafenscher Károly*, *dr. Ittész András*, *Lőrincz Lászlóné*, *Réz-Nagy Zoltán*, *Tóth Melinda Anna*, *Zsugyel Kornél*

November 30. Budapest – Benczúr László Prónay-díjat kapott

Egyházunk Országos Presbitériuma 2008-ban megalapította a Prónay Sándor-díjat, amelyet azok a magyar és külföldi világi személyek kaphatnak, akik kiemelkedő szellemi vagy anyagi támogatással állnak a Magyarországi Evangélikus Egyház mellett. Az elismerés évente egy személynek ítélhető oda. Az idei esztendőben a Prónay-díjat *Benczúr László* építész, egyházkerületi felügyelő vehette át az új zsinat első ülészakájának ünnepélyes nyitóistentiszteletén. *Fabiny Tamás* püspök személyes hangvételű laudációjában elmondta: „Szakmai elhívásának és egyházunk iránti elkötelezettségének gyűjtőpontjában egyházi építészete áll, melynek jelentősebb állomásai a következők:

- Evangélikus missziói otthon – Balatonszárszó
- Evangélikus Püspöki Hivatal – Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor
- Református–evangélikus templom – Budapest, Németvölgyi út

- Evangélikus templom – Zomba
- Evangélikus templom – Kemenespálfa
- Evangélikus templom – Balatonfüred
- Evangélikus templomegyüttes – Budapest, Kékgyölyó utca
- Evangélikus templom – Szarvaskend
- Evangélikus templom – Encs
- Nyugdíjas evangélikus lelkészek otthona – Budapest, Hűvösvölgyi út
- Ökumenikus központ – Budapest, Lágymányos
Egyházkerületi felügyelőként – amely tisztséget két

cikluson keresztül töltötte be – valamint egyházunk Építési és Ingatlanügyi Bizottságának tagjaként ezen kívül is sokat tett épített örökségünk megőrzéséért és gyarapításáért. Szakmai tevékenysége mellett mindig szívügyének tekintette az egyház lelki épülésének ügyét. Alázatára jellemző, hogy miután életkora miatt újabb országos vezetői ciklust már nem vállalhatott (ugyanakkor az egyházkerület közgyűlése közfelkiáltással tiszteletbeli felügyelőnek választotta), a kis budakeszi szórványgyülekezetben vállalta el a gondnoki tisztséget.”

AZ EGYHÁZMEGYÉK ÉLETÉBŐL

A Borsod-Hevesi Egyházmegye eseményei

A Borsod-Hevesi Egyházmegye lelkési munkaközössége

- Aklan Béla Sándor (Egri Evangélikus Egyházközség)
- Asztalos Richárd (Tokaj és környéke Evangélikus Egyházközség)
- Balázs Tibor (Sajókazai Evangélikus Egyházközség)
- Buday Barnabás (Arnót-Újcsanósi Társult Evangélikus Egyházközség)
- Domokos Tibor (augusztustól: Fancsal-Hernádvécsei Evangélikus Egyházközség)
- Gerlai Pál (Fancsal-Hernádvécsei Evangélikus Egyházközség → Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakiskola)
- Molnár József (Diósgyőr-Vasgyári Evangélikus Egyházközség, Diósgyőri Evangélikus Egyházközség)
- Sándor Frigyes (Miskolci Evangélikus Egyházközség)
- Sándorné Povazsanyecz Gyöngyi (Miskolci Evangélikus Egyházközség)
- Tóth Melinda Anna (Ózd-Putnoki Társult Evangélikus Egyházközség)

A kép az egyházmegyei elnökség iktatásán készült (2013. február 4.)

Március 7. Encs - Útravaló a léleknek

2011 szeptemberében indult Encsen az *Útravaló a léleknek* című városi előadássorozat, amelynek keretében a történelmi egyházak jeles képviselői szólaltak fel. A rendezvényeket egy helyi civil szervezet, az Abaúj Polgáriért Alapítvány szervezte az encsi Művelődési Központban. Márciusban *Fabiny Tamás* püspök volt a vendég, aki *Egyház és közélet* című előadásában Keken András életét mutatta be, hogy így egy lelkész életén keresztül minél inkább közel hozza a témát a hallgatóság részére. A fórummal egybekötött alkalom után a püspök Keken Andrásról írt könyvét dedikálta az érdeklődőknek.

Május 11. Arnót – Ökumenikus hálaadó istentisztelet az óvodáért

Rendhagyó alkalomból teltek meg a nemrégiben megújult arnóti templom padsorai: születésnap hálaadásra gyűlt össze az ökumenikus gyülekezet. Negyven éve jött létre közösségi kezdeményezésre az az óvoda, amelynek vezetője a szintén negyven éve ott dolgozó

Barnák Pálné, az arnóti evangélikus gyülekezet – ismételtén megválasztott – felügyelője. Ahogyan *dr. Üveges István* polgármester fogalmazott. az óvoda sikerének kulcsa az a lelkiület. Különösen is figyelemre méltó, hogy Arnóton az óvodás gyermekek száma évről évre nő. A házigazda evangélikus egyházközség lelkésze,

Buday Barnabás arra kérte a jelenlévőket, hogy őrizték meg emlékezetükben azt a képet, amikor a keresztelőkút és a

padok között zongorát, dobokat, gitárt, három generáció és négy felekezet képviselőit látják. Mindez azt bizonyítja, hogy „jól megférnek egymás mellett”.

Augusztus 25. Tállya – Egyházmegyei csendesnap

Nagy öröm, hogy minden évben van egy nap, melyre meghívást kapnak mind a Borsod–Hevesi, mind a Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye gyülekezeteinek tagjai, és megtölthetik a tállyai evangélikus templomot. *D. Szebik Imre* nyugalmazott püspök volt a csendesnap fő vendége, aki esperesként, majd főpásztorként is szívügyének tekintette a térség evangélikusainak sorsát. A közös énektanulás utáni nyitóáthítatban *Asztalos Richárd* helyi lelkész 1Móz 35,15 alapján a Jákob által Bételnek elnevezett helyről, Isten házáról szólt. Az egyházunk jövőképeről szóló fórumbeszélgetés moderátora Molnár József diósgyőri lelkész volt, amelynek keretében a püspök mellett *Sándor Frigyes* esperes, *Gyuris Miklós* egyházmegyei felügyelő és Fellegvári Zoltán gimnáziumigazgató szólalt fel. Az *In His Steps* zenekar szolgálata, majd az ebéd után Szebik Imre fo-

tókkal illusztrált beszámolója következett, bemutattva püspöki szolgálatának legszebb és legnehezebb pillanatait. A csendesnapot úrvacsorás istentisztelet zárta *Tóth Melinda* ózdi lelkész női biztató hangvételű igei szolgálatával.

Október 11–14. Miskolc – XIX. Veczán Pál kórustalálkozó

Miskolc és környéke különböző felekezetű templomaiban szolgálatot teljesítő amatőr kórusainak részvételével került megrendezésre a négynapos programsorozat, mely kiváló lehetőség az egyházi iskolák kórusainak is a bemutatkozásra. Újdonság, hogy a – miskolc-belvárosi görög katolikus székesegyház fennállásának 100. évfordulójára rendezett – bizánci kórusok találkozója is csatlakozott a programhoz, továbbá örömmel konstatalják a szervezők, hogy minden évben egyre több kórus vesz részt. A programsorozat fővédnöke *Kriza Ákos*, Miskolc polgármestere volt.

November 20. Budapest – Miniszteri dicséretben részesült Buday Barnabás

Példaképnek állítjuk a kitüntetetteket, akik munkájukkal, verseikkel, írásaikkal oktatták, nevelték a gyermekeket, és ez által szolgálták szüleiket is. És azokat, akik lelki támaszt adnak, válságos pillanatokban segítenek, és ezzel sokszor életet mentenek meg – mondta *Soltész Miklós*. A szociális, család- és ifjúságügyért felelős államtitkár díjakat és elismerő okleveleket adott át a gyermekek jogainak világnapja alkalmából rendezett ünnepségen, amelyen miniszteri dicséretben részesítették *Buday Barnabás* evangélikus lelkészt, a Magyar Cserkészszövetség elnökét is. Hagyományosan ezen a napon adják át az ifjúsági szervezetek, a fiatalokkal foglalkozó szakemberek, az ifjúsági szakma legrangosabb kitüntetését, a Magyar Ifjúságért életműdíjat és a miniszteri dicséreteket.

A Budai Egyházmegye eseményei

A Budai Egyházmegye lelkeszi munkaközössége

- Dr. László Virgílné dr. Agod Anett (szeptembertől: Budavári Evangélikus Egyházközség)
- Balicza Iván (Budavári Evangélikus Egyházközség)
- Bálintné Varsányi Vilma (Óbudai Evangélikus Egyházközség)
- Bence Imre (Budavári Evangélikus Egyházközség)
- Bencéné Szabó Márta (Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség, Budavári Evangélikus Egyházközség)
- Dr. Blázy Árpád (Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség)
- Dr. Blázy Árpádné (Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség)
- Donáth László (Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség)
- Endreffy Géza (Budaörsi Evangélikus Egyházközség)
- Fodor Viktor (Pesthidegkúti Evangélikus Egyházközség)
- Fülöp Attila (Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség)
- Gáncs Tamás (augusztustól: Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség)

- Hokker Zsolt (Óbudai Evangélikus Egyházközség → Budafoki Evangélikus Egyházközség)
- Horváth-Hegy Olivér (Szentendrei Evangélikus Egyházközség)
- Johannes Erlbruch (Budapesti Németajkú Evangélikus Egyházközség)
- Keczkó Pál (Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség)
- Keczkó Szilvia (Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség)
- Kézdy Péter (Piliscsabai Evangélikus Egyházközség)
- Kovács Viktor (augusztusig: Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség)
- Labossa Péter Mihály (Érdi Evangélikus Egyházközség)
- Labossáné Kővágó Anita (Érdi Evangélikus Egyházközség)
- Dr. Lacknerné Puskás Sára (Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség)
- Lajtós János (szeptemberig: Nagybörzsönyi Evangélikus Egyházközség)
- Solymár Gábor (júniusig: Budafoki Evangélikus Egyházközség)
- Szabó Bertalan Péter (szeptembertől: Nagybörzsönyi Evangélikus Egyházközség)
- Sztojanovics András (Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon, Idősek és Fogyatékos Személyek Otthona)
- Zólyomi Mátyás (Csepeli Evangélikus Egyházközség)

A kép az egyházmegyei elnökség iktatásán készült (2012. május 17.)

2011.11.09. Piliscsaba - Megnyílt az Evangélikus Családi Napközi

A Szigeti házaspár, *Imre* és *Zita* indiai missziói szolgálatra indult 2011 nyarán, ám piliscsabai házukat fel-

ajánlották az egyháznak, pontosabban a Piliscsabai Evangélikus Egyházközségnek, hogy ott egy családi napközit hozzanak létre. A Gyermeksziget Evangélikus Családi Napközi október elejétől várja a gyermekeket. A felszentelésre november 9-én került sor. Tizenöt kisgyermek kezdte meg a tanévet, akik közül egyszerre legfeljebb hét gyermek tartózkodhat a napköziben. Az egy szobában, valamint konyhában és játszószobában igazán barátságos környezetben lehetnek a kicsik, akik a hátsó kertben is rengeteg szórakozási lehetőséget találhatnak. A szentelésen *Kézdy–Brózik Vera* intézményvezető köszöntötte az egybegyűlteket,

Bence Imre esperes a 103. zsoltár, *Kézdy Péter*, a gyülekezet vezetője pedig 1Kor 3 alapján szólt. A szentelés után *Reischl Zsuzsa* zenepedagógus tartott az egybegyűlt gyermekeknek zenés foglalkozást.

Január 7–8. Piliscsaba – Egyházmegyei ifjúsági hétvége

Lopott idő – e témacím jegyében gyűltek össze január első hétvégéjén a Budai Egyházmegye fiataljai a piliscsabai Béthel missziós központban. A budahegyvidéki, budaörsi, óbudai és szentendrei fiatalok lelkészeik vezetésével filmnézéssel, áhítatokkal, előadással és sok-sok beszélgetéssel értékelték át az idő múlását, boncolgathatták ezt a mindannyiu(n)kat érintő és foglalkoztató témát.

Január 22. Budapest–Kelenföld – 100 éve született Kendeh György

Kelenföldön, az evangélikus egyházközség templomában Kendeh Györgyre (1912–2000) emlékezett a gyülekezet néhai lelkésze születésének századik évfordulóján. A vízkereszt ünnepe utáni 3. vasárnapon most ugyanúgy zsúfolásig megtelt a kelenföldi hajlék, mint ötvenöt éve, 1956. október 21-én. Akkor Kendeh

Györgynek a rehabilitációját követő első prédikációját hallgatta az ünneplő gyülekezet. A megemlékezésen *Kendeh K. Péter* unoka prédikált Ézs 61,1–2 alapján. Az istentisztelet után – *dr. Ittész András* felügyelő felvezetését követően – *Sass János* kelenföldi másodfelügyelő ismertette röviden Kendeh György életrajzát, majd *Thurnay Béla* mutatta be az általa szerkesztett, *Nem nagyobb a szolgálata az ő uránál – Kendeh György lelkész élete és szolgálata* című, erre az alkalomra megjelentetett gyülekezeti kötetet.

Február 18. Budahegyvidék – Túrmezei Erzsébet-emlékén nyitóünnepség

A 2012-es Túrmezei Erzsébet-emlékén nyitóünnepségnek a budahegyvidéki evangélikus templom adott otthont. A Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület egykori főnökasszonya az 1989-es újjászervezéstől 2000-ben bekövetkezett haláláig vezette a diakonisszák munkáját. Az ünnepi alkalmon *dr. Fabiny Tamás* püspök hirdette az ígét, méltatva Túrmezei Erzsébet életét és máig ható munkásságát. *Madocsai Miklós* előadásában felidézte a költő, műfordító, diakonissza életének fontosabb állomásait. Az előadást filmvetítés követte, ahol a Zákeus Média Centrum filmje idézte fel a Fébé történetét és a száz éve született néhai főnökasszonyt.

Március 21. Budapest – Radnóti-díj Donáth Lászlónak

Március 21-e az antirasszizmus világnapja. Az Egyesült Nemzetek Szervezete 1966-ban nyilvánította emléknappá. Hazánkban a MEASZ (Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetsége — Összefogás a Demokráciáért) e napon nyújtja át az általa alapított, Radnóti Miklós nevét viselő díjat olyan személyeknek, akik munkásságukkal, véleményformáló kiállásukkal fellépnek a rasszizmus, az antiszemitizmus, a kirekesztés bármely formája ellen. Idén tizenketten részesültek az elismerésben, köztük *Donáth László* evangélikus lelkész, volt országgyűlési képviselő. *Donáth László* nem az első egyházi személyiség, aki „példás, humanista életútja elismeréseként” megkapta a díjat: korábban *Tavaly D. Szabik Imre* nyugalmazott evangélikus püspök is átvehette a kitüntetést.

céljára. Az egy éve birtokba vett épületen mostanra készültek el a legfontosabb felújítások. *Bence Imre* esperes a 128. zsoltár szavaival kért áldást a lelkészcsaládra és a házra, *Kézdy Péter* lelkész a piliscsabai evangélikusokért imádkozott: a gyülekezetért, a családi napköziért, a Béthelért és a Silóért, és még a tavaszi harmattól virágzó kert is Istent dicsőítette.

Május 6. Érd – Örömkoncert

Bach, Vivaldi és francia romantikus szerzők orgonaművei csendültek fel *Csizmadia Márta* művésznő előadásában az érdi evangélikus templomban. A missziós koncertet a zenéhez illő természeti képek, kivetített bibliai idézetek kísérték. Ezek egyrészt Isten dicsőségét hirdették, másrészt az elveszett, kereső ember számára mutatták az utat, az élet megoldását – Jézus Krisztus elfogadásával. „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek” (Mt 11,28) – ezzel a jézusi hívogatóval kezdte két zenei blokk között áhítatát *Labossa Péter* lelkész, mintegy megerősítve a koncert üzenetét. Találó volt az előadás címe – *Örömkoncert* –, mert valódi, szívbéli örömet élhettek át a résztvevők Isten jelenlétében.

Április 15. Piliscsaba - Megáldották a parókiát

A piliscsabai lelkészcsalád új otthonául szolgáló épület megáldása alkalmából gyűlt össze a közösség vasárnap délután. Az elmúlt évtizedben látványos növekedésnek induló gyülekezet önállósodása után saját lelkészt választottak, aki néhány hónapig – elődeihez hasonlóan – Budapestről járt ki, majd idővel a gyülekezet lakást bérelt számára. 2011-ben végre megvalósult a régi álom, a gyülekezet házat vásárolhatott lelkészlakás

Május 17. Budahegyvidék – Egyházmegyei elnökség iktatása a Budai Evangélikus Egyházban

Mennybemenetel ünnepén kezdetét vette a egyházkerületben az egyházmegyei elnökségek iktatásának sora. Elsőként a Budai Evangélikus Egyházmegye el-

nöksége tett esküt, és kapott igei megerősítést – *Bence Imre*, aki második ciklusát kezdi meg esperesként, és *Némethyné Uzoni Hanna* felügyelő. Az esperesiktatást *Bálintné Varsányi Vilma* lelkész és *Keczkó Pál* lelkész végezte, a felügyelőiktatást pedig *Bence Imre* esperes. Igével *dr. Fabiny Tamás* püspök szolgált az ünnep igéje, ApCsel 1,4–11 alapján. Az újonnan bizalmat kapott esperes különösen is koncentrálni szeretne arra, hogy a reá bízott egyházmegyében a gyülekezetek kerüljenek előtérbe, az egyre növekvő és bonyolulttá váló adminisztrációval szemben. Másrészt igyekezni fog, hogy az evangélikus szempontból fehér foltokat tematikusan és célzottan feltárják a régióban. Ebben a misszióban hűséges munkatárs lesz az újonnan megválasztott felügyelő, aki hatgyermekes édesanyaként generációk óta elkötelezett keresztyén. A presbiter, kertészmérnök-oktató legfontosabb feladatának a megyei gyülekezeti munka megerősödését tekinti.

Május 21. Budahegyvidék – Megnyílt Benczúr László építész kiállítása

A gyülekezet KÉSZ rendezvényén, a tíz éve átadott, *Benczúr László* Ybl-díjas építész által tervezett budahegyvidéki evangélikus templom előadótermében maga a tervező – aki egyben az egyházkerület felügyelője is – tartott előadást a szakrális építészetről. Ezt követően kamarakiállítás keretében nyílt meg a *Benczúr László* evangélikus templomait bemutató tárlat, továbbá átadásra került a budahegyvidéki evangélikus templom makettje, amelyet *Galambos Gábor* építész-mérnök készített el 1:100 méretarányban. A makett az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány és az Északi Evangélikus Egyházkerület szervezésében a MEÖT-ben rendezett, *A Benczúr Építésziroda és a Benczúrok* című kiállításhoz készült, amely most a budahegyvidéki templomban nyerte el végső helyét. Ezáltal az érdeklődőknek

lehetőségük van a templomot nemcsak bejárni, de a makett segítségével akár madártávlatból is megtekinteni.

Június 23. Budafok – Solymár Gábor lelkész nyugdíjba vonulása

Te Deummal, Istent magasztaló hálaadással vett búcsút a budafoki gyülekezettől *Solymár Gábor* evangélikus lelkész, aki 18 évig szolgált az egyházközségben. Két nappal korábban a Budafok–Nagytétényi Önkormányzat emlékéremmel tüntette ki a lelkészt a kerületben végzett munkája elismeréséül. Solymár Gábor

igehirdetésében az alkalmon két ígéről beszélt, amelyek lelkészi szolgálata során mélyen a lelkébe íródtak: „Arra hívtatok el, hogy áldást örököljetek” – ez volt az egyik, a másik pedig: „Hogy az ő teljességéből kap-

tunk kegyelmet kegyelemre”. Az első a sárvári iktatásakor, 1976. május kilencedikén hangzott el, a másik pedig 1994. október elsején budafoki iktatásakor. A liturgiában *Bence Imre* esperes, illetve a nyugalmazott lelkész két lelkészgyermek, *Mónika* és *Péter* segédkezett. A gyülekezet új lekipásztora *Hokker Zsolt*.

Augusztus 5-9. Csepel–Bácsfalú – Testvérgyülekezeti látogatás duplán

A csepeli gyülekezet tagjai a Brassó melletti Bácsfaluba, csángó magyar testvérekhez látogattak, ahol *Barcsa István* lelkész és családja fogadta őket. A finn testvérekkel közösen immár huszonöt éve rendezik meg a hármas találkozót, melyen Csepel–Bácsfalú–Helsinki-Alppila (most már Kallio) és Juankoski (most már Järvi-Kuopio) evangélikusai találkoznak. A finnek ezúttal mintegy húszan érkeztek. A szombati érkezés estjén a templomban a közös áhítat után a gyülekezetek közelmúltjukról és jelenükről tartottak beszámolókat. A vasárnapi istentiszteletre majd kétszázán gyűltek össze, a közös ebéd és a délutáni beszélgetések után pedig a csángó est zárta a hosszú napot. Hétfőn autóbusszal

székelyföldi körútra indultak a résztvevők.

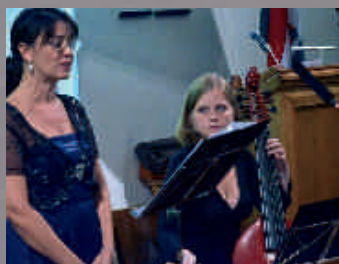
Augusztus 25. Szeged – Dr. László Virgil és dr. Agod Anett ordinációja

Dr. Agod Anett és dr. László Virgil második alkalommal állhatott meg együtt oltár előtt közös életük jeles eseménye kapcsán. A tavalyi év augusztusában a debreceni evangélikus templom oltára előtt mint ifjú pár, idén augusztus 25-én pedig a szegedi evangélikus templom oltára előtt mint ifjú lelkészek. A kettős ünnep szépen megmozgatta kis országunk evangélikusságának Dunán inneni felét: a küldő gyülekezeteken kívül a hatodéves helyek hívei is tiszteletüket tették a csongrádi megyeszékhelyen: Budavárból és Cinkotáról. *Fabiny Tamás* püspök igehirdetésében Gal 2,20 alapján szólott: „Többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem.” A szentelési liturgiában a püspök oldalán *dr. Orosz Gábor Viktor*, az Evangélikus Hittudományi Egyetem adjunktusa, és *iff. Cserháti Sándor*, a Szegedi Evangélikus Egyházközség lelkésze vett részt. A köszöntések sorában többek között megszólaltak Virgil és Anett hatodéves mentorai is: *Bence Imre* és *Vető István*. Virgil jelenleg az EHE Doktori Iskoláját újszövetségi és teológiatörténeti szakterületen végzi, és

ezzel párhuzamosan félállásban az egyházkerület püspöki hivatalában dolgozik teológiai és külügyi referens munkakörben. Anett most, hogy megszerezte a lelkészavatási oklevelét, a budavári gyülekezetben, férje hatodéves helyén kezdi meg szolgálatát, ahol a lelkészi feladatok mellett a hitoktatásban is aktívan részt fog venni.

Szeptember 14. Kelenföld – Művészetek találkozója

Délutántól késő estig változatos programokkal várta a Kelenföldi Evangélikus Egyházközség a templomba betérőket a Nyitott templomok éjszakája rendezvény-sorozathoz kapcsolódva. Az érdeklődők megismerked-

ettek *Pazár Béla* Ybl-díjas építésszel, kalandtúrán vehettek részt a templomtoronyban, a zeneszeretők pedig a My Friends vokál előadásában gospelt, spirituálékat és jazz-zenét hallgathattak. *Károlyi Edit* és a *Custos Viola* Consort előadásában gambamuzsika szólt meg, amelyet *Grunwalsky Ferenc* filmetűdjei színesítettek. Az immár éjszakába nyúló program *Cantus oecumenicus* címmel orgonás imaóra zárta, *Pál Diana* orgonaművész és a Fővárosi Protestáns Kántorátus zenéjével valamint *Gáncs Tamás* beosztott lelkész áhítatával.

Szeptember 16. Budafok – Hokker Zsolt beiktatása

Bence Imre esperes beiktatta hivatalába *Hokker Zsoltot* – a nyugdíjba vonuló *Solymár Gábor* lelkész utódaként –, a budafoki gyülekezet új lelkészét. Igihirdetésében Lukács evangéliuma ötödik fejezete alapján idézte első közös szolgálatuk emléket egy gyenesdiási konferenciáról, melynek ez volt a címe: *Evezd a mélyre!* Jézus szavával bátorította az új budafoki lelkészt az ige megismerésére és az abban való elmélyülésre: mint mondta, „Nincs más kincse az egyháznak, mint az evangélium!”. Az újonnan beiktatott lelkész a „Keressétek először az ő országát és igazságát” jól ismert igeverset olvasta fel igehirdetése alapigéjeként. Idézte *Jordán Tamás* *Eleje, közepe, vége* című versét, hangsúlyozva a lényegyet: mindennek van az eleje, közepe és vége.

Szeptember 16. Budapest-Sarepta - Immáron 61 éve

A Sarepta Szeretetotthon 61. születésnapját ünnepelték meg széles baráti és támogatói körben a szeretetotthon templomában és kertjében. Az istentisztelet kezdetén *Sztojanovics András* igazgatólelkész köszöntötte a zsúfolásig telt templom gyülekezetét. Az igehirdetés szolgálatát a Berlinből érkezett *Frau Zadema*k végezte és a pesthidegkúti gyülekezet énekkara is szót kapott. A köszöntők sorát *Jegesi Zoltánné* otthonvezető nyitotta és zárta, majd a gyülekezet és a Sztéhlo Gimnázium

képviselői megkoszorúzták a Sztihlo Gáborról elnevezett ház emléktábláját. Az otthon dolgozói és lakói divatbemutatóval szereztek vidám perceket az egybe-
gyűlteknél, majd közös éneklésükkel, zenélésükkel arattak méltán megérdemelt nagy sikert – bizonyosságot adva az otthonban folyó színvonalas, emberséges, kitartó munkáról.

Október 1. Budavár – Elindult a Budavári Evangélikus Szabadegyetem (BESZ)

A Budavári Evangélikus Szabadegyetem *dr. Pöcze Tibor* gyülekezeti felügyelő és *dr. Fabiny Tamás* püspök, gyülekezeti lelkész szervezésében folyik. A minden hónap első hétfőjén, 19.00 órától megtartott alkalmon hónapról hónapra különböző témában szólalnak meg a meghívott vendégek. Az előadásokat követően fórumbeszélgetés keretében van lehetőség feltenni a

kérdéseket, illetve hozzászólni. Az első alkalommal az előadás előtt *Balicza Iván* igazgatólelkész tartott áhítatot, és a gyülekezet felügyelője mondta el gondolatait az új kezdeményezéssel kapcsolatban. Az alkalom következő ötven percében *dr. Fabiny Tamás* *A zsidó Júdás – antijudaista és antiszemita megközelítések, megnyilvánulások Jézus tanítványával kapcsolatban* címmel adott elő. A fórumbeszélgetésben számos jelenlévő szólalt fel és tette fel kérdését a püspöknek Júdás üdvtörténetben betöltött szerepével, személyével és halálával kapcsolatban. Amint az többször is elhangzott: mindent a Szentírás tükrében kell megvizsgálni.

Október 18. Budahegyvidék – A hit éve Hegyvidéken

Egész napos programsorozat zajlott a MOM Kulturális Központban vasárnap a Hegyvidéken működő keresztény felekezetek, a Hegyvidéki Önkormányzat, illetve a MOM Kulturális Központ szervezésében. A

rendezvény célja, hogy a hitet megerősítse, megtisztítsa, és rádöbentsen minden hívő embert, hogy milyen ajándék és lehetőség az életében a hit; egyben saját felelősségét is átérezze. Az érdeklődők pódiumbeszélgetés keretében hallgathatták meg a püspöki kerekasztal meghívottait, amelyen részt vett *dr. Szabó István*, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke; *dr. Fabiny Tamás*, a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének püspöke; *Kocsis Fülöp* hajdúdorogi görög katolikus megyéspüspök és *dr. Székely János* esztergom-budapesti római katolikus segédpüspök. A moderátor *Novotny Zoltán* újságíró volt. A beszélgetés mottója: „Hit nélkül sem alkotni, sem élni nem lehet”.

Október 20. Budavár – Kitüntették Madocsi Miklós nyugalmazott lelkészt

A budavári önkormányzat képviselő-testületének döntése értelmében idén hárman vehették át a Budavárért Emlékérmeket: *Zsidai Ilona* étteremtulajdonos, *Madocsi Miklós* evangélikus lelkész és *Vashegyi György* karmester. „Negyven éven át a Bécsi kapu téri gyülekezet lelkészeként arra törekedtem, hogy segítsék begyógyítani a lelki sebeket, hogy megbecsüljük egymást, és járjuk a megértő szeretet útját, nem megfélemlítve a köz szolgálatáról” – köszönte meg az elismerést a nyugalmazott evangélikus lelkész, aki Budán született, és már 70 éve a kerület polgára. 1953-ban szentelték lelkésszé, először a Deák téri gyülekezetben tevékenykedett, majd az '56-os forradalom idején már budavári beosztott lelkész lett. 1961-ben politikai okok miatt az ÁEH el-távolította szolgálati helyéről, és csak 1967-ben kerülhetett vissza a budavári gyülekezetbe, ahol egészen 1990-ig szolgált. Nyugdíjba vonulása óta írói és szerkesztői munkájával szolgálja a közösséget.

November 3. Kelenföld – Központban a tolerancia

A kelenföldi evangélikus gyülekezet őszi előadás-sorozatának központi témája idén a tolerancia. Ebbe a sorba illeszkedett bele *Adorjáni Dezső Zoltán* püspök *Tolerancia Erdélyben – aktualitások és kihívások* című, vetített képes referátuma. A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház lelkészi vezetője előadásának első

felében gazdag történeti áttekintést nyújtott Erdély vallási képéről. Arra is kereste a választ, hogy az évszázadok során vajon milyen okok állhattak a területre jellemző, viszonylag nagyfokú vallási tolerancia hátterében. Majd fotók segítségével mutatta be egyházát, miközben szót ejtett a

gondokról is, amelyekkel a gyülekezeteknek meg kell birkóznuk. A szeretetvendégséggel összekötött alkalmon *dr. Blázy Árpádné* kelenföldi másodlelkész tartott áhítatot.

November 5. Budavár – Budavári Evangélikus Szabadegyetem másodszer

A Budavári Evangélikus Gyülekezet kápolnája ismét otthont adott az októberben induló BESZ-nek. Ez alkalommal *dr. Fábri György* filozófus, az ELTE rektorhelyettese tartott előadást *Értéktartalom az újmédia világában* címmel, nyolc részre osztva azt: Szöveg és kép; A televíziós realitás; Értéktartalom a televíziós világban; Az újmédia; Mi az új a médiában?; A tudásérték az újmédiában; A vallási érték az újmédiában; A tét. És hogy mi, evangélikusok, mennyire magunkénak érezhetjük e témát, a Luther Mártontól átvett idézet is bizonyítja: „Képek nélkül sem elképzelni sem pedig megérteni nem tudunk semmit”. Az előadás kitért többek között a kereskedelmi és közszolgálati

csatornák közötti különbségekre, a műsortípusok csatornánkénti megoszlására, az előadó által szervezett Mindentudás Egyetemére, és még sok médiás jelenségre.

December 3. Budavár – BESZ harmadjára Hankiss Elemérrel

A budavári gyülekezet kápolnája ismét zsúfolásig megtelt az érdeklődőkkel, akik *dr. Hankiss Elemér* szociológust hallgathatták. Az előadás címe *Emberlét a bizonytalanság korában* volt, mottója pedig két Hamvas Béla-idézet: „Mindig válság volt, csak az emberiség elrejtőzött előle, és nem vett róla tudomást... Az emberi lény örök és lényegi helyzete nyilvánul meg a válságban és a válság által”. Az előadás számos szokatlan kérdést vetett fel, amelyekkel az előadó – saját bevallása szerint – szándékosan provokálta és készítette gondolkodásra a hallgatóságot. Ennek köszönhetően több ízben is interaktívá vált az együttlét, még mielőtt a fórumra

került volna sor. Az utolsó gondolat *Pilinszky János* mély igazságával záródott: „Ti azt gondoljátok, hogy problémák vannak az életben és megoldásokra van szükség. Én azt gondolom, hogy tragédiák vannak az életben és szánalomra van szükség”.

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye eseményei

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye lelkesi munkaközössége

- Buday Zsolt (Bényei Evangélikus Egyházközség)
- Csadó Balázs (Alberti Evangélikus Egyházközség → Irsai Evangélikus Egyházközség)
- Dechertné Ferenczy Erzsébet (Péteri Evangélikus Egyházközség)
- Erdélyi Csaba (októberig: Irsai Evangélikus Egyházközség)
- Győri Péter Benjámin (Szolnoki Evangélikus Egyházközség)
- Krámer György (Pilisi Evangélikus Egyházközség)
- Kustra Csaba (Tápiószentmártoni Evangélikus Egyházközség)
- László Milán (Gyóni Evangélikus Egyházközség)
- Németh Mihály (Maglódi Evangélikus Egyházközség)
- Pángyánszky Ágnes (Pilisi Evangélikus Egyházközség)
- Péter Zoltán (Ceglédi Evangélikus Egyházközség)
- Pintér Mihály (Mendei Evangélikus Egyházközség)
- Selmeczi Lajos Péter (Monori Evangélikus Egyházközség)
- Török Anett (Pilisi Evangélikus Egyházközség)
- Túri Krisztina (Alberti Evangélikus Egyházközség,

Káldy Zoltán Evangélikus Szeretotthon)

- Valentínyi Erzsébet (Gyóni Evangélikus Egyházközség)
- Varsányi Ferenc (Dunaharaszti Evangélikus Egyházközség)

A kép az egyházmegyei elnökség iktatásán készült (2012. június 3.)

2011.09.03-10.02 – Albertirsa – 300 éves évforduló a szlovák településen

Nem túlzás azt állítani, hogy az albertirsaiak számára 2011 szeptembere az utóbbi időszak legsűrűbb, legtöbb programmal megtűzdelt hónapja volt. Alberti újratelepítése és az evangélikus egyházközség tricentenáriuma olyan esemény volt, ami méltán megérdemelte, hogy a szeptember a kivételes jubileum jegyében teljen. Egész napos ünnepek keretében emlékeztek meg a helybeliek az 1711-ben 24 szekérral, tele reménnyel ideérkező és letelepülő szlovák őseikről, akik megalapozták jelenüket s jövőjüket is. Szeptember 3-án a pestvidéki evangélikus gyülekezetekben élő szlovákok találkoztak Albertirsán, amit egy színvonalas szlovák folklórműsor koronázott meg. Szeptember 10-én városnap, 17-én az ünneppsorozat hivatalos

megnyitója volt, ahol egy sokrétű, rendkívül látványos egyháztörténeti kiállítás is megnyílt. 18-án a *Hit és remény* című két felvonásos színházi előadás repítette vissza az érdeklődőket az időben. Szeptember 24-én az Alberti Evangélikus Iskola udvarán mindenki belekóstolhatott a hagyományos ízekbe, és láthatta ősei népviseleti szokásait. Másnap pedig a szekeres felvonással folytatódott az időutazás, amire rengetegen voltak kíváncsiak. Az ünnepsorozatot lezáró hálaadó ünnepi istentiszteletet október 2-án az evangélikus templomban tartották.

Február 3. Pilis – Nappali és éjszakai melegedőt nyit a Pilisi Evangélikus Szeretetszolgálat

A 2012. január elsejétől működő Pilisi Evangélikus Szeretetszolgálat első akcióját indította el február elején. A 20 fő nappali és éjszakai befogadására alkalmas melegedőhelyiséget azoknak nyitották meg, akik menedéket keresnek a szélsőséges hideg előtt. Az akciót a város önkormányzatával és a helyi Vöröskereszt szervezetével együttműködve indították el. A pilisi evangélikus gyülekezet a nyári táborokban használt matracokat és takarókat ajánlotta fel, a szeretetszolgálat dolgozói pedig kétkezi munkájukkal vettek részt. A gyülekezet tagjai adományaikkal, meleg teával, lekváros kenyérrel segítettek a rászorulókon.

Február 14. Pilis – Tűzifaosztás

A Magyarországi Evangélikus Egyház anyagi támogatásával Pilisen kapott negyven család öt-öt mázsa tűzifát – 400 ezer forint értékben. Reggel 10-kor gyülekeztek a gyülekezeti tagok és vezetők, hogy útnak indítsák a már megpakolt két furgont. Mindenekelőtt azonban *dr. Fabiny Tamás* püspök igei gondolatai hangoztak el Lk 24,32 alapján („Nem hevült-e a szívünk?”), majd pedig *Buda Annamária*, a Diakóniai Osztály vezetője, *Krámer György* gyülekezeti lelkész,

esperes, illetve *Szabó Márton*, Pilis város polgármestere szólt a jelenlévőkhöz. A majd két hétre elegendő tűzifát 2–3 nap alatt tudják kiosztani a segítők: a munkához két furgon áll rendelkezésre. A gyülekezeti vezetők olyan családokat támogatnak ezzel az akcióval, akik látókörükben vannak, akiket jól ismernek, és akik szűkös anyagi lehetőségük miatt nem tudnak elegendő tűzifát vásárolni.

Március 24. Mende – Detre Lászlóra emlékeztek

Detre László (1912–2004) születésének századik évfordulója alkalmából hatalmas összefogással ünnepi megemlékezés zajlott a mendei evangélikus templomban.

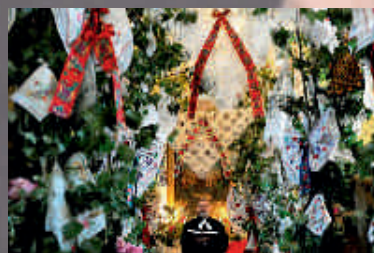

A lelkész negyvennégy éven át hirdette Isten igéjét a településen, és pásztorkodta gyülekezetünket. Ez a hosszú szolgálati idő mély nyomot hagyott a gyülekezet tagjainak szívében. Az ünnepi istentisztelet alkalmával *ifj. Detre János* váci lelkész szolgált, és igehirdetésében emlékezett nagyapjára. Detre László emlékét *D. Keveházi László*, *Baranyai Tamás* és *id. Detre*

János nyugalmazott lelkész is felidézte, szólva csodálatos, sokszor nehézségekkel teli, de mindig Isten útját követő életpályájáról.

Május 27. Mende – Újra pünkösdi díszben a mendei evangélikus templom

A hagyományhoz híven ismét megtartották a szellemi kulturális örökség nemzeti jegyzékén szereplő mendei pünkösdi templomdíszítést. Férfiak kivágott fákat állítottak fel és zöld ágakat rögzítettek a padokhoz a mendei evangélikus templomban, amelyet a hagyomány szerint pünkösdkor kézzel hímzett terítőkkal, kendőkkel és virágokkal díszítettek fel az itt élő evangélikus asszonytestvérek. Az ünnepi istentiszteleten *Pintér Mihály*, a gyülekezetben 2011-től szolgáló lelkész hirdette Isten igéjét.

Június 3. Pilis – Egyházmegyei elnökség iktatása a Dél-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegyében

Az egyházkerület – kort illetően – legfiatalosabb egyházmegyei elnökségének és tisztségviselőinek beiktatására került sor Pilisen. A Dél-Pest Megyei Egyházmegye élére ismét az elmúlt ciklus lelkészi és nemlelkészi vezetője került: *Krámer György* esperes és *Bak Péter* felügyelő. Az esperesiktatásban *Pintér Mihály* (Mende) espereshelyettes és *Dechertné Ferenczy Erzsébet* (Pé-

teri), az egyházmegyéhez legutóbb csatlakozó lelkész vett részt. Az istentiszteleten három énekkar is „szót” kapott: a maglódi és a pilisi gyülekezet énekkara, illetve az Izsóp együttes. Igével *dr. Fabiny Tamás* püspök szolgált Róm 12,3–8 alapján. „Ti ketten már csapat vagytok – kezdte a püspök –, de jó tudni, hogy mögöttetek van egy tisztségviselőkből álló nagyobb csapat is”. Az egyházmegyei elnökségre tizenöt Luther-kabátos lelkész adta áldását igével és a confirma eléneklésével. Az ünnepi közgyűlés előtt az újonnan beiktatott esperes iktatta be az egyházmegye majd harminctagú tisztségviselői karát.

Június 17. Monor – 100 év

Visszaemlékeztek a régi napokra, végiggondolták az Úr tetteit, elmélkedtek keze alkotásain (vö. Zsolt 143,5) a Monori Ágostai Hitvallású Evangélikus Fiókegyház megalakulásának századik, önálló gyülekezetté válásának hetvenötödik, valamint temploma felszentelésének hetvenharmadik évfordulója alkalmából rendezett

hálaadó nap résztvevői. „Istennek terve van ezzel a gyülekezettel” – erősítette meg igehirdetésében *Krámer György*, a Dél-Pest Megyei Egyházmegye esperese. Az istentiszteletet követő ünnepi közgyűlés legfőbb eseménye a gyülekezet eddigi lelkészeinek emlékét állító márványtábla leleplezése volt. Az érintettek közül *Muntagné Bartucz Judit*, *id. Cselovszky Ferenc* és *Selmecki Lajos* – a jelenlegi lelkész édesapja – emlékezett vissza személyesen is a Monoron töltött évekre. A lelkészlakást 2003 nyarán újították fel, és jelenleg a lelképásztori feladatokat 1999. január 1-jétől ellátó *Selmecki Lajos Péter* és családja otthonául szolgál.

Augusztus 26. Maglód - Hosszúsó – Testvérgyülekezeti megállapodás

A szlovákiai Hosszúsói Evangélikus Egyházközség és a magyarországi Maglódi Evangélikus Egyházközség

küldöttsége testvérgyülekezeti megállapodást kötött egymással. Ennek értelmében a felek kinyilvánítják, hogy a Szentírás, az evangélikus hitvallási iratok, valamint a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház és a Magyarországi Evangélikus Egyház partnerszerződése alapján testvérgyülekezetnek tekintik egymást. Ennek tudatában imádságban hordozzák egymást, élő kapcsolatot ápolnak gyülekezeteik között, és mindent megtesznek azért, hogy szolgálatukkal áldják és magasztalják a Jézus Krisztusban minket határtalan szeretettel átölelő Istent.

Szeptember 8. Káva – Ifjúsági kerékpáros találkozó

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye gyülekezeteinek vállalkozó szellemű és kerékpározni tudó ifjúsági csoportjai (kb. 50 fő) gyülekeztek össze kávai evangélikus templom körül szombaton. A közösségépítő találkozó *Csádó Balázs* egyházmegyei ifjúsági felelős és segítője,

Kiss Szabolcs Máté vezetésével valósult meg. A közös játékot és istentiszteletet a helybeli gyülekezet vendégszeretete és kedvessége erősítette. Köszönet mindazoknak, akik ezt a már hagyománnyá vált alkalmat szeretettel előkészítették, segítették és adományaikkal támogatták.

között „barangolva” a Bibliával kapcsolatos tudnivalókkal és érdekességekkel ismerkedtek. A többnyire szabadtéren történő események által felvetett kérdésekben, gondolatokban való elmélyedést segítette a kedvező nyárvégi időjárás és átgondolt, gördülékeny szervezés.

Szeptember 15. Maglód – Nyitott templomok éjszakája

Első alkalommal – Maglódon pedig elsőként – csatlakozott az evangélikus gyülekezet a Nyitott templomok éjszakája rendezvénysorozathoz. Először *Németh Mihály* lelkész röviden bemutatta az evangélikus

templomot, illetve a gyülekezet történetét. Szavaiból mindenki csak egyre gondolhatta: Maglód városáé az egyik legszebb magyar evangélikus istenháza. A Magdala Kórus egyházzenei koncertje *Simon Barbara* vezetésével a templomban kezdődött

és a haranglábnál ért véget. Itt fúvószenével *Kérges László*, a gyülekezet felügyelője szolgált. Végül rövid áhítattal fordult estebe az első maglódi szakrális művészeti program.

Szeptember 29. Pilis – Gyermeknap

Kisebbségi kihagyás után a Dél-Pest Megyei Egyházmegegyében újra megrendezésre került az egyházmegegyei gyermeknap. A 130 gyermeket megmozgató eseményt *Török Anett* egyházmegegyei katechetikai felelős, egyben pilisi beosztott lelkész vezette elsősorban a pilisi gyülekezet és ifjúság lelkes támogatásával. Az egyházmegegyei gyülekezetei köréből megjelent gyermekek a gyülekezeti ház és a templom köré telepített lelki állomások

Október 5. Cegléd – Gospelkoncert

Biztos cél felé mész... címmel második nyilvános koncertjét tartotta az evangélikus templomban a nem régebben alakult Ceglédi Ökumenikus Kórus. A májusi gyermeknapon már adtak egy kis ízelítőt a műsorukból, most azonban már egy órás koncerten mutatkoztak be nagy sikerrel

a ceglédi zeneszeretőknek, a gospel kedvelőknek. *Péter Zoltán* az evangélikus templom lelkésze – aki maga is jól énekel és gitározik – *Albertirsán* hallotta az ottani kórust, és felvetette, hogy milyen jó lenne ezt Cegléden is megvalósítani. *Jutasiné Klein Kitti* óvónő vezetésével hamarosan meg is alakult a ceglédi kórus áprilisban 15 fővel, ma már 22–25 között mozog a létszámuk. Egyházi énekeket énekelnek, de könnyűzenei formában, a nagyon ritmikus, ifjúsági, zenével telt dallamokat is kedvelik. Az énekeket gitárral, elektromos zongorával és cationon is kísérik.

Október 7. Péteri – Dechertné Ferenczy Erzsébet lelkésziktatása

Isten szeretetének ereje gyűjtötte össze számos település híveit október első szombatján, amikor *Krámer György*, a Dél-Pest Megyei Egyházmegegyei esperese a péteri gyülekezet lelkészi hivatalába iktatta *Dechertné*

Ferenczy Erzsébetet. A szeretet ereje és az imádság lelke hozta össze ezeket az embereket. A cél nem csupán egy megválasztott lelkész beiktatása, hanem annál sokkal fontosabb volt: könyörgés megújulásért, Isten áldásáért egyházunk, gyülekezeteink népe számára. A péteri presbitérium meghívása könyörgő istentiszteletre szólt. S bár a legtöbb imádsága szívek mélyén hangzott, megszólalt a templomban szlovák, szlovén és magyar nyelvű könyörgés is.

áhítata után *dr. Anne-Marie Kool* vitaindító gondolatait hallgathatták meg *Válság, váltás, változás* címmel, majd *Bakay Péter* beszélt a cigánymisszió lehetőségeiről, szükségességéről. A résztvevők megállapodtak abban, hogy az evangélikus keresztyén misszió alapjait mindekelőtt saját magunkban, személyes Krisztus-kapcsolatunkban kell újjáépíteni. Fontos, hogy gyülekezeteink tanításában (életvitelben, magatartásban) lebontunk minden előítéletet,

és képesek legyünk elfogadni, befogadni azt, aki nálunk, közöttünk Isten szeretetét keresi.

Október 31. Szolnok – 80 éves a templom

Kettős ünnepük volt a szolnoki evangélikusoknak: nemcsak a reformációra emlékeztek, hanem templomuk felszentelésének nyolcvanadik évfordulójaért is hálát adtak. A wittenbergi vártemplom kicsinyített másában a közösség számba vette a nyolc évtized örömeit és nehézségeit. Az ünneplők között ült *Kőrösy Zoltánné* is, akit első lánygyermekként kereszteltek meg a szolnoki lelki hajlékban. A gyülekezet kórusa nyár óta készült erre az ünnepre. Lelkészüik, *Györi Péter Benjámín* vezetésével megtanulták *Györi Gábor Semper reformari* című zenés reformációi darabját.

November 24. Monor – Fórum a misszióról

Mit jelent ma egyházunkban, gyülekezeteinkben a misszió? Hogyan gondolkodjunk erről a kérdésről? Ki végezze? Mikor és hogyan? De talán a legfontosabb: mit is csináljunk? A jelenlévő érdeklődők (többségében gyülekezeti tagok, munkatársak) a házigazda egyházmegyei missziói felelős, *Selmeczi Lajos Péter* kezdő

December 2. Nyáregyháza – Adventi elnökségi látogatás

Az egyházkerület elnöksége advent első vasárnapján a nyáregyházi evangélikus gyülekezetbe látogatott el. A délelőtti istentiszteleten *dr. Fabiny Tamás* püspök ApCsel 17,23–34 alapján hirdette Isten igéjét. A kora délutáni adventi szeretetvendégségen a gyülekezetben ötödik éve szolgáló *Horváthné Csozászky Márta* beosztott lelkész tartott áhítatot, majd *dr. Fábri György* egyházkerületi felügyelő kapott szót. Az informatív, és egyben közvetlen hangvételű előadás minden jelenlévőhöz – gyermekhez és felnőtthez – egyformán szólt. Az egyházunkban nemrég bemutatott *Láthatóan evangélikus* stratégia ismertetését követően lehetőség nyílt az elhangzottakkal, illetve a gyülekezettel kapcsolatos kérdések és gondolatok megosztására. A délelőtti és délutáni alkalmon a *Veszteg Istvánné* által felkészített fiatalokból álló lelkes csapat szolgált énekekkel és adventi versmondással.

Az Észak-Pest Megyei Egyházmegye eseményei

Az Észak-Pest Megyei Egyházmegye lelkészi munkaközössége

- Albert Gábor (Gödöllői Evangélikus Egyházközség)
- Babka László (Ikladi Evangélikus Egyházközség)
- Baranka György (Nagytarcsai Evangélikus Egyházközség, Szivárvány Evangélikus Keresztyén Óvoda)
- Baranka Mária (Nagytarcsai Evangélikus Egyházközség)
- Chikán Katalin (Dunakeszi Evangélikus Egyházközség)
- Cserhátiné Szabó Izabella (Fóti Evangélikus Egyházközség)
- Detre János (Váci Evangélikus Egyházközség)
- Eszlényi László (novemberig: Csomádi Evangélikus Egyházközség)
- Fatalin Helga (Hatvani Evangélikus Egyházközség)
- Dr. Fischl Vilmos (márciusig: Csövári Evangélikus Egyházközség)
- Johann Gyula (Csömöri Evangélikus Egyházközség, Evangélikus Papnák, Johannita Szeretett-hon)
- Kozma Anett (szeptembertől: Váci Evangélikus Egyházközség)
- Laczi Roland (márciustól: Csövári Evangélikus

Egyházközség)

- Lajtós János (novembertől: Csomádi Evangélikus Egyházközség)
- Lindákné János Zsuzsanna (Hévizgyörki Evangélikus Egyházközség)
- Lőrincz Csaba (Aszódi Evangélikus Egyházközség)
- Mekis Ádám (Acsai Evangélikus Egyházközség)
- Novotny Dániel (Mogyoród)
- Pintér János (Galgagyörki Evangélikus Egyházközség)
- Sághy Balázs (Domonyi Evangélikus Egyházközség)

A kép az egyházmegyei elnökség iktatásán készült (2012. május 20.)

Február 19. Csömör – Versünnep Túrmezei Erzsébetre emlékezve

Rendhagyó módon kezdődött idén az ötvened vasárnapjától böjt első vasárnapjáig tartó, hatvankettedik farsangi imahét Csömörön: úgynevezett versünnepel emlékeztek a száz éve született Túrmezei Erzsébet diakonissza főnökasszonyra, költőnőre és műfordítóra, aki a csömöri temetőben pihen. A *Solymár Péterné* nyugdíjas magyartanár – a helyi evangélikus gyülekezet nyugalmazott lelkészének felesége – által szerkesztett, február 19-ei alkalmon harminc vers és egy mese hangzott el. A gyülekezeti terem versmondó dobogójára ezen az estén jó néhány korosztály – óvodásoktól a nyugdíjasokig – képviselői felálltak, hogy a maguk választotta Túrmezei-költeményt elmondják. A diakonissza testvér életrajzát röviden *Kalináné Glibek Erika* foglalta össze, aki az Evangélikus Hittudományi Egyetem levelező tagozatán Túrmezei Erzsébet munkásságából írta hittanári diplo-

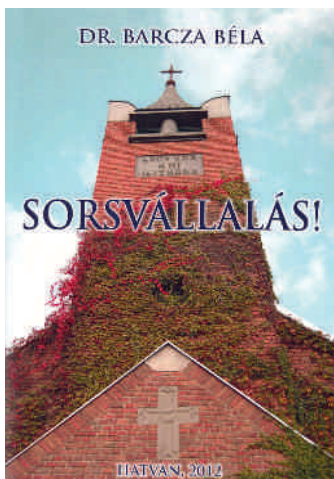
nissza testvér életrajzát röviden *Kalináné Glibek Erika* foglalta össze, aki az Evangélikus Hittudományi Egyetem levelező tagozatán Túrmezei Erzsébet munkásságából írta hittanári diplo-

mamunkáját.

Március 15-én kiemelkedő irodalmi munkássága, alkotókész közösségi tevékenysége elismerésül, a település jó hírének öregbítéséért posztumusz díszpolgári cím kitüntetésben részesült Túrmezei Erzsébet.

Április 22. Hatvan – Megjelent dr. Barcza Béla gyűjteményes tanulmánykötete

A nyugalmazott hatvani pásztor gyűjteményes tanulmánykötetének gyűlekezeti bemutatójára sereglettek össze az érdeklődő hívek. A hetvenötödik életévében járó dr. Barcza Béla egyház- és helytörténeti írásokat tartalmazó könyvének bemutatójához igazán méltó – istentiszteleti – keretet szervezett a közösség, *Fatalin Helga* lelkész nő koordinálásával. Az Észak-Pest Megyei Egyházmegye esperese, *Mekis Ádám* Zsolt 78,3–4 alapján hirdette Isten ígését, majd elsőként vállalkozott a *Sorsvállalás!* című – szerzői magánkiadásban megjelent – kötet méltatására is. A kiadvány „kulisszatitkairól” természetesen nála többet árult el a szerkesztő, Bacsa Tibor. Végezetül a szerző szólt néhány hitvallásos szót, nem rejtve véka alá, hogy a közel fél évszázados kutatómunkájának eredményeként megszületett temérdek írásból fájó szívvel tudott csak válogatni, így reménykedik a folytatásban.

örömet és áldást hordozó emberek vegyék őket körül. Ilyenné kell válnunk! A frissen beiktatott lelkész pedig arról szólt, hogy Isten számára egyformán fontosak vagyunk. Személyre szabott feladatainkat híven elvégezve, a belé vetett bizalom által maga a mennyei Atya adja áldását futásunkra, és nyújtja segítő jobbát, mikor lankadunk. Az ünnepi alkalom a parókia udvarán folytatódott szeretetvendégséggel. A sátor alatt terített asztal körül a felnőttek beszélgettek, a gyerekek pedig bevették a pincédombot. Senki nem sietett hazafelé, jó volt együtt. Már sötétedett, mire lassanként mindenki elindult otthonába.

Május 11–12. Gyöngyös – Zsinati ülés

Májusban az ún. Kolping-házban tartotta ülését egyházunk zsinata. A zsinat tagjai az első nap végén megtekintették a kis evangélikus gyülekezet otthonát, az Evangélikus Gyülekezeti Házat, ahol találkoztak a közösség tagjaival is.

Április 28. Csővár – Beiktatták Laczi Roland lelkészt

Ünnepi istentisztelet keretében iktatta be szolgálatába *Mekis Ádám* esperes *Laczi Rolandot*, a Csővári Evangélikus Egyházközség és Penci Leányegyháza megválasztott parókus lelkészét. Az esperes igehirdetésében arra hívta fel a figyelmet, hogy ebben az elkeseredett világban őszinte sóvárgás van az emberek lelkében, hogy hiteles,

Május 20. Acsa – Egyházmegyei elnökség iktatása az Észak-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegyében

Az egyházmegye tizenöt egyházközsége egyhangúlag szavazott ismét bizalmat az elmúlt ciklusban felelősséggel felruházott egyházmegyei elnökségnek, *Mekis Ádám* esperesnek és *dr. Roncz Béla* felügyelőnek. Az ünnepen az egyházmegye lelkészi karának döntő többsége részt vett. Az esperes iktatását az egyházmegye korelnök lelkésze, *Eszlényi László* (Csomád), illetve *Babka László* (Iklad) espereshelyettes végezte. A felügyelőt az immáron újra beiktatott esperes fogadta hivatalába. *Dr. Fabiny Tamás* püspök Zsid 13,8 alap-

ján szólt elsősorban az elnökséghez: „Jól végeztétek a munkátokat, mert újra bizalmat kaptatok”. Az ünnepi közgyűlésen az elnökség elmondta székfoglaló beszédét, amelyben mindketten rávilágítottak a korunkat fenyegető és teret hódító értéksemlegességre, az identitástudat hanyatlására, az egyház egyre növekvő felelősségére. Mekis Ádám mindezt Krisztus hiányára és mellőzésére vezette vissza. Roncz Béla a következő évekre célul tűzte ki, hogy mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyházmegye evangélikus gyermekei az evangélikus oktatási intézményekhez találjanak.

Július, Mátrászentimre – Nyári táborok a gödöllői Családok Átmeneti Otthona lakóinak

Régi álma teljesült a Tessedik Sámuel Alapítványnak, amikor tavaly sikerült megvásárolnia egy családi házat a közelmúltban az ország harmadik legszebb falujának kikiáltott Mátrászentimrén. Idén több más tábort követően a gödöllői Tessedik Sámuel Alapítvány Családok Átmeneti Otthonában lakó gyermekek és családok tölthettek – három turnusban – egy-egy felejthetetlen hetet a Mátrában. Csodálatos kirándulásokat tettünk Bagolyirtásra, Ágasvárra és Fallóskútra, s a hegymászások és a sorversenyek okozta fáradalmakat a közeli termálfürdőben pihentük ki. Kivétel nélkül mindenki részt vett a kézműves-foglalkozásokon, a közös játékokon és énekléseken. A táborok létrejöttében igen nagy szerepe volt az Északi Evangélikus Egyházkerület idei, Százhalombattán megtartott missziós napján felajánlott adománynak, melyet – a tavalyi missziós nap adományával együtt – a gödöllői otthon e táborok megvalósítására kapott meg.

Július 2–6. Penc – Alkotótábor

Immáron hetedik alkalommal rendezték meg Pencen a kézműves tábort. Több mint 60 óvodás és iskolás gyermek érkezik évről évre, hogy különböző kézműves-foglalkozásokon tegye próbára kézügyességét, és az ige köré telepedve megélhesse Isten és embertársaink közelségének ajándékát. A tábor főszervezői *Lestyáné Babinszki Zsuzsanna* és *Pintér Józsefné*. Az igei és zenei alkalmakat *Füke Szabolcs*, felesége *Fükéné Menczer Kornélia* és *Laczi Roland* helyi lelkész vezette. A hét igei alapja Dániel próféta könyve volt, minden nap egy-egy tanulságos történettel zárult. Dél-előttönként a táborozók négy csoportban, for-

gósziñpadszerűen vettek részt a változatos kézműves-foglalkozásokon: kosárfonás, gyöngyfűzés, gipszfestés, rongyszövés, szárazvirág-kompozíciók, papírképek és meghívók készítése. A hét zárásaként a hagyományoknak megfelelően az elkészített munkákból kiállítást rendeztek

Október 7. Csomád – Lajtos János lelkésziktatása

A csomádi „erős vár”, melynek oltárképén Krisztus bordó köpenyes, hívó alakja áll, zsúfolásig megtelt, amikor *Mekis Ádám* esperes beiktatta hivatalába *Lajtos Jánost*. A stafétát, vagyis a szolgálatot az idén szeptemberben nyugdíjba vonult *Eszlényi Lászlótól* vette át a gyülekezet megválasztott új lelkésze. Az acsai származású Lajtos János ezzel tágabb szülőföldjére tért vissza. Mekis Ádám igehirdetésében Lk 5,17 alapján a leleményességről beszélt. A lelkészi megbízólevél ünnepélyes átadása után áldások következtek. Az újonnan beiktatott lelkész Mt 7,7-8 nyomán az Istentől való kérés módjairól és az isteni válasz lehetséges formáiról beszélt. Prédikációja végén elmondta, hogy a csomádi-örbottyáni evangélikusoknak olyan vezetője kíván lenni, aki a gyülekezet minden

egy tagját személyesen is imádságban hordozza.

November 18 Aszód – Megszépült a templom

Templomuk 285. születésnapjára felújították az „ünnepet” az aszói hívek. Reménység vasárnapján az egyházkerület püspöke, *Fabiny Tamás* hirdette Isten ígését a megszállt lelki hajlékban. Az ünnepi litur-

giai szolgálatban *Detre János* nyugalmazott esperes, az aszói evangélikus gyülekezet egykori lelkésze, *Mekis Ádám* esperes és *Lőrincz Csaba*, a gyülekezet jelenlegi lelkésze vett részt. A püspök a bejárati ajtó felett is olvasható ígét (Jer 7,2) választotta prédikációja alapjául. A felújítás során kicserélték a templom toronyóráját: a régi, fogaskerekes szerkezetet az egyházközség az aszói gimnáziumnak ajándékozta. A munkálatokról *Lőrincz Csaba* lelkész tartott képes beszámolót.

A Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye eseményei

A Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye lelkeszi munkaközössége

- Adámi László (Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség)
- Balázs Viktória (Debreceni Evangélikus Egyházközség)
- Bozorády András (Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség, Emmaus Evangélikus Szeretotthon)
- Bozorády Ildikó (Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium)
- Györfi Mihály (Filadelfia Evangélikus Egyházközség, Filadelfia Szociális Központ)
- Herpay Gábor (Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség)
- Kovács Erzsébet (Túróczy Zoltán Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda → Nyíregyháza-Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház, Joób Olivér Gondozó és Rehabilitációs Szeretetintézmény)
- Dr. Kovács László Attila (Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség)
- Laborczi Géza (Nyíregyháza-Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház, Joób Olivér Gondozó és Rehabilitációs Szeretetintézmény, Oltalom Szeretetszolgálat)
- Liszka Viktor (Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye)
- Melich Mihály (Kölcsei Evangélikus Egyházközség)
- Molnár Erzsébet (Evangélikus Roma Szakkollégium)
- Réz-Nagy Zoltán (Debreceni Evangélikus Egyházközség, Komádi)
- Sztankó Gyöngyi (Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség)
- Torzsa Tamás (Nagycserkeszi Evangélikus Egyházközség, Élim Evangélikus Szeretotthon)
- Zsarnai Krisztián (Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség)
- Zsarnainé Urbán Nóra (márciustól: Túróczy Zoltán Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda)

A kép az egyházmegyei elnökség iktatásán készült (2012. május 26.)

Január 14. Nyíregyháza – Gyülekezeti munkatársak továbbképző konzultációja

Az esztendő második szombatján egész napos program keretében vettek részt utótalálkozójukon a múlt évben bizonyítványt szerzett laikus gyülekezeti munkatársak, hogy „törzshelyükön”, a Luther Márton Kollégium

épületének kápolnájában tovább bővítsék ismereteiket. *Szebik Imre* tanfolyamvezető püspök áhítata után előadás keretében szó-

lалhatott fel: *dr. Bácskai Károly* adjunktus, *Konyáriné Ménesi Tünde*, a helyi Vöröskereszt anyaóvó intézményének vezetője, *Laborczi Géza* lelkész és *Daskóné Sós Anita*, az Oltalom Szeretetszolgálat munkatársa. A jelen lévő lelkészek bevonásával a püspök rövid fórumbeszélgetést vezetett, amelynek fő kérdése: Mit tehetnek a lelkészek és a gyülekezeti munkatársak együtt az egyházközségek meglevenedéséért?

Február 27. Nyíregyháza – Étel- és tűzifaosztás

800 adag meleg ételt és 200 mázsa tűzifát osztott szét a Magyarországi Evangélikus Egyház a Joób Olivér Szeretetintézményen és az Oltalom Szeretetszolgálaton keresztül a rászorulóknak között. Az intézményes diakónia az evangélikus egyház lényegéhez fűződött már a rendszerváltás előtt is, akkor is, amikor csak a hívek

önkéntes adakozására hagyatkozhattunk. Idősotthonok, anyaotthonok, fogyatékos gyermekeket és időseket ellátó intézmények, hajléktalanellátás, tanyagondnoki szolgálat – mind-mind ezt példázzák. De tudjuk: akkor hiteles feladatvállalásunk, ha az egyes gyülekezetek is mögé állnak a kezdeményezéseknek, és a lelki munka a szeretetszolgálattal összekapcsolódik. Nyíregyháza erre igen szép példa. A segítség házhoz ment, hiszen olyanokhoz is el kellett juttatni az adományt, akik nem tudtak elmenni otthonról.

Március 18. Nyíregyháza – Dr. Molnár Róbert előadása

Az Aliansz nyíregyházi közössége meghívására a MET (Magyarországi Evangélikus Testvérközösség)

templomában tartott előadást *dr. Molnár Róbert* politikus, Kübekháza polgármestere, aki a pünkösdkor megjelenő második könyve címét is idézte a 2Tim 2,1–7 alapján tartott igehirdetésében: *Ébresztő, Magyarország!* Többek között kiemelte az alapige mai üzeneteként, hogy mi Isten vitézei, versenyzői, földművesei vagyunk. És a mi három fő feladatunk: sóvá válni, keresztet hordozni és a világosságot továbbadni! Az imaközösség előtt a görögszállási hívők csoportja szolgált egy szívből fakadó evangéliumi énekkel.

Március 31. Nyíregyháza-Kertváros - Gyülekezeti ház szentelése

Szombat délután került sor a Nyíregyháza Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház Bólyai tér 1. sz. alatti új Szociális Szolgáltató Központ és Gyülekezeti Ház szentelésére. Az ünnepi istentiszteleten *dr. Fabiny*

Tamás püspök hirdette Isten ígését 1Kor 1,5 alapján: „Mert a vele való közösségben mindenben meggazdagodtatok”. A szentelési ünnepség elején *Laborczy Géza* gyülekezeti lelkész átvette a jelenlévő finn testvérek ajándékát, egy feszületet, amely a gyülekezet egykori kántora – Nagyváti Pál – által húsz éve faragott úrasztalára került. Az ambótt *ifj. Nagyváti Pál* faragta és adományozta a közösségnek a szentelési ünnepség alkalmából, édesapja emlékére. Az istentisztelet végén beiktatták az újonnan megválasztott tisztségviselőket – a gyülekezeti felügyelői tisztséget továbbra is *Csengeri Tamás* tölti be.

Április 1. Nagycserkesz – Új benzinkút megáldása

A község élete az elmúlt hónapban kétszeresen is meg gazdagodott. Egyrészt mert a Cserkeszi Szövetkezet beruházása által benzinkúttal gyarapodott a község, másrészt mert a megnyitó ünnepségen Isten építő és meg gazdagító áldásával szólalt meg az ige: „Mind-

kor örüljete, szüntelenül imádkoztatok, mindenért hálát adjatok” (1Thessz 5,15–16). *Törzsa Tamás* igei szolgálata után az ünnepi megnyitó részvevői közös imádságban kérték Isten áldását a benzinkút üzemeltetőinek munkájára és a község minden lakosára. *Luzsinszki Lajosné* polgármester asszony és *Pokoraczkai Tibor* szövetkezeti elnök ünnepi beszédében a megnyitáshoz megtett út mérföldköveit mutatta be, szeretettel és örömmel ajánlva fel a benzinkút használatát a község számára.

Április 4. Nyírtelek – Nyírteleki asszonykör passiószolgálatai

A nyírteleki asszonykör tagjai először nagyszerdán, a Nyíregyházi Büntetés-végrehajtási Intézet lakóinak adták elő a passiót, ahol a külterületi cigánymisszió tagjai is szolgáltak bizonyágtétellel. A lakók meghallhatták, miként működik a Golgotán megszerzett kegyelem a bűnlátásra jutott ember életében ma. A nagypénteki istentiszteleten pedig a gyülekezet tapasz-

talhatta meg ugyanezt Nyírteleken.

Április 8. Nyíregyháza – Kantáta-öszbemutató

A húsvét esti zenés áhítat keretében a nagytemplom százéves orgonáján csendült fel először *dr. Kovács László Attila* lelkész, orgonaművész legújabb alkotása, a Húsvéti kantáta a szerző vezényletével. Közreműködött *Szilágyi Szilárd* (evangélista, tenor), *Fenyvesi Zsolt* (Jézus, basszus) és *Veczán Zoltán* (Pilátus), orgonált *Kiss Zoltán*, valamint a gyülekezet énekkara és a Harmónia Kamarakórus. A Húsvéti kantáta szövegét Mt 27,45-66 és 28,1-10.16-20 igéi, valamint énekeskönyvünk 199. énekének 2., 4., és 1. versei alkotják. Az ige hirdetés szolgálatát *Adámi László* lelkész végezte 1Kor 15,12-20 alapján.

Május 26. Nyíregyháza - Egyházmegyei elnökség iktatása a Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegyében

A egyházkerületben negyedik alkalommal került sor 2012-ben egyházmegyei elnökség iktatására. Pünkösöd hétvégéjén az egyházmegye minden részéről több mint félezren gyűltek össze Nyíregyházán. Az ünnepi istentiszteleten az újra megválasztott egyházmegyei felügyelő, *Márföldi István* új elnöktársával, *Zsarnai Krisztián* esperessel állhatott az oltár előtt. Az iktatást az egyházmegye korelnöke, *Adámi László* nyíregyházi és *Törzsa Tamás* nagycserkeszi lelkész végezte. Igével *Fabiny Tamás* püspök szolgált Jól 3,1–2 alapján. Utolsó mozzanataként tizenkilenc Luther-kabátos lel-

kész áldotta meg az egyházmegye elnökségét. Az ünnepi közgyűlésen először az egyházmegyei felügyelő mondott beszédet, amelyet inkább munkatervnek és javaslatnak szánt, mint székfoglalónak. A harminchárom éves esperes székfoglalójában a lelki megújulásra tette a hangsúlyt. Nem a reklámokban meghirdetett „Magyarország megújul” szlogenben kell a megoldást látnunk – mondotta, hanem az „állóvizet felkavarni akaró” Istenre figyelésben.

Május 28. Vargabokor – Pünkösdhétfői csendesnap

Immár egy évtizede *Adámi László* körzeti parókus lelkipásztor szervezésében kerül megrendezésre a nyír-egyházi Vargabokorban lévő evangélikus imaházban

a gyülekezet pünkösdhétfői csendesnapja. Az ünnep igehirdetési alapigéje (Ez 36,25–28) négy versének aktuális üzenetét négy helyi igehirdető szóltatta meg a termet megtöltő, a városból s a környező bokor-

tanyákból érkezők számára. Az igeszolgálatok összefoglaló gondolata „Isten népe úgy lehetünk, ha ő...” volt. A „megtisztít bocsánatával, Krisztusért minden bálványunktól” témában *Zsarnai Krisztián* esperes szolgált. A „elvéve köszívünket, új szívet ad nekünk” témában *Zsarnainé Urbán Nóra* lelkész szolgált. A „lelkét adja belénk, és így indít akarata cselekvésére” témában *Bálint Éva* gyülekezeti munkatárs szolgált. Az ebédszünet utáni csoportos beszélgetést követően a záró igeszolgálat következett „Istenetek leszek – ígéri az Úr” témában (28. vers), *Adámi László* körzeti lelkész szolgálatával.

Június 1. Görögszállás–Budapest – Görögszállási termények Budapesten

Elindult a nyírteleki Filadelfia Evangélikus Gyülekezet szociális földprogramja. Az önkormányzat által adott földterületen elvetették a pályázati keretből vásárolt legfontosabb vetőmagokat, kiültették a palántákat. Nemrégiben a krumpli is földbe került, és a palánták is szépen növekedésnek indultak. Bár az egyház által támogatott Luther Market nevű termelői piac konkrét formája még a kialakítás, a részletek kidolgozásá-

nak fázisában volt, a görögszállási gyülekezet tagjai által termelt termények már a vásárlókra vártak. A hetek során kialakult – főleg Budapest és környéki – törzsvásárlói kör tagjai heti rendszerességgel élvezhették a friss vidéki ízeket. Nem egy esetben az Országos Iroda belső udvara is otthont adott ad hoc vásároknak.

Június 5–13. Nyírtelek–Dánia – Látogatás Dániában

Dániába utazott a nyírteleki Filadelfia Evangélikus Egyházközség vezetősége és néhány gyülekezeti tag, hogy megpecsételjék a dániai Aarhus Christianskirken gyülekezeteivel már évek óta érlelődő kapcsolatukat, amely *Györfi Mihály* lelkész és egy dán informatikai vállalkozó, *Jens Hede*, az aarhusi Christianskirken gyülekezeti felügyelője ismeretsége kapcsán jöhetett létre. Az International Youth Network révén a dánok már több tábor is szerveztek hazánkban – többek között tanulószarkot festettek roma gyerekeknek, és fiatalokkal foglalkoztak ittlétük alatt. 2012-ben terveznek egy „palacsintamissziót”, amelynek keretében a francia palacsinta készítésének módját tanítanak meg roma asszonyoknak. Emellett egy munkácsi cigánytábor is a tervek között van. Ehhez azonban szükség volt arra, hogy a júniusi dániai látogatáson Györfi Mihály a kapcsolat hosszú távra szóló alapjait lefektesse egy együttműködési szerződés aláírásával.

Június 10. Kölcse – Százötven éves a kölcsei anyaegyházközség

A jubileumi év programsorozata kapcsán hálaadó ünnepi istentiszteletre gyülekezett össze Kölcse nemcsak evangélikus népe, hanem a meghívott vendégek, testvéregyházak képviselői, a szórványban élő evangélikusság is. A liturgiai szolgálatban *Fabiny Tamás* püspök mellett részt vett *Labossa László* nyugdíjas lelkész, a gyülekezet előző lelkésze, valamint a gyülekezetben

szolgáló gyülekezeti munkatárs, *Melich Mihály*. Az igehirdetés alapigéje a gyülekezet vezetése által választott 40. zsoltár 6. verse volt. „Uram, Istenem! Sok csodás tervet vittél véghez értünk, nincs hozzád fogható!”. Délután az első alkalommal szervezett játékonysági bálon gyűjtött összegből kivitelezett – templomudvarban felállított – országzászló-emlékmű avató ünnepségére került sor, ahol a történelmi egyházak lelkészei és papjai mondtak áldást.

Június 24. Nyíregyháza – Domokos Tibor ordinációja

Domokos Tibor az Evangélikus Hittudományi Egyetem lelkész szakát elvégezve, 2011 augusztusában püspöki megbízás alapján került Nyíregyházára, hogy a Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye gyülekezeti munkatársaként és a Kossuth Lajos Evangélikus Gimnázium hitoktatójaként szolgáljon. A diploma utáni, ordináció előtti évre többek között azért volt szükség, hogy a tanulmányai közben Erdélyből Magyarországra költöző Tibor jobban megismerhesse azt a magyarországi miliőt, ahol lelkészi szolgálatát fogja végezni. A szentelésen *Fabiny Tamás* püspök prédikált a 86. zsoltár 11. verse alapján. Az ünnepi istentisztelet liturgiájában az

Evangélikus Hittudományi Egyetem képviselőjében *dr. Orosz Gábor Viktor* – akit tizennégy éve, nyíregyházi születésűként *D. Szebik Imre* ordinált ugyancsak itt – vett részt. Rajta kívül a megszokottól eltérően két mentor volt jelen: *Johann Gyula* csömöri lelképásztor, Tibor hatodéves mentora és *dr. Kovács László Attila* helyi igazgatólelkész,

aki az elmúlt évben kísérte figyelemmel a fiatal lelkész munkáját, és aki professzorként már Kolozsváron megismerhette az akkor még teológushallgató Tibort. Felesége *Adél Kinga*, aki mozgásterapeuta végzettséggel rendelkezik és jelenleg két éves kisfiúkkal, *Kristóffal* van otthon. Szolgálatukat egyelőre továbbra is Nyíregyházán végzik, de várhatóan a nyár folyamán új terepre kapnak püspöki kiküldetést.

Augusztus 17. Nyíregyháza – Megújult a Luther tér

Átadták a felújított Luther teret. Az evangélikus templom mögötti terület „A belvárosi terek integrált funkcióbővítő fejlesztése Nyíregyházán” elnevezésű program keretében újult meg. A tér hangulata nem változott, de sokkal szebb lett. A munkálatok során a terere korábban is jellemző, régies hangulatú nagykokakó burkolatot visszabontották, és a szükséges ágyazati és csapadékvízcsatorna-javítások után újból lerakták. A tér teljesen megújult: a korábban nem használt

játzóeszközök helyett igényes parkot alakítottak ki, amely a pihenést biztosítja. A felújítás során az evangélikus templom akadálymentes megközelítéséért új lépcső és rámpa épült.

Augusztus 17–21. Nyírtelek – Cigánymissziói konferencia

Újra a nyírteleki Filadelfia Evangélikus Egyházközség lett a házigazdája a már hagyománnyá vált Közös asztal cigány konferenciának, melyre az ország minden részéről érkeznek cigánymisszióval foglalkozó vagy érdeklődő cigányok és nem cigányok. A konferencia témája a győzelem volt: győzelem a bűn, kísértés, halál, félelem felett. *Bakay Péter*, a hét vezetője nyitóáhitatában megalapozta az egész hét mondanivalóját. Az esti órákban különféle programok közül válogathattak a résztvevők: gyékényezés, cigány festészeti bemutató,

filmnézés, bibliaverseny, tábortűz. A héten szolgáltak: *Mitja Andrejek, Káli Horváth Kálmán, Malik Péter Károly, Torzsa Tamás, Szeverényi János, Laczki János*, valamint cigány szolgálói csoportok.

Augusztus 20. Nyírtelek – 20. évfordulóját ünnepelte a Filadelfia gyülekezet

Színes Magyarország címmel fennállásának 20. évfordulóját ünnepelte az evangélikus gyülekezet Nyírteleken. A Filadelfia gyülekezetben a neves ünnepre számos közösség jött el. „Jöttek beás cigányok Tolnából, oláh cigányok Békésből, Felvidékről, romungrók a helyi gyülekezetből. A vendekkel, svábokkal, szászokkal, kunokkal, tótokkal, románokkal, ruszinokkal – és még ki tudja hányféle nemzettel együtt éltük át mit jelent az Úr tenyerén lenni a többnyelvű, színes – ezért erős – Magyarországon”, mondta *Györfi Mihály* lelkész. „A gyülekezeti közösségben eltöltött nap után a városi rendezvényen is teret kaptunk, ahol az Úr evangéliuma megszólalhatott a kirakodóvásár látogatói számára!”

Szeptember 15. Mandabokor – Ünnepélyes alapkövetétel

Megszentelt hangulatú ünnepségre került sor a Nyíregyháza környéki bokortanyák egyikén, a Kálmánhá-

zához közeli Mandabokorban. Az európai uniós pályázaton elnyert támogatással megvalósuló mandabokori gyülekezeti ház alapköve letételének ünnepségén részt vett *Benczúr László* egyházkerületi felügyelő és az egyházkerület korábbi főpásztora, *D. Szebik Imre* nyugalmazott püspök is. *Fabiny Tamás* püspök igei szolgálatát Neh 2,20a alapján végezte. A köszöntések sorában a Túróczy Zoltán Kéttannyelvű Evangélikus Általános Iskola Tagintézménye óvodásai is énekeltek, majd az egyházköztség felügyelője, *Veczán László* felolvasta az alapköökirat szövegét, amely ezután egy fémtartályba lett elhelyezve, majd bebetonozva az alapköbe. *Zsarnai Krisztián* lelkész elődei évtizedeken keresztül Nyíregyházáról jártak ki Mandabokorba, ahol sokáig házaknál, majd a művelődési házban tartották az istentiszteleteket. Amikor 2010-ben megfogalmazódott a vágy a gyülekezetben, hogy legyen saját imaházuk, sokan merész ötletnek tartották. Most a remény egyre erősebb, hiszen hamarosan az új ház falain belül hirdetik Isten igéje.

Szeptember 16. Nyíregyháza-Benkőbokor – Húsz éves a nyíregyháza-kertvárosi gyülekezet

A gyülekezet fennállásának huszadik évfordulójára és az aratási hálaadásra szervezett vasárnapi ünnepi istentiszteletnek kivételesen nem a gyülekezet nemrég felszentelt új Bolyai téri központja, hanem az első fontos bázis, a benkőbokori egykori iskola adott otthont. *D. Szebik Imre* nyugalmazott püspök igehirdetése a sikeres élet lehetőségeit taglalta. Nem a celebekre és nem az olimpikonok sikerére gondolva fejtette ki: Istennel lehet sikeres életet élni, de nélküle meghalni se lehet. Ezt követően a gyülekezet alapítói közül harmincan áldozatos munkájukért emléklapkettet vehettek át, majd szeretetvendégség és családi programok kö-

vetkeztek. A Nyíregyháza-Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház fennállásának huszadik évfordulójára szervezett megemlékezés a Kaláka együttes koncertjével ért véget.

Szeptember 16. Olcsva – Felépült a Családkohéziós Központ

Evangélikus hívek gyűltek össze Nyíregyházáról és környékéről az egykori olcsvai evangélikus templom kertjében, ahol immáron a Családkohéziós Központ

áll. A beruházást *Laborczy Géza* nyíregyháza-kertvárosi lelkész koordinálta, miután ötven millió forintot nyertek az Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség pályázatán. Az intézmény elsősorban a Családok Átmeneti Otthona („Anyaoóv”) lakóit tekinti célcsoportnak. Az ellátottak beköltözése után és kiköltözése előtt ez az épület biztosítja azt, hogy nyugodt környezetben, szakember jelenlétében tudják a családok fel dolgozni a be- és kikerüléssel járó traumákat. Ezen kívül reszocializációs tábor helyszínét is biztosítja, hogy a családok egy évben egy alkalommal együtt táborozhassanak. Az ünnepi alkalmon *Fabiny Tamás* püspök hirdette Isten ígését a Zsolt 118,1 alapján: „Adjatok hálát az ÚRnak, mert jó, mert örökké tart szeretete!”.

Szeptember 29. Mandabokor – Családi nap

Lassan hagyománnyá nővi ki magát a mandabokori gyülekezet nyárvégi családi rendezvénye, amely harmadik alkalommal invitálta a környék lakóit 2012 szeptemberében az együttlétre. A program célja a különböző korosztályba tartozó emberek bátorítása beszélgetésre, játékra,

szórakozásra Isten „ernyője” alatt. Az összegyűlt körülbelül 120 fő többsége a nagyszülő és unoka korosztályból került ki. A szervezők ügyességi játékoktól a krumplihámozásig (amely az ebédkészítés része volt) változatos foglalkozásokkal várták az arra vállalkozókat. Ebéd előtt a hűvös teremben *Zsarnainé Urbán Nóra* tartott áhítatot, utána pedig a hőség elől a fák árnyékába húzódva birkózott meg a gyülekezet kb. 500 adag fagylalttal. A program megvalósításához a sok önkéntesen túl hozzájárult a Segítség Háza a Tírpák Utódokért Alapítvány.

Október 15–17. Kárpátalja – 52 óra Ukrajnában

A Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye lelkészei közösségépítő és elcsendesítő útra indultak a szomszédos Kárpátaljára. Közelebbről megismerhették a nagydobronyi reformátusok különböző szolgálatait, így az Irgalmas Samaritánus Otthont, amely fogyatékos

és árva lányokat „fogad örökbe”. Összesen több mint 60 hektáron gazdálkodnak. A város határában 16 évvel ezelőtt templomépítésbe kezdtek a táborban, ahol most Magyarországról áttelepült fiatal lelkész a telep lelkésze, aki szíveket melengető szeretettel beszélt a cigányjaival. Kedden reggel *Horkay László* nyugalmazott püspök tartotta az istentiszteletet a helyi templomban, ami zsúfolásig megtelt a gyülekezet felnőtt tagjaival és a líceum növendékeivel. Szerdán délelőtt aztán a helyiek kérésére rögtönzött csendesnapot tartottak a szabolcsi lelkészek: *Adámi László, Bozorády András, Györfi Mihály, Zsarnai Krisztián* és *Liszka Viktor*.

Október 22. Nyíregyháza – 226 éve szentelték fel a nagytemplomot

Az elmúlt évi kerek évfordulón határozta el az egyházközség presbitériuma, hogy a jövőben gyülekezeti

napját az október 22-ei templomszentelési évforduló előtti szombaton tartja, amely megelőzi Túróczy Zoltán püspökük október 23-i születésnapját. A nyitóáhitatban *Gáncs Péter* elnök-püspök hálatelt szívvel emlékezett meg arról, hogy éppen 50 évvel ezelőtt konfirmált e templomban. *Zászkaliczky Pál* nyugalmazott evangélikus lelkész a hétköznapi Krisztus-követésről szólt. Szavait három gyülekezet tag személyes bizonyágtétele egészítette ki. Délben sor került a régi kollégium helyén felépült új óvodaépület ünnepélyes át vételére, projektzáró rendezvényként. Az egyházi óvodaszentelés a tényleges beköltözéskor, decemberben lesz. Délután a 100 éve született Túrmezei Erzsébet evangélikus diakonisszára, költőnőre emlékeztek az ünneplők. A csendesnap *Horváth-Hegyí Olivér* nyíregyházi származású lelkész áhítatával zárult.

November 10. Kálmánháza – Hálaadás 70 évért

A kálmánházi evangélikus templom felszentelésének hetvenedik évfordulója alkalmából – amint 1942 novemberében – idén is a Zsid 10,38–39 alapján hangzott Isten ígéje *Fabiny Tamás* püspök tolmácsolásában a Nyíregyházától alig tizenöt kilométerre lévő település evangélikus templomában: „De mi nem a meghátrálás emberei vagyunk, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk”. A liturgiában *Zsarnai Krisztián* esperes, körzeti lelkész, illetve a lelkészi szolgálatát 57 éve Kálmánházán elkezdő *Labossa László* nyugalmazott lelkész is részt vett. A nyíregyházi énekkar *Kovács*

László Attila lelkész vezényletével, *Megyer Márta* harmóniummal kísért énekkel, *Márföldi Biborka* szólóénekekkel, a kálmánházi óvodások és iskolások versekkel és énekkel szolgáltak. Az ünnepi közgyűlésen a múlt is felidéződött egy rövidfilm segítségével, mely a templomépítés és a kezdeti évek eseményeit elevenítette fel idős egyháztagok személyes élményein keresztül.

November 11. Nagycserkesz – 15 éves a templom

A vasárnapi istentisztelet alkalmával a nagycserkeszi és környékbeli evangélikusok az evangélikus templom 1997-es szentelési ünnepére emlékeztek tizenöt év távlatából. A település életében fontos szerepet tölt be a hajlék, sőt címerének középpontjában is az látható, amelyet tizenhét kis házikó vesz körül. Utóbbi magyarázata honlapjuk szerint a következő: „A község 1952-ben alakult a Nyíregyháza határában fekvő 18 tanyabokor egyesítésével”. A hálaadó istentiszteleten *Fabiny Tamás* Zsolt 117,2 alapján hirdette Isten ígét. A liturgiában *Torzsa Tamás*, a gyülekezetben négy éve szolgáló lelkész és *Zsarnai Krisztián* esperes szolgált, míg énekkel a gyülekezet fiataljai, az asszonykör és a görögyszállási cigánymisszióban résztvevők. A közgyűlés keretében a gyülekezet lelkésze – kiegészítve a templom alagsorában megtekinthető templomtörténeti és gyülekezettörténeti kiállítást – beszámolt az elmúlt évtizedek eseményeiről.

December 16. Nyíregyháza – Parókia szentelés

A házról házra járás keretében a nyíregyházi evangélikusok harmadik ízben a harmadik körzet felújított parókiájának udvarán állhattak meg. A kívül-belül igen rossz állapotban lévő, omladozó épület felújítása és átépítése hosszas várakozás után nyáron kezdődött meg, és nagyrészt GAW segélyből valósulhatott meg. Így a nemrég – a város által – felújított Luther tér mel-

tó díszé lett a téren a 12. szám alatt található hajlék. A lelkészlakban *Adámi László* lelkész és népes családja immáron tizenegy éve lakik és végzi hűséges szolgálatát a gyülekezetben. „Legyen ez a ház Jézus otthona! Aki betér ide, lássa meg az itt élők életében, hogy a ház

ura Jézus Krisztus”, mondotta személyes igei köszöntőjében a szentelést végző *Fabiny Tamás* püspök. A család a még hátralévő benti munkálatok miatt csak 2013 januárjában költözhet be megújult otthonába.

A Nógrádi Egyházmegye eseményei

A Nógrádi Egyházmegye lelkesi munkaközössége

- Bartha István (Balassagyarmati Evangélikus Egyházközség, Túrmezei Erzsébet Evangélikus Szere-tetszolgálat, Szabó József Tanulmányi Ház)
- Bartos Zoltán (Sziráki Evangélikus Egyházközség, Egyházasdenegelegi Evangélikus Egyházközség)
- Blatniczky János Dániel (Szügyi Evangélikus Egyházközség)
- Blatniczkyné Hammersberg-Ganczstuckh Júlia (Szügyi Evangélikus Egyházközség)
- Deme Károly (Szécsényi Evangélikus Egyházkö-zség, Salgótarjáni Evangélikus Egyházközség)
- Eszlényi Ákos (Legéncsi Evangélikus Egyházközség, Ósagárdi Evangélikus Egyházközség)
- Fűke Szabolcs (Terényi Evangélikus Egyházközség, Galgautai Evangélikus Egyházközség)
- Gombor Krisztián (júliustól: Kétdobonyi Evangé-likus Egyházközség)
- Klenóczkyné Sulyok Anna (Bátonyterenye–Szúpa-

- tak–Pásztói Evangélikus Egyházközség)
- Kollár Zsolt (júliusig: Kétdobonyi Evangélikus Egyházközség, Nógrádi Evangélikus Egyházkö-zség)
- Lehoczky Endre (Bátonyterenye–Szúpatak–Pásztói Evangélikus Egyházközség)
- Malik Péter Károly (Lucfalvai Evangélikus Egyház-község)
- Szabó András (Vanyarci Evangélikus Egyházkö-zség)
- Szakács Tamás (Ipolyvecei Evangélikus Egyházkö-zség, Felsőpetényi Evangélikus Egyházközség)
- Thuránszky István (Bokori Evangélikus Egyházkö-zség, Béri Evangélikus Egyházközség)
- Zsugyel Kornél (Bánki Evangélikus Egyházközség)
- Zsugyel-Klenovics Katalin (júliustól: Nógrádi Evangélikus Egyházközség)

A kép az egyházmegyei elnökség iktatásán készült (2012. május 20.)

Január 1. Nógrád megye – Havota evangélikus melléklettel jelenik meg a Nógrád Megyei Hírlap

A *Kopka László* ügyvezető igazgató irányításával mű-ködő Nógrád Megyei Hírlap a MEE Északi Egyház-kerületével illetve a Nógrádi Egyházmegyével kötött megállapodás alapján 2012-ben minden hónap első szombatján egyoldalas evangélikus melléklettel jele-nik meg. Ily módon több ezer háztartásba is eljutnak a MEE hírei. Az újság internetes változata a <http://www.nport.hu/> oldalon található.

Február 5. Balassagyarmat – Túrmezei Erzsébet emlékezete

A gyülekezet területén 1933 óta működő szeretetház egykori vezetője emlékének tisztelegve felvette a Túrmezei Erzsébet Evangélikus Szeretetszolgálat nevet.

Az ünnepi istentiszteleten *Bartha István* lelkésszel *dr. Fabiny Tamás* püspök végezte a szolgálatot, aki a Zsolt 119,25 alapján („Életem a porhoz tapad, eleveníts meg igéddel”) hirdette az igét. Ezután a szeretetszolgálat – Országos Presbitérium által választott – új vezetőjének beiktatása következett. Ács Andrea hét éve az otthon munkatársa, nagyon jól ismeri az intézményt és annak lakóit. A szeretetházban jelenleg tizenhét fő befogadására van lehetőség, két- és háromágyas szobákban. A vezetők fejében ugyanakkor már erősen formálódik a bővítés gondolata és terve.

Április 1. Nógrád megye – Teológuspassió

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem mintegy húszfős lelkes harmadéves teológuscsoportja 2012-ben Nógrád megyét járta körbe *dr. Varga Gyöngyi* és *dr. Korányi András* docensek vezetésével, hogy bemutassák Jézus Krisztus szenvedésének történetét. „Az örök esemény úgy jön közel hozzánk, hogy észrevesszük, nekünk s hozzánk szól, és 2012-ben ugyanúgy ak-

tuális, mint egykor. Egészen odáig juthatunk a lelki eszmélődésben, hogy igazán semmi sem aktuálisabb ma, mint a Krisztus-esemény. Hiszen – kár is lenne tagadni – mai korunk is tele van szenvedésekkel, félmekkel, személyes nyomorúságokkal” – vallják a fiatal teológusok. A passió a következő helyszíneken elevenedett meg: Szécsény, Salgótarján, Sámsonháza, Lucfalva, Szügy, Balassagyarmat, Aszódi Evangélikus Gimnázium, Nógrád, Bánk, Felsőpetény, Ősagárd, Galgaguta, Terény, Bér, Vanyarc, Egyházasdengeleg.

Május 13. Balassagyarmat – Gyülekezeti nap

Az imádság vasárnapját egész napos programmal ünnepelte a balassagyarmati evangélikus gyülekezet. A délelőtti istentiszteletet rendhagyó formában tartották, *Balogh László* orgonaművész zenei szolgálatával.

Ebéd után a gyülekezet énekkara adott koncertet, majd néptáncoktatók közreműködésével kicsik és nagyok táncolhattak autentikus népzeneire. A délutáni zenei blokk után, a záró istentiszteleten *Szabó András*, a Nógrádi Egyházmege újra megválasztott esperese hirdette az igét. Lelkesítően és bátorítóan szólt arról, hogy Isten nem „cseréli le” elromlott népét, hanem „megjavítja”. A tartalmas program mellett a Túrmezei-emlékév keretében az emlékkötet szerkesztésével megbízott *Köháti Dóra Lengyel Anna* közreműködésével kerekasztal-beszélgetést folytatott olyan balassagyarmatiakkal, akik jól ismerték Erzsébet testvért.

Május 20. Vanyarc – Egyházmegei elnökség iktatása a Nógrádi Evangélikus Egyházmegejében

Harmadjára adott otthont a vanyarci evangélikusok temploma egyházmegei elnökség iktatási istentiszteletnek. A gyülekezet lelkészét, *Szabó Andrást* esperesnek és *Koncz Istvánt* felügyelőnek iktatta be hivatalába az egyházmege legidősebb és legfiatalabb lelkésze: *Lehoczky Endre* és *Malik Péter Károly*, illetve *dr. Fabiny Tamás* püspök, aki Jézus

Péterhez intézett kérdéséről (Jn 21) szólt igehirdetésében: „Szeretsz-e engem?”. Az ünnepi istentiszteletet közgyűlés követte, ahol Szabó András és Koncz István széles témaköröket felölelő székfoglaló beszéde mellett az esperesek nevében *Zsarnai Krisztián*, a Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye megválasztott esperese, az egyházmegyei lelkészek nevében *Blatniczky János Dániel* szügyi lelkész köszöntötte a beiktatott elnökséget.

Július 1. Szügy – Parókiaszentelés

A szügyi parókiaszentelés kapcsán a helyi lelkészcsalád élete jelenleg az alábbi számokkal jellemezhető: három, négy, tizenhárom. A lelkész házaspár, *Blatniczky János Dániel* és felesége *Blatniczkyné Hammersberg-Ganzstuch Júlia* tizenhárom éve került a nógrádi településre, ahol idén július elején négy gyermekükkel

harmadik otthonukba költöznek. Az egyházközség 1767-ben épült parókiája a 2000-es évek elejére az egészségre veszélyes mértékben megöregedett, és lakhatatlanná vált. 2007-ben a gyülekezet vezetősége döntött a parókia felújításáról.

A lelkészcsalád a gyülekezet akkori felügyelője, *Becsjanszki János* önzetlen felajánlásának köszönhetően beköltözhetett ideiglenes lakóhelyére. A július első vasárnapján délután tartott parókiaszentelési ünnepség a nagy forrásra való tekintettel a templomban kezdődött. *Dr. Fabiny Tamás* püspök a meghívón szereplő ige alapján szólt: „Örömmel teszek jót velük teljes szívemmel és lelkemmel” (Jer 32,41). Az igehirdetés után a *Török János* felügyelő által vezetett ünnepi közgyűlésen *Blatniczky János Dániel* lelkész beszámolt az építkezés folyamatáról, majd – immáron a szabadban – sor került az új épület kulcsainak ünnepélyes átadására.

Augusztus 25. Terény – Hármas ünnep

A hagyományos falunap keretében idén itt tartották meg Bér-Bokor-Terény Szlovák Nemzetiségi Önkormányzatának találkozóját, egybekötve a *Terényi helyi védelem*

alatt álló épületek homlokzatfelújítása című európai uniós pályázat záróünnepségével. Az ünnepsorozatot Hunnia Csipkemúzeumban vette kezdetét. Ezután faluszerte megismerkedhettek az érdeklődők a palóc vendégház ételreceptjeivel, a cukorgyártás rejtelmével, az ősök népviseletével, berendezési tárgyaival és használati eszközeivel. Az ökumenikus istentiszteleten *Vagyóczky József* plébános, *Füke Szabolcs* és *Gulácsiné Fabulya Hilda* evangélikus lelkész szolgált. Utóbbi a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Szlovák Lelkészi Szolgálatának vezetőjeként szlovák nyelven buzdított az Istennel és egymással való kapcsolat ápolására, a szeretet és a békeesség eggyé kovácsoló kötelekének megerősítésére. Az istentisztelet után *Brozsov Edit* polgármester köszöntötte a vendégeket és a falu lakosságát.

Szeptember 7. Balassagyarmat – Elhunyt Záborszky Csaba nyugalmazott lelkész

85-dik életévében elhunyt Záborszky Csaba evangélikus lelkész. Temetése 2012. szeptember 7-én, pénteken volt a balassagyarmati temetőben. 1927. február 16-án született Budapesten. 1945-ben érettségizett az Esztergomi Bencés Gimnáziumban. 1942-ben édesanyjának korai elvesztése nagyon megrendítette. Gyászában feldolgozásában édesapja és bátyja mellett Molnár Gyula lelkész volt rá nagy hatással, ő indította el a lelkészi pálya felé.

1951-ben, a kis esztergomi templomban szentelte lelkésszé Szabó József püspök. Szolgálatát is itt kezdte. 1953-ban, lelkészvizsgáját követően rövid ideig Ózdon szolgált, majd a felsőpetényi gyülekezet hívta meg parókusnak. Ugyanebben az évben kötött házasságot a balassagyarmati templomban Demeter Évával, akivel példás szeretetben nevelték Éva lányukat és Csaba fiukat. 1971-ben a szügyi gyülekezet hívta meg lelkészül. Itteni szolgálatának egyik nagy feladata és öröme volt a csesztvei templom építtetése, amelyet 1973-ban szenteltek fel. Igehirdetői, lelképásztori szolgálatának központi gondolata volt Isten szeretetének továbbadása. Saját személyét, szolgálatát a „szegények papjaként” határozta meg.

(A kép 2012. február 5-én készült a Túrmezei Erzsébet Evangélikus Szeretetházban, ahol Záborszky Csaba utolsó éveit töltötte.)

Szeptember 23. Salgótarján – Hármaskerek évforduló

Vasárnap délelőtt a szokottal ellentétben 10 órára érkeztek a templomba a salgótarjáni evangélikusok. A gyülekezet önállósodásának száznegyvenedik, a templom felszentelésének százharmincadik, Salgótarján várossá válásának kilencvenedik évfordulója alkalmából szervezett ünnep a templom kertjében lévő síremlékek koszorúzásával kezdődött. A szabadban tartott megemlékezésen a bányász–kohász zenekar–énekkar szolgált, *ifj. Záborszky Csaba* pedig verseket szavalt. Az istentiszteleten *Fabiny Tamás* püspök Jer 14,7–9 alapján hirdette Isten ígését. A liturgiában *Deme Károly*, a gyülekezetben éppen – napra pontosan – huszonkét éve szolgáló lelkész segédkezett. A közgyűlés keretén belül *dr. Szöllős Márta*, az egyházközség jogásza szólt a gyülekezet alakulásáról, valamint a templomépítés körülményeiről, majd *Széky-né dr. Sztrémi Melinda* polgármester szólt. A köszöntések sorában *dr. Fábri György* újonnan beiktatott egyházkerületi felügyelő is felszólt, aki tisztségében első ízben kísért el elnöktársát szolgálatra.

Szeptember 23. Szügy – Megszépült a templom

Ünnepi istentiszteleten adott hálát a szügyi gyülekezet, miután egy hároméves folyamat végén befejeződött templomuk külső és belső felújítása. Az igehirdetés szolgálatát *dr. Fabiny Tamás* püspök végezte Jer 32,27 alapján: „Én vagyok az Úr, minden élőnek az Istene. Van-e számomra lehetetlen?”. A liturgiában *Szabó András* esperes és a helyi lelkész házaspár, *Blatniczky János Dániel* és *Blatniczky-né Hammersberg-Ganczstuckh Júlia* segédkezett. Az ünnepi közgyűlésen a jelenlévők tájékoztatást kaptak

a templom felújításának menetéről. A gyülekezet lelkésze külön kiemelte, hogy a kivitelező vállalkozás rendkívül precíz és a határidőket szigorúan betartó munkát végzett. A felújítási munkák közel 54 millió forintba kerültek, aminek mintegy 90 százalékát európai uniós forrásból sikerült biztosítani. A hozzászólók egyetértettek abban, hogy az igazán nehéz munka még csak ezután vár a gyülekezetre: a közösség megerősítése az élő kövekből, a gyülekezet tagjaiból.

Október 7. Egyházasdengeleg – 175 éve áll a templom

Miután a tizennyolcadik század elején megfosztották anyaegyházi jellegétől a Nógrád megyei egyházasdengelegi evangélikus egyházközséget, leányegyházként a

szomszédos Szirákhöz csatolták. Egy évszázad telt el, amikor ismét felerősödött a saját templom építésének vágya. 1837. április 17-én került sor az alapkőletételre, és mindössze négy hónap múlva, augusztus 5-én a főbb munkákat befejezték. A gyülekezet százhetvenöt év távlatából tekintett vissza múltjára, és adott hálát az elmúlt két év során kívül-belül megszépült hajlékért. Az ünnepi istentiszteleten *Fabiny Tamás* püspök szólt 1Sám 7,12 alapján: „Mindeddig megsegített bennünket az ÚR!”. A közgyűlést *Rugáné Laukó Margit* gyülekezeti felügyelő vezette. A gyülekezetben 2003 novembere óta szolgáló *Bartos Zoltán* lelkész felidézte a távoli és közelmúltat. Köszöntőt számos egyházi és nem egyházi vendég mondott.

Október 7. Lucfalva – Kettős hálaadás

2008-ban kezdődtek meg a lucfalvai imaházban a bővítési munkálatok. Bár az egykoriban államosított kántorlakásért kapott kárpótlási összegből, 9,7 millió forintból nem futotta mindenre, a Nógrád szívében lévő lelkes evangélikus közösség áldozatos adakozásának és

kétkezi munkájának köszönhetően az építkezés nyáron lezárult. Ezen túl, 2012 második felében a templomtól pár száz méterre lévő harangláb felújítása is megtörtént pályázati pénzből. A szentelés és igehirdetés szolgálatát *dr. Fabiny Tamás* püspök végezte Ef 4,15–16 alapján. Az ünnepi közgyűlést *Kovács István* felügyelő vezette. *Megyaszi László*, a gyülekezet előző

lelkésze szolt a kárpótlásról, és az építkezés első szakaszáról, *Malik Péter Károly*, a gyülekezetben két éve szolgáló beosztott lelkész pedig a másodikról. A templomból közösen vonult fel a gyülekezet a falu hegyoldali részén lévő haranglábhoz. Az ünnepség a templom udvarában lévő kibővített épületnél zárult az áldás szavaival.

Október 21. Bénye – Templomszentelés

Pályázati és egyéb – egyházi és önkormányzati – forrásokból újulhatott meg a gyülekezet temploma és templomkertje, amelyben az I–II. világháborús emlékmű és a Szent István-szobor található. Az ünnepi istentiszteleten *Fabiny Tamás* püspök hirdette Isten igéjét a 26. zsolttár 8. verse alapján: „Uram, szeretem házadat, ahol laksz, dicsőséged lakóhelyét”. Az alkalmon felavatásra került az új márványtábla, amely a gyülekezet 1995-től szolgáló lelkészeinek nevét és szolgálati idejét hivatott hirdetni. Istennek hála, a jelenlegi lelkész, *Buday Zsolt* mellett két elődje, *Szakács Tamás*, és *Selmeczi Lajos Péter* is személyesen részt vett az alkalmon.

November 4. Kétdobony – Gombor Krisztián beiktatása

Nem ismeretlen terepre jött *Gombor Krisztián*, amikor beiktatta őt kétdobonyi lelkészi hivatalába a Nógrádi Egyházmegye esperese, *Szabó András*. Hatodéves teológushallgatóként ugyanis a szintén Nógrád megyei Vanyarcon töltötte gyakorlati évét, és ez idő alatt megismerte az egész megyét. Az ünnepi istentiszteleten

Fabiny Tamás püspök hirdette Isten igéjét. A Filippi levél első fejezete alapján személyes hangvételű igehirdetésben szolt

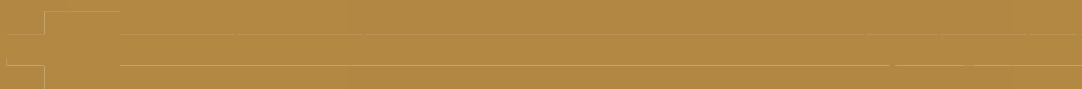
a lelkészhez és a gyülekezethez. Egymásra bízta őket, mint akik Isten színe előtt felelősek egymásért. *Gombor Krisztián* igehirdetésében személyes hitvallásként szolt arról az ígéről, amely gyermekkorra óta kíséri, s melyet egykori lelkésztől, *Szekeres Elemértől*, *Csurgó* és *Porrogszentkirály* lelkipásztorától kapott: „Az igazsághoz ragaszkodva növekedjünk fel szeretetben mindenestől őhozzá, aki a fej, a Krisztus” (Ef 4,15).

November 22. Balassagyarmat – Túrmezei Erzsébet-emlékkönyv bemutató

Közös születésnapját tartotta a balassagyarmati Madách Imre Városi Könyvtár és a Balassagyarmati Honismereti Kör. Az ünnepi alkalom keretében a Helytörténeti Gyűjtemény gyönyörű épületében mutatta be az *Ancilla Domini* című Túrmezei Erzsébet-emlékkönyvet *Köháti Dorottya* szerkesztő. A bemutató keretében *Radosné Lengyel Anna*, a Déli Egyházkerület felügyelője – aki életének meghatározó éveit töltötte Gyarmaton, és a mai napig „hazajár” a kedves nógrádi településre, – előadást tartott Túrmezei Erzsébet-ről, felelevenítve Erzsébet testvérhez kötődő személyes emlékeit. A családias hangulatú beszélgetésen *Csábi István* előadóművész és *Hrubíák Laura* tolmácsolásában Túrmezei-versek hangzottak el *Fogarasi Béla* gitár-művész közreműködésével.

Külföldi kapcsolatok és események

Január 26. ÉPH – Az észti nagykövet látogatása

Bemutató látogatáson járt az Északi Püspöki Hivatalban az Észti Köztársaság új nagykövete, *Preet Pallum*. A külkapcsolatokért felelős püspökkel és az Ökumenikus és Külügyi Osztály munkatársaival folytatott megbeszélés során a diplomata tájékozódott a magyar-észti egyházi kapcsolatok

múltjáról és jelenéről, különös tekintettel az idén 75. évfordulóját ünneplő finnugor lelkész találkozóra, melyet 1937-ben rendeztek meg először Budapesten. Észtország hazánkkal egy időben, 2004 májusában csatlakozott az Európai Unióhoz, így élénk eszmecsere bontakozott ki az egyházak szerepéről a mai európai társadalmi kontextusban, illetve hazánk belpolitikai viszonyai közt.

Január 29. Csehország – Püspökszentelés

Új püspököt iktattak a csehországi Český Těšínben, a Sziléziai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház központjában. A többségében lengyel egyháztagokból álló közösség korábbi püspöke, *Stanislav Piteták* nyugdíjba vonult, utódjául a gyülekezetek bizalmából *Jan Wactaweket* választották meg az egyház lelki vezetőjének. A közvetlenül a lengyel határon fekvő város evangélikus templomában Európa számos evangélikus püspöke és egyházi vezetője volt jelen. Egyházunkat *dr. Fabiny Tamás* külügyi munkáért felelős püspök képviselte, aki – a liturgiában való közreműködése mellett – tolmácsolta *Martin Junge*, a Lutheránus Világszövetség főtitkárának üdvözlését is.

Új püspököt iktattak a csehországi Český Těšínben, a Sziléziai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház központjában. A többségében lengyel egyháztagokból álló közösség korábbi püspöke, *Stanislav Piteták* nyugdíjba vonult, utódjául a gyülekezetek bizalmából *Jan Wactaweket* választották meg az egyház lelki vezetőjének. A közvetlenül a lengyel határon fekvő város evangélikus templomában Európa számos evangélikus püspöke és egyházi vezetője volt jelen. Egyházunkat *dr. Fabiny Tamás* külügyi munkáért felelős püspök képviselte, aki – a liturgiában való közreműködése mellett – tolmácsolta *Martin Junge*, a Lutheránus Világszövetség főtitkárának üdvözlését is.

Március 11. Németország – Szolgálat a drezdai Frauenkirchében

A Szászországi Evangélikus Egyház meghívására *dr. Fabiny Tamás* püspök a drezdai Frauenkirchében pré-

dikált 2012. március 11-én, Oculi vasárnapján. A látogatás keretében a magyar püspök tárgyalásokat folytatott *Friedman Oehme* egyházfőtanácsossal a két egyház közötti együttműködés lehetőségéről, egyebek mellett a lelkészek továbbképzése, a média- és az ifjúsági munka területén.

Március 20 ÉPH – Bajor partnerkapcsolati nap

Cselovszkyné dr. Tarr Klára, az Ökumenikus és Külügyi Osztály vezetője szervezésében első alkalommal került sor a bajor testvérkapcsolattal rendelkező gyülekezetek, iskolák és diakóniai intézmények találkozója az Észti Püspöki Hivatalban. A tapasztalatcserére, a bevált módszerek ismertetésére alkalmat adó találkozó résztvevői az őszi partnerkapcsolati ünnepéről is tájékoztatást kaptak: 2012-ben már a két egyház sokrétű hivatalos és testvéri kapcsolatának 20. évfordulóját ünnepelhetjük.

Március 21. Komárom – Magyar–szlovák partnerszerződés

Közel kétéves egyeztetés után szerződést írt alá a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház Komáromban, az Evangélikus Egyházközösség Mártírok úti imaházában. A szerződés célul tűzi ki, hogy a két egyház közös missziós rendezvényeket szervezzen, részt vegyenek egymás ünnepségein, illetve a szlovákiai és a magyarországi egyházak közös istentiszteleteken találkoznak egymással. Támogatja az egyházi levéltárak és könyvtárak közötti tapasztalatcserét, szorgalmazza a középiskolai oktatási intézmények valamint a teológiák közötti cserekapcsolatok kiépítését. A két evangélikus egyház szeretetszolgálati osztályai is kibővítik az együttműködést. Az istentiszteleten *dr. Fabiny Tamás* püspök hirdette Isten ígését Ézs 43,1–2 alapján, majd sor került a dokumentum aláírására, amelyet magyar részről *Gáncs Péter* elnök-püspök és *Pröhl Gergely* országos felügyelő, szlovák részről *Miloš Klátik*

egyetemes püspök és *Pavel Delinga* országos felügyelő látott el kézjegyével.

Április 22. Szlovákia – Látogatás a felvidéki Hosszúszón

Hosszúszó (Dlhá Ves) szlovák–magyar falu, Aggtelektől északnyugatra mindössze öt kilométerre fekszik. Ötszázhetven lakosának többsége magyar evangélikus. A magyar gyülekezetet – Trencsényi Andrea lelkész múlt évi hirtelen halála óta – *Solarik Vilmos* rozsnyói beosztott lelkész gondozza, további kilenc szórvánnyal együtt. *Dr. Fabiny Tamás* püspök Jó Pásztor vasárnapján ígével szolgált a kicsiny, de annál lelkesebb közösségben. A találkozás különlegessége egyrészt, hogy a gyülekezetben először járt magyarországi püspök, másrészt, hogy *Slavomír Sabol*, a Szlovákiai Evangélikus Egyház Keleti Egyházkerületének püspöke is jelen volt. A szolgálaton túl a két püspök megegyezett abban, hogy a nemrégiben Komáromban aláírt szlovák–magyar partnerszerződésben foglaltaknak megfelelően keresik a lehetőséget a felvidéki területeken, hogy magyarországi evangélikus lelkészek segíthessenek a magyar szórványgyülekezetek gondozásában.

se, különös tekintettel egyes etikai témák értékelésére. Jubilate vasárnapon Fabiny Tamás német nyelvű ige-hirdetéssel szolgált Daugavpils Martin Luther-katedrálisában. A magyar–lett evangélikus kapcsolatok reménység szerint folytatódnak, új testvérgyülekezeti kapcsolatok révén mindenképp.

Április 28. Szlovákia – Cigány csendesnap Sajógömörön

Szikrázó napsütésben, határokat átlépve gyűlt össze egy kis közösség Lucfalváról, Budaörsről és Nyírtelekről a kis szlovákiai faluban, evangélizációval egybekötött testvérlátogatásra. A sajógömöri gyülekezet – élén *Rusznják Dezső* lelkésszel és *Lóczi Tibor* munkatárssal – régóta várta, hogy vendéglátóként fogadjanak más cigány közösségeket falujukban. A csendesnap témaként Ézsaiás könyvének versét választották a szervezők: „Mondjátok a remegő szíveknek: Legyetek erősek, ne féljete! Íme, jön Istenetek” (Ézs 35,4). Mindenki más

formában, verssel, ígével, szavakkal, énekkel beszélt életújulásáról. Remegő szívű nyírteleki cigánytestvérek tettek bizonyosságot arról, hogyan hatolt be életük-

Április 26. Lettország – Hivatalos püspöki látogatás Lettországban

Lettország fővárosában, Rigában ülészték a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) három balti és két oroszországi evangélikus egyházának püspökei. A tanácskozáson részt vett *dr. Fabiny Tamás* püspök, a szervezet kelet-közép-európai régióért felelős alelnöke, valamint *Pap Kinga Marjatta*, egyházunk külügyi referense. A 2017-es előkészületek kapcsán részletes beszélgetés bontakozott ki az evangélikus identitás kérdéséről. Fontos, hogy a jubileum ne egy személyt helyezzen központba, hanem az evangélium frissességét mutassa fel. Többek között teológiai eszmecsere tárgya volt a hermeneutika és a dogmatika összefüggéseinek kérdé-

be Isten ereje, hogyan tapasztalták meg az ő üzenetét.

Május 6. Finnország – Beiktatták Jari Jolkkonen kuopioi püspököt

Dr. Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház külkapcsolatokért felelős püspöke egyházunk képviselőjében részt vett *Jari Jolkkonen* kuopioi püspök beiktatásán. A kelet-finnországi egyházmegyét számos gyülekezeti és személyes kapcsolat fűzi egyházunkhoz, a jövőben remény szerint testvér-egyházkerületi kapcsolat létesítésére is sor kerülhet. Az ünnepségen részt vettek a porvoo-i egyházközösség tagegyházainak vezetői Svédországtól Angliáig. A kelet-közép-európai régiót a MEE mellett az észti és az inkeri egyház vezetői képviselték.

Május 10–15. Csehország – LVSZ egyházvezetői találkozó

A Lutheránus Világszövetség háromévente megrendezésre kerülő egyházvezetői találkozója került sor a csehországi Ostravában. A konzultáció vendéglátó egyházai a Sziléziai Evangélikus Egyház, valamint a Cseh Testvérek Egyháza voltak. Mindkettő az erősen

szekularizált Csehország egy-egy kisebbségi egyháza. Mintegy nyolcvan püspök és egyházvezető érkezett számos európai országból a konferenciára, de voltak résztvevők a diakónia területéről is, hiszen a három fő tanácskozási nap témáinak egyike éppen a diakónia volt, de szó esett a reformáció 500 éves évfordulójának megünnepléséről is. Egyházunkat *dr. Fabiny Tamás* püspök, az LVSZ alelnöke, *Szabó Szilárd* dombóvári lelkész, a kaposzsekcsői idősotthon vezetője, valamint *Cselovszkyné dr. Tarr Klára*, az Ökumenikus és Külügyi Osztály vezetője képviselte.

Június 12–21. Bogota–Kolumbia – LVSZ tanácsülés

A világ több mint 70 millió evangélikusát tömörítő Lutheránus Világszövetség hétévente esedékes nagygyűlései között a tanács számít a legfőbb döntéshozó fórumnak. Az ötven választott tag mellett tanácsadók és szakértők is részt vesznek a testület munkájában. A 2012-es tanácsülésnek a kolumbiai Bogota adott otthont. A helyszín jó lehetőséget kínált a latin-amerikai evangélikusság életének megismerésére. Ők óriási katolikus többség közepette ápolják a lutheri örökséget. A tanácsülés fő témái közül ki kell emelni a 2011-ben elfogadott stratégia gyakorlati alkalmazását, a 2017-es reformációi évfordulóra való felkészülést, valamint a család, házasság és szexualitás témakör aktualitásainak megbeszélését. A június 20-i záró ülésnapon – amelyen *Fabiny Tamás* püspök, az LVSZ egyik alelnöke elnökölt – megvitatták és elfogadták a bizottságok jelentéseit, valamint állást foglaltak számos közéleti kérdésben.

Június 28. ÉPH – Bajor egyházvezetők látogatása

Christian Schmidt püspök vezetésével az ansbach-würzburgi egyházi körzet tizenhat esperese négy napos budapesti látogatása keretében ellátogatott az Északi Evangélikus Egyházkerület székházába. *Fabiny Tamás* püspök fogadta a küldöttséget, és bemutatta az im-

máron húsz éves bajor–magyar egyházi kapcsolatot. A vendégek – akik között ott volt *dr. Gerhard Hausmann* esperes is – budapesti programját *dr. Jutta Hausmann*, az Evangélikus Hittudományi Egyetem professzora és *Cselovszkyné dr. Tarr Klára*, az Ökumenikus és Külügyi Osztály vezetője szervezte. Július 2-án, hétfőn *Pröbhe Gergely*, a Külügyminisztérium EU kétoldalú kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára is fogadta a küldöttséget.

Június 29. Losonc – Egyházi napok Szlovákiában

Immáron harmadik alkalommal rendezték meg a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházban a nagyszabású Egyházi Napokat június 29. és július 1. között. A magyar határhoz közeli Losonc főterén megtartott istentiszteleten *Milan Krivda*, a Nyugati Egyházkerület püspöke prédikált. Ezt követően került sor a külföldi vendégek és a határon túli szlovák gyülekezetek bemutatkozására. Ennek keretében kapott

szót a magyarországi Szlovák Lelkészi Szolgálat *Gulácsiné Fabulya Hilda* vezetésével. A szabadtéri színpadon *Fabiny Tamás* püspök magyarul szólt a több száz jelenlévőhöz, felidézve a szlovák–magyar múlt néhány állomását. A háromnapos együttléten nagy számban jelen voltak még tótkomlói, békéscsabai és szarvasi evangélikusok is.

Szeptember 3–6. Mirfield – Anglikán–Lutheránus kapcsolatok

Fabiny Tamás püspök előadással szolgált az Anglikán–Lutheránus Társaság éves konferenciáján. A lelkeszi szolgálat és a keresztyén társadalmi jelenlét jövőképét körbejáró találkozón felidézte a lelkeszek előtt álló ki-

hívásokat a XX. századi magyar történelem tükrében, majd gyakorlati példákkal mutatta be a lelkeszi hivatás gondozását, a prevenció és a terápia lehetséges formáit.

Egyházunk évek óta szoros kapcsolatot ápol a mirfieldi College of Resurrection teológiai karral és szerzetesközösséggel. *Hulej Klaudia* teológus, korábbi mirfieldi ösztöndíjas a szervezők felkérésére kántori szolgálatot vállalt a konferencián.

Szeptember 16. Nagybánya – Száz éves a nagybányai evangélikus templom

Az alig 15% magyar lakosú máramarosi Nagybánya kétszáznyolcvan fős evangélikus gyülekezete templomuk fennállásának századik, az egyházközség

fennállásának pedig négyszázhatvanötödik évfordulójáért adott hálát kétnapos ünnepi sorozat keretében. A szombati ünnepség istentisztelettel kezdődött, amelyen *Adorjáni Dezső Zoltán*, a RELE

püspöke megáldotta a szépen felújított templomot. Az ünnepi közgyűlés keretében felavatták azt az emléktáblát is, melyet a templomépítő lelkész, Révész János tiszteletére állítottak. Vasárnap délelőtt *dr. Fabiny Tamás* püspök állt a szószékre, ahol a száz éve is elhangzott ígét idézte fel Zsolt 118,1-ből. *Benczúr László* egyházkerületi felügyelő számára a látogatás azért is volt különleges, mert aznap elnöktársát utolsó ízben kísérte el szolgálatra mint felügyelő. Igei köszöntőjét, mint mindig, most is kezében a hatvankilenc éve Járósi Andor kolozsvári professzortól kapott Bibliájával mondta el.

Szeptember 26–30. Észtország – XII. finnugor lelkésztalálkozó

Sokan vannak, akik büszkék arra, hogy gyülekezetük tizenöt vagy akár húsz, huszonöt éve tart már fenn kapcsolatot finn testvérgyülekezetével, bár a finnországi evangélikus egyházzal való szoros együttműködésünk több mint 90 éves múltra tekint vissza. A XII. finnugor lelkésztalálkozót idén Tartuban, Észtország történelmi múltú egyetemi városában rendezték meg az első, 1937-es budapesti finnugor lelkésztalálkozó 75. évfordulóján. Finnek, észtok, magyarok, Erdélyben élő magyarok és az Oroszországban élő

inkeri egyház tagjai gondolkodtak együtt arról, mit jelent a múlt, mit tartogathat a jövő egyházaink életében. A konferencia mottója a „Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz” volt. Az egyházkerületet *Bácskai Károly, Detre János, Fabiny Tamás, Joób Máté* és *Krámer György* lelkész képviselte.

Október 30–31. Wittenberg – Püspöki reformációi szolgálat a vártemplomban

A Német Protestáns Egyház (EKD) szervezésében nagyszabású konfirmandus-találkozónak adott otthont a reformáció fővárosa, Wittenberg. A közelből és távolból összesereglett 350 konfirmandus gazdag lelki és zenei programon vett részt, illetve játékos vetélkedő keretében ismerhette meg a reformáció emlékhelyeit. Az EKD munkatársaként ebben az évben Wittenbergben dolgozó *Makoviczky Gyula* szegedi lelkész szervezésében 14 magyar konfirmandus is bekapcsolódhatott a programba. Az alkalom két fővédnökének *dr. Ulrich Fischer*

badeni püspököt és *dr. Fabiny Tamást*, az MEE külkapcsolatokért felelős püspökét, a Lutheránus Világszövetség alelnökét kérték fel. Október 31-én a vártemplomban Fabiny Tamás hirdette az ígét Gal 5,1–6 alapján: központi gondolata a szabadság volt.

November 12–16. Bossey-Franciaország – LVSZ tanácskozás

Fabiny Tamás, a Lutheránus Világszövetség kelet-közép-európai régióért felelős alelnöke részt vett a világszövetség vezetői testülete ülésén. A testület (korábbi nevén végrehajtó bizottság) operatív ülésein tárgyalja az alelnökök régiós eseményekről szóló féléves jelentéseit, határoz a világszerte 70 millió evangélikust összekapcsoló világszövetség költségvetési és személyi kérdéseiről. (A képen *Martin Junge*, az LVSZ főtítkára kíséri gitáron a közös éneklést.)

November 21. ÉPH – A finn nagykövet látogatása

Bemutakozó látogatásra érkezett az Északi Püspöki Hivatalba a Finn Köztársaság ösz óta hazánkban szolgáló nagykövete, *Pasi Tuominen*. A két ország közti egyházi kapcsolatokat a korábbiaknál is élénkebb figyelemmel kísérő nagykövet *Peregi Dóra* programkoordinátor kíséretében mindhárom evangélikus püspökhöz ellátogatott.

November 22–23. Szepesbela–Szlovákia – Szlovák lelkészkonferencia

Fabiny Tamás püspök *Slavomir Sabol* szlovák püspök meghívására részt vett a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház Keleti Egyházkerülete lelkészeinek szepesbélai (Spisská Belá) éves tanácskozásán. A találkozó témája a lelkészi szolgálatban való megerősítés volt. A magyar püspök – egyházunk Láthatóan evangélikus címet viselő stratégiájához is kapcsolódva – azokról a törekvésekről szólt, amelyek a gyakran túl-

terhelt, hivatásukban megfáradt, anyagi vagy szexuális kísértések között elbukó vagy éppen a kiégés jeleit mutató lelkészek és családjaik megsegítésére irányulnak. A látogatás alkalmat adott arra is, hogy a két püspök tárgyaljon egyházkerületeik további együttműködéséről, továbbá a magyarországi szlovák és a szlovákiai magyar lelkészi szolgálat megerősítéséről.

Oktatási intézmények eseményei

Február 16. Egyetemi lelkészek

Az egyetemi lelkészek negyedéves megbeszélése rendszerint a munkaágért felelős püspök hivatalában van. *Fabiny Tamás* a különösen is nagy odafigyelést igénylő szolgálatra megbízott lelkésztársaival tekint vissza egy-egy negyedévre és tervez előre. Egyetemi lelkészek: *Balázs Viktória* (Debreceni Evangélikus Egyetemi Gyülekezet), *Bogdányi Mária* (Györi Evangélikus Egyetemi Lelkészség), *Buday Barnabás* (Miskolci Ökumenikus Egyetemi Lelkészség–Evangélikus Egyetemi Gyülekezet), *Gáncs Tamás* és *Körmendy Petra Kornélia* (Egyetemi és Főiskolai Gyülekezet, Budapest), *Kézdy Péter* (Piliscsabai Egyetemi Gyülekezet).

Március 9. Nyíregyháza – Látogatás az Evangélikus Roma Szakkollégiumban

A Nyíregyházán induló Evangélikus Roma Szakkollégium (ERSZK) 2011. szeptemberi évnyitóján egyházi és állami vezetők egyaránt ígéretet tettek arra, hogy folyamatosan figyelemmel kísérik a kollégium és a hallgatók életét. A korábbi budapesti és esztergomi találkozásokot követően fél év után ismét a Nyíregyházi Főiskola lehetett az ismerkedés helyszíne, ahol *dr. Fabiny Tamás* evangélikus püspök, *Benczúr László* egyházkerületi felügyelő, *dr. Balog Zoltán* társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár valamint prof. *dr. Jánosi Zoltán* a Nyíregyházi Főiskola rektora látogatta meg a húsz hallgatót és az otthon vezetőségét. Az evangé-

likusságról és az egyházzal szóló kötetlen beszélgetést követően a vendégek szólaltak fel, tájékoztatást adva a szakkollégiumot érintő működési, társadalmi és gazdasági kérdésekről. A beszélgetés után a hallgatók az „elvesztett példázatokat” feldolgozó zenés árnyjátékot mutattak be.

Március 13. Nyíregyháza – Kocsis Fülöp püspök látogatása a Nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégiumban

A nyíregyházi evangélikus szakkollégiumba látogatott *Kocsis Fülöp* hajdúdorogi görög katolikus püspök és *Juhász Éva* cigányügyi megbízott *Molnár Erzsébet* szakkollégiumi vezető meghívására. A kötetlen beszélgetésbe aktívan bekapcsolódtak a hallgatók is, majd a vendégek bemutatták az egyház cigánypasztorációs oktató–nevelő tevékenységét a 70 évvel ezelőtti hodászi kezdetektől a huszár-telepi iskolában folyó munkáig.

Március 28. Nyíregyháza – Sztéhlo Gábor-ösztöndíjátadás

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium dísztermében *Fabiny Tamás* püspöktől és a gimnázium igazgatójától, *Tar Jánosnétól* tizenhárom kossuthos diák és egy Luther Márton kollégiumi hallgató vehette át a tehetséges, de szociálisan rászoruló, egyházi középiskolában tanuló evangélikus diákok támogatására létrehozott ösztöndíjat.

Március 28. Nyíregyháza – Túróczy Zoltán emlékezete

A Túróczy Zoltán Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola dísztermében a névadóról hangzott el előadás *Fabiny Tamás* püspök tolmácsolá-

sában. A gyülekezetet, iskolát és várost egyaránt szép számban képviselték a jelenlévők. Az *Akit háromszor kérdezett meg Jézus* című életrajzi film első része is bemutatásra került, amit a püspök szerkesztett akkor, amikor a Duna televízió vallási műsoraiért volt felelős. A felszólalások sorában *Labossa László* nyugalmazott lelkész is felelevenítette Túróczy Zoltánhoz, az egykoron Nyíregyházán szolgáló püspökhöz kötődő személyes élményeit.

Április 12. ÉPH – Elsőéves teológushallgatók látogatása

A kerület elnöksége egymás kölcsönös megismerése céljából hívta meg az Evangélikus Hittudományi Egyetem elsőéves hallgatóit. A tizennégy fős évfolyamból tízen tudtak eleget tenni a meghívásnak – közülük hárman tartoznak az Északi Egyházkerülethez (Pilis, Szolnok, Nyíregyháza). Az együttlét kezdetén a püspök igei gondolatait osztotta meg a fiatalokkal az aznapi ige, 1Pt 1,17–21 alapján. A háromórás együttlét rövid bemutatkozással folytatódott, és a légkör félórától félóra felé egyre oldottabbá vált. A hallgatók beszámoltak tanulmányaikról, terveikről, az egyházban végzett szolgálataikról. Az egyházkerület elnöksége a Magyarországi Evangélikus Egyház helyzetéről, illetve a szolgálati lehetőségekről szóltak.

Április 13–14. Nyíregyháza – Az Úr érkezése szavalóverseny

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium jubileumi tanévet ünnepel, mert épp 20 éve, hogy Isten kegyelméből az egyház visszakapta a gimnáziumot, és újból megindulhatott az egyházi oktatás. Az *Úr érkezése szavalóverseny* egyidős az újraindítással. Ebben az évben 17 iskola 28 versenyzője nevezett a két napos megmérettetésre. A zsűri egyik tagja, *Ugrin Aranka* által az elmúlt 20 év verseiből válogatott alkotások közül választhattak egyet a szavalók, illetve Túrmezei Erzsébet születésének 100 éves évfordulója kapcsán a diakonissza–költő versei közül kellett szavalniuk a másikat. A szombati döntőbe 17 versenyző jutott be a zsűri által kiválasztott versekkel. A verseny I. helyezetteje *Papp Teodóra* lett a Szent Imre Katolikus Gimnáziumból.

Július 30. Nyíregyháza – Ökumenikus szabadegyetem

Az evangélikus egyház szervezésében nyílt meg a 23. nemzetközi ökumenikus szabadegyetem; a program középpontjában a pénzügyi adósság kérdése áll. A szabadegyetem szervezője *Laborczi Dóra*. A mintegy ötven résztvevő döntő többsége Erdélyből, Nagyváradról és Kolozsvárról érkezett a rendezvényre, de az előadásokat látogathatják helyi érdeklődők is. Az előadások érintik azt is, hogy milyen egyéb tartozásai lehetnek az embernek, így például történelmi, társadalmi, erkölcsi vagy teológiai szempontból. A nyíregyházi Luther Márton Kollegiumban rendeznek szemináriumokat, interaktív fórumbeszélgetéseket, filmvetítést, drámapedagógiai, valamint készségfejlesztő programokat is.

Augusztus 31. Miskolc – Fejlesztették az evangélikus iskolákat

Az evangélikus középiskolában és általános iskolában végeztek felújításokat a nyári szünet alatt, így a kisebb-

bek részben, a nagyobbak pedig teljesen megújult épületben kezdhették az új tanévet. A gimnázium épületeiben tisztasági festés volt, mind a tantermek, mind

a folyosók falait kijavították. Túl ezen teljesen megújult a kémia- és a fizikaszertár is. Az általános iskolában – a korábbi Istvánffyban, melyet egy éve üzemeltet az evangélikus egyház –

három tanterem teljes felújítására került sor, és az iskola teljes területén kiépítették az internethálózatot. *Fellegvári Zoltán* igazgató elmondta, hogy egy éve, mikor átvették az intézményt, használhatatlan vizesblokkok felújításával kezdték az öreg épületegyüttes felújítását, és a mostani tantermek felújításával sem áll meg a munka természetesen

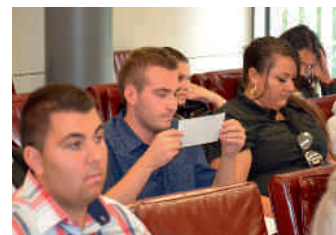
Szeptember 23. Alberti – Hálaadás a 20 éves óvodáért

Ünnepi hálaadó istentiszteletre hívtuk vendégeinket, jelenlegi és volt óvodásainkat. Az istentisztelet elején *Túri Krisztina* lelkész nő köszöntötte a gyülekezetet, majd felolvasta *dr. Fabiny Tamás* püspök és *Kákay István* országosiroda-igazgató köszöntőlevelét. Az igehirdetés szolgálatára *Krámer György* esperest kérték fel, aki örömmel vállalta a szolgálatot, hiszen gyermekei révén négy évig szoros kapcsolatban állt az intézménnyel. Az ünnepi alkalmon szolgáltak a volt óvodások, majd a templomi együttlét után az óvodában folytatódó ünnepségen a mostani óvodások énekkel, verssel és a Jó Pásztor történetének dramatizálásával köszöntötték a vendégeket. A sok köszöntés közül *Roszík Mihályné Melitta* néni szavait emelhetnénk ki, aki elmondta, hogy Roszík Mihály nagytiszteletű úrnak mekkora örömet, de egyben nagy felelősséget jelentett az óvoda indítása, ahol a gyermekek találkozhatnak Isten szeretetével.

Szeptember 24. Nyíregyháza – Kezdetét vette a második roma szakkollégiumi tanév

Megtartotta ünnepélyes tanévnyitóját a nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégium, s ezzel a speciális oktatási műhelyben megkezdődött a második tanév. A roma szakkollégiumba

azt követően felvételiztek a fiatalok, hogy már bejuttak a nyíregyházi főiskola vagy a debreceni egyetem szabolcsi megyeszékhelyen működő egészségügyi karának valamelyik szakára. Tanárok, tanítók, szociális munkások, szülész-nők, védőnők, informatikusok, esetleg agrármérnökök lesznek a végzés után, egyházunk egyik legújabb intézménye pedig abban igyekszik támogatni őket, hogy majdan képesek legyenek a többségi és kisebbségi társadalom közötti megbékélés érdekében munkálkodni. A tanévnyitó ünnepi istentiszteleten *dr. Fabiny Tamás* püspök Mt 11,28a alapján a hivatás és a küldetés mibenlétéről beszélt a fiataloknak.

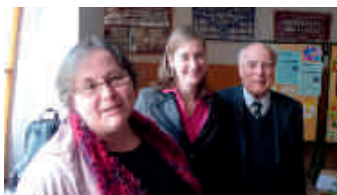
Október 11–14. Nagytarcsa – Óvodai partnertalálkozó

Óvodapedagógusok nemzetközi partnertalálkozójának adott otthont Nagytarcsán a Szivárvány Evangélikus Keresztyén Óvoda. A vendégek a Nagytarcsai Evangélikus Óvodából, illetve a németországi Penzlin városában működő társintézményből érkeztek. Az európai uniós Comenius projekt keretében zajló két éves, háromoldalú együttműködés célja, hogy a népmesék visszakapják méltó helyüket és szerepüket az óvodáskorú gyermekek nevelésében. A szóban forgó együttműködést az teszi egyedivé, hogy mindhárom abban részt vevő intézmény evangélikus óvoda.

Október 13. Albertirsa – Koráléneklési verseny

Újra megrendezésre került Albertirsán az immár nagy hagyományokra visszatekintő országos koráléneklési verseny. Evangélikus iskoláink és gimnáziumaink diákjai mérik össze tudásukat évről évre, kotta nélkül és kifejezően énekelve énekeskönyvi énekeinket. Alapos és kitartó szervezőmunka előzi meg ezeket az alkalmakat, amelyért külön köszönet az alberti iskola tanárnőjének, *Hepp Évának*. Jó látni, hogy a résztvevők létszáma egyre növekszik – hiszen idén 43-an vettek részt az ország egész területéről. Jó hallani, mennyi szeretettel, lélekkel éneklő a felnövő generáció evangélikus énekkincsünk gyöngyszemeit. A zsűri tagjai voltak: *Kapi Judit*, *dr. Kinczler Zsuzsanna* és *Csorba István*.

November 6. Szentendre – Látogatás a Szentendrei Evangélikus Zenei Óvodában

Szentendrén volt lehetőség *Fabiny Tamás* püspöknek az evangélikus óvoda egy hétköznapjába beletekinteni. A látogatáshoz csatlakozott a gyülekezet felügyelője, *Sereginé Székács Csilla* is. *Horváth-Hegyi Olivér* lelkész délelőtti foglalkozásvezetését énekléssel kezdte, majd Luther Mártonhoz és a reformációhoz kapcsolódóan nagyon odaadóan, játékosan és ötletesen megjelenítette Luthert a 95 tétel kiszögezésével. Reménység szerint minden egyházi óvodában ilyen természetes a lelkésznek az óvodába való integrálódása. A bibliakör után az óvoda bejárása következett *Bittó Viktória* intézményvezető kíséretében, majd az óvodapedagógusokkal ültek le beszélgetni a vendégek. Fontos, hogy nemcsak óvónő, hanem óvóbácsi is van a Szentendrei Evangélikus Zenei Óvodában, ahol három csoportban hetvenöt gyermekkel foglalkozik a hat óvodapedagógus és négy dajka.

November 10. Miskolc – Focitorna a Keresztény Roma Szakkollégium hallgatóinak

Hagyományteremtő szándékkal először rendezték meg a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat (KRSzH) teremlabdarúgó-tornáját Miskolcon, az egyetem sportcsarnokában. A rendezvényen, amelynek ötlet- és házigazdája a miskolci Görög Katolikus Cigány Szakkollégium volt, öt egyházi – köztük a nyíregyházi evangélikus – cigány szakkollégium játékosai mérték össze erejüket. Barátságos meccseket is rendeztek, ezeken fellépett többek között az Emberi Erőforrás Minisztérium (Emmi) társadalmi felzárkózásért felelős államtitkárságának a csapata, valamint a miskolci egyetemi oktatók gárdája is. A győztes a debreceni Wáli István Református Cigány Szakkollégium csapata lett.

November 15–19. Miskolc–Finnország – Tanárok külföldi útja

A miskolci Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola tanárai – szám szerint öten – látogatást tettek a finnországi Kiuruvesi városában, az ottani gyülekezetnél és iskolában. Ez a látogatás annak a példaértékű partnerkapcsolatnak volt része, amelyet *Arja Pentikäinen* és *Fellegvári Zoltán* indított el és tart életben 2004 óta. A résztvevők megismerkedtek a finn oktatási rendszerrel, egy nagy gyülekezet mindennapjaival, és ízelítőt kaptak a finn emberek mindennapi életéből. A vasárnapi istentiszteleten *Molnár József* lelkész hirdette az igét, és a helyi lelkészekkel együtt szolgált az úrvacsoraosztásnál is. A résztvevők a látogatás folytatását tervezgetik.

December 8. Berekfürdő – Keresztény Roma Szakkollégiumok konferenciája

Magyarországnak szüksége van egy olyan roma magyar középosztályra, mely az együttműködésben érdekelt – jelentette ki az emberi erőforrások minisztere szombaton Berekfürdőn a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat konferenciáján. A szakkollégiumi hálózatot fenntartó egyházak nevében *Bölcskei Gusztáv*

református püspök a rendezvénynek otthont adó épület születésének történetét felidézve a megbékélés fontosságát hangsúlyozta. *Fabiny Tamás* evangélikus püspök köszöntőjében megemlítette: a több mint 70 millió hívet tömörítő evangélikus

világszövetség idei hivatalos üdvözlőkártyáján egy magyarországi roma festőnek a cigányok vándorlását megjelenítő alkotása szerepel majd. *Orosz Atanáz* görög katolikus püspök arról beszélt: a szakkollégium roma diákjainak fontos szerepük lesz Magyarország jövőjének alakításában. Hivatásukat azonban csak kelő alázattal lesznek képesek betölteni – tette hozzá.

December 16. Nyíregyháza – Óvodaszentelés

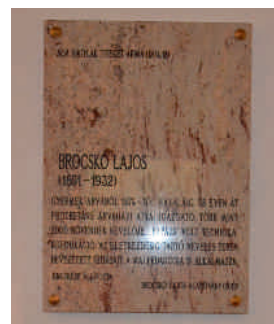
A múlt hónapban átadott óvoda egyházi megáldására került sor advent harmadik vasárnapján. Legyen ez az épület is Isten háza! – fejezte ki óhaját a püspök. A januárban kezdődött (tehát tíz hónap alatt lezajló)

építkezés egy gyülekezet és az országos egyház közötti zavartalan együttműködés nagyon szép példája. Nagy öröm, hogy az evangélikus egyház felszentelhette az első, teljesen újonnan épített óvodáját. A százötvenmilliós beruházás eredménye egy olyan tágas terekkel kialakított kétszintes épület, ahol 2013 szeptemberétől három csoport fog működni. A jelenlegi, előző helyéről mindössze egy hétvége leforgása alatt átköltöző Búzaszem csoport mellett már most elindul az ugyancsak huszonöt fős Szivárvány csoport. *Kovácsné Mráz Ágnes* vezető óvónő hálóját és az ügy iránti elköteleződését ekképpen fogalmazta meg köszöntőjében: „Kenyeret kértünk, és kalácsot kaptunk”. A 2009-ben útjára indult óvoda lelkésze *Zsarnainé Urbán Nóra*.

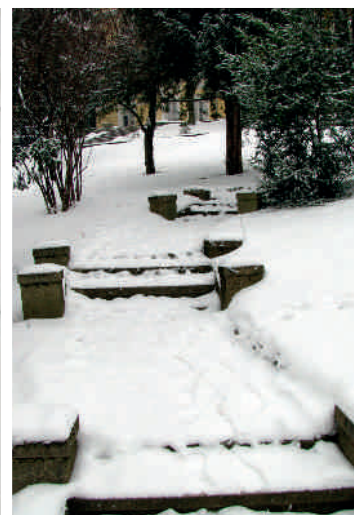
December 18. Budapest – Brocskó Lajos emléktábla-avatás

A Budapesti Evangélikus Kollégium karácsonyi ünnepségének keretében sor került a Brocskó Lajos emléktábla avatására. A *Lesztyán-Goda János* szobrász, a Képzőművészeti Egyetem tanára által készített emléktáblát a Brocskó Lajos Közhatalmú Alapítvány állította.

Brocskó Lajos (1851–1932) az Országos Protestáns Árvaház igazgatója volt 58 éven át 1874-től 1932-ig. Munkásságát életében is elismerték: királyi tanácsosi cím, magyar érdemrend és a Ferenc József lovagrend tulajdonosa volt. Az ünnepégen *Fabiny Tamás* püspök áhítatában Keresztelő János és Jézus három találkozásáról beszélt az evangélikus kollégium lakói előtt.

Események az Északi Püspöki Hivatalban és egyéb püspöki szolgálatok

Január 12. ÉPH – Felkészülés médiás szolgálatra

Az együttlétre a három televíziós és kilenc rádiós evangélikus istentiszteleti szolgálatra felkért gyülekezetek lelkészei voltak hivatalosak, akik a médiában járatos szakemberek segítségével készülhettek fel a különleges eseményre. *Szemerei János* püspök áhítata után a szót *dr. Fabiny Tamás* médiáért felelős püspök vette át, aki a jelenlévők bemutatását követően *Betlen János* televíziós szerkesztő riportert faggatta Lehetőségek és kihívások a média világában témakörben. Ezután *Barlay Tamás*, az MTVA vallási főszerkesztője és *Horváth Tamás* rendező avatta be a lelkészeket az istentiszteletek közvetítése a médiában témakörbe, amit *Nagy László* lelkész, szerkesztő egészített ki a közvetítésekkel kapcsolatos aktuális tudnivalókkal.

Január 18. Albertfalva – Ökumené Albertfalván

Fabiny Tamás püspök az Albertfalvi Szent Mihály római katolikus templomban hirdette az igét az ökumenikus imahét szerdai alkalmán. A szolgálatban részt vettek a helyi közösségek lelkészei: *Solymár Gábor* budafoki evangélikus lelkész, *Pocsaji Miklós* albertfalva-kelenvölgyi református lelkész, *Hollai Antal* plébános,

esperes és *Erdős Attila* káplán. A negyedik nap témáját (Az Úr gonosz feletti győzelme átformál) a püspök Jézus megkísértése történetén (Mt 4) keresztül bontotta ki, és a következő gondolattal zárta szavait: Ha Istenre hagyatkozunk, nekünk is megadatik, hogy a körülötünk forrongó világ kuszaságaiban kiigazodjunk, és meghalljuk Krisztus szelíd hangját. Ő valóban Isten fia, aki a világ végezetéig küzd értünk és velünk, a gonosz feletti győzelem útján.

Január 24. ÉPH – Túrmezei Emlékbizottság

Száz évvel ezelőtt, 1912. február 14-én született Túrmezei Erzsébet diakonissza-költőnő, a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület 1990. évi újraindulása utáni első főnökasszonya, Balassagyarmat, Budapest-

Józsefváros és Csömör díszpolgára. Túrmezei Erzsébet költő, műfordító, diakonissza országosan ismert személyisége a hazai vallási irodalomnak és kiemelkedő alakja az evangélikus egyház XX. századi történetének. A Magyarországi Evangélikus Egyház Diakóniai Bizottságának határozata nyomán 2012-ben az egyház ezt a centenáriumot helyezi diakóniai szolgálatának középpontjába. A Túrmezei Erzsébet Emlékbizottság döntése értelmében – melynek első ülése januárban volt – emlékkönyv készül a diakonissza tiszteletére: *Ancilla Domini* címmel, *Kőháti Dorottya* szerkesztésében.

Február 15. Budapest – Irodalmi est és beszélgetés a szerelemtől

A Házasság hete rendezvényei közt a Barabás Villában láthatta a közönség az Ars Sacra Alapítvány által szervezett *Szeretetnyelv – a szerelemtől* című irodalmi estet, amelyet ezúttal az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány szervezésében pódiumbeszélgetés követett. Az egyórás, kétszereplős *Szeretetnyelv* című színdarabot

Kéri Kitty és Oberfrank Pál színművészek adták elő. A pódiumbeszélgetést Galambos Ádám moderálta, beszélgetőpartnerei voltak Fabiny Tamás püspök, Bárdos Júlia művészettörténész férjével, Lackfi János költővel, valamint maguk a színművészek. A sok személyes példával, emlékekkel, humorral teli beszélgetés méltó folytatása volt a szeretet magasságairól és mélységeiről szóló irodalmi estnek. A színdarab a májusi egyházkerületi missziói napon ismét megelevenedett, de immáron egy egész sportcsarnoknyi evangélikus előtt.

Február 16. Budapest – Disputa a Petőfi Irodalmi Múzeumban

Érzelmi biztonságról, szeretetről, nevelési bakikról, közös játékokról, közösségről, egyéniségről, félelemről, vallásos gőgről és toronyépítésről is diskurált az Asztali beszélgetések sorozat februári alkalmán Fabiny Tamás püspök és Vekerdy Tamás pszichológus. A neves pszichológusnak 2011-ben jelent meg *Érzelmi biztonság* című könyve, amelyben arról ír, hogy szülőként az érzelmi biztonság megadása a legjobb lehetőségünk arra, hogy megvédjük gyerekeinket a normálnál nagyobb mértékű szorongástól, a sodródástól, a személytelen, így személyiséget roncsoló kapcsolatoktól. Egy felmérés szerint a gyerekek tanulmányi eredményei mindössze 18 százalékban határozzák meg a későbbi bevásárlásukat, 82 százalékban az érzelmi intelligencia a döntő. „Valahol a közösségi élményt kellene visszaadni az embereknek” – mondta a püspök.

Március 5. Budapest – Parlamenti imaóra

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkársága rendszeres parlamenti imaórákat szervez az elcsendesedésre vágyó Fidesz-es és KDNP-s országgyűlési képviselők számára. A hétfő reggeli alkalom a Németajkú Református Egyházközség templomában kap helyet: Balog Zoltán államtitkár, református lelkipásztor szolgálati helyén, a hova katolikus, református és evangélikus egyházi vezetőket hívnak meg szolgálatra. Obreczán Ferenc országgyűlési képviselő, Magosz-főtítkárság közbenjárása nyomán dr. Fabiny Tamás püspök szólhatott a közel

negyvenfős hallgatóságához. A liturgiában Lőrincz Csaba aszodi evangélikus lelkész és Horváth-Hegyí Áron püspöki

titkár segédkezett, a záró imádságokat pedig országgyűlési képviselők mondták.

Március 9. Budapest – A Keresztény Demokrata Fórum konferenciája

Jogunkban áll Krisztus-követőnek lenni! címmel rendezett konferenciát a Keresztény Demokrata Fórum Budapesten, a Vén Hajó Étteremben. Az első szekcióban „Szolgálunk és... tanúságot teszünk” cím alatt szólaltak fel politikusok. A második szekcióban („Ti vagytok a föld sója... Ti vagytok a világ világossága”) három püspök tett bizonyosságot személyes elhívásáról és az egyház mai szerepéről: dr. Szabó István református püspök, dr. Bábel Balázs érsek és dr. Fabiny Tamás evangélikus püspök. A harmadik szekcióban (amelyet dr. Birkás Antal, a KDF egyesület evangélikus alelnöke vezetett be) keresztény ifjúsági mozgalmak is szót kaptak, köztük a MEVISZ (Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség), Bence Orsolya és Halasi András elnökségi tagok képviselésével.

Március 28. Nyíregyháza – Keresztény Értelmiségiek Szövetsége előadásorozat

A helyi Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) által szervezett evangelizációs előadásorozat harmadik alkalmának a Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola adott otthont. Fabiny Tamás püspök *Evangelizáció a ma embere felé* címmel elsőként az evangelizáció bibliai alapjairól szólt, kitérve az exegetikai munkára mint hitépítő és hitmélyítő folyamatra. Luther Márton és Túróczy Zoltán személyén keresztül az evangélikus egyház társadalomban végzett szolgálatáról hallhattak az érdeklődők. Végül a modern médiában rejlő lehetőségekről beszélt és mutatott példákat. Az alkalmat Keresztes Dénes elnökségi tag moderálta.

Május 24. Budapest – Egyházi áldással adták át az új onkológiai épületrészt

Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter szerint Magyarország két évvel ezelőtt a gyógyulás útjára lépett, s ennek jele, hogy az Országos Onkológiai Intézetben az egyik legkomolyabb betegséget mostantól új épületben tudják legyőzni. Az avatási ceremónián ott

volt egyházunk képviselőjében *dr. Fabiny Tamás* püspök is, aki köszöntőjében Kovács Imre lelkész gondolatait idézte, aki halála előtt maga is sok kezelésen részt vett az onkológiai intézetben. Az alkalmon további egyházi vezetők, így

Erdő Péter bíboros, prímás, és *Szabó István* református püspök is részt vett.

Augusztus 3. Budapest – Ökumenikus imaóra

A Sant' Egidio Közösség szervezésében ökumenikus imaóra volt a roma holokauszt, a pharraji mos 68. és a kislétai romagyilkosság harmadik évfordulóján a Jézus Szíve jezsuita templomban. A szertartást *Balog Zoltán* református lelkész, az emberi erőforrások minisztere, *Székely János* esztergom–budapesti segédpüspök és *Fabiny*

Tamás evangélikus püspök tartotta. Az eseményen részt vett *Sólyom László* volt köztársasági elnök, valamint a 2008–2009-es romagyilkosságok áldozatainak több hozzátartozója is, akik a gyülekezettel együtt gyertyát gyújtottak az áldozatok emlékére. A szervezők egyetértenek abban, hogy minden ember „Isten teremtett képmása, remekműve”, akik ez által „egymásnak testvérei”.

Szeptember 14–23. Miskolc – Ökumenikus zsűri a nemzetközi filmfesztiválon

Kilencedik alkalommal rendezték meg Miskolcon a nemzetközi *Jameson CineFestet*. Az első nagyjátékfil-

mes rendezők nemzetközi versenyprogramját a számos rangos filmfesztiválon részt vevő nemzetközi ökumenikus zsűri is elbírálta. A zsűri szakmai fórum-beszélgetésére, amelyben a kortárs film vallásos dimenzióit latolgatták a résztvevők, szeptember 20-án került sor *dr. Fabiny Tamás* püspök részvételével. A szakmai zsűrik mellett egyre több rangos filmfesztiválon működő nemzetközi ökumenikus zsűri elsősorban azért jött létre, hogy azok az alkotások is elismerést kaphassanak, amiket a versenyfilmeket legfőképpen szakmai szempontok alapján megítélő bírálóbizottságok nem feltétlenül vennének figyelembe. Az ökumenikus zsűri összetétele fesztiválonként változik, idén *Laborczy Dórát* érte a megtiszteltetés, hogy a miskolci filmszemle ökumenikus zsűrijében magyarországi evangélikusként részt vehessen.

Szeptember 18. Budapest – Elkezdődött a Luther rajzfilmsorozat hangfelvétele

Megkezdődtek a Luther-rajzfilm pilot-epizódjának (a bemutató filmnek) a készítési munkálatai, amelyet az alkotók számos helyen bemutatva, promotálva kívánának a lehetséges szponzorok, illetve a nyilvánosság elé tárni. A 12 perces epizód a sorban a harmadik rész, *Isten tenyerén* címmel, és a már felnőtt, tudós Luther és Staupitz áll a középpontjában. A szinkronmunkálatokra Budapesten, a Saint Audio Stúdióban került sor, *Richly Zsolt* – aki megálmodta és megrajzolta a rajzfilmet – vezetésével. A munkálatok megkezdése előtt *Fabiny Tamás* rövid áhítattal, igei bevezetéssel, az animáció szó bibliai előfordulásait sorolva adott igei út-
ravalót az alkotóknak, majd megáldotta munkájukat. A pilot-epizód elkészítésére egy teljes év áll rendelkezésre, így reményeink szerint jövő szeptemberben már láthatjuk is a kész alkotást.

December 4. Budapest – Ökumené a Szent Gellért-sziklatemplomban

Immáron két évtizedes gyakorlat, hogy az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület a pálos atyákkal Szent Borbála emléknapján tartja hálaadó szentmiséjét. Az ünnepi alkalom ökumenikus jellegét evangélikus igehirdetéssel adják meg a szervezők. Az együttléletet *Tasnádi Tamás*, az elhanyagolt és balesetveszélyes templom rendszerváltozás utáni helyrehozatalában szakértőként résztvevő okleveles bányamérnök köszöntő beszéde nyitotta meg. Az igehirdetés szolgálatára felkért *dr. Fabiny Tamás* püspök a 130. zsoltár szavait idézte: „A mélységből kiáltok hozzád, Uram! Uram, halld meg szavamat”. Az advent első hetében elhangzó prédikáció az érkező Jézusról tett bizonyosságot, és arra hívta fel a figyelmet, hogy a bajba jutott, a mélységbe szorult barlangszokhoz hasonlóan mindannyiunk életében vannak olyan emberileg kilátástalan helyzetek, amikor csak az imádságban bízhatunk.

December 9. Szentendre – Ámos Imre-kiállítás megnyitó

Ámos Imre (1907–1944) és a XX. század címmel kortárs összművészeti kiállítás nyílt a szentendrei Régi Művésztelepi Galériában. A Magyarországi Evangélikus Egyház, az azzal együttműködő Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány és a Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft. (MANK) együttműködésében létrejött tárlatot *dr. Fabiny Tamás* püspök – aki *Schweitzer József* és *Várszegi Asztrik* mellett a kiállítás egyik védnöke – nyitotta meg. Ámos Imre festőművész életútja szorosan összefügg a XX. századdal, a holokauszt érthetetlenségével, az európai etika megingásával. A 2013. január 15-ig megtekinthető kiállítás ezekre kíván reflektálni az alábbi témákon keresztül: Megtört tér; Megtört idő; Törvény és törvénytelenység; Apokalipszis; Remény és áldás.

Jelentések, székfoglalók

Egyházkerületi felügyelői székfoglaló beszéd

Fábri György, Csömör, 2012. szeptember 21.

A csömöri gyülekezeti közösségen túli Magyarországi Evangélikus Egyházzal bő három évtizeddel ezelőtt, közepekorosként találkoztam először, amikor az akkori Evangélikus Teológia könyvtárában szakirodalmat kerestem a Jónás könyve című Babits-vers elemzéséhez. Az akkor kikölcsönzött Muntágh- és Pröhle-könyveket, jelentem, többszöri noszogató után visszavittem, ám a Jónás-történet mint a törekvés nélküli (sőt, annak ellenében) elhívás története sokáig foglalkoztatott. De csak most, amint a felügyelői eskü utáni percekben a megírt beszéd oldalába kapaszkodva igyekszem a rend és szokásaink szerint megfogalmazni mondandómat, most érzem át igazán, mennyire szorongóvá és menekülővé válhat az ember kicsinységében a rá rótt feladathoz képest.

Pedig nagy a kísértés egy megtisztelő szolgálat kezdetének emelkedett pillanataiban, az elhívás testvéri közösségben történő megélésekor inkább büszkeséget, beérkezettséget, kevélységet érezni, mintsem alázatot és megilletődést. Jómagam a hitét botladozva megülő keresztényként, a csömöri gyülekezetben felnőtt evangélikusként, önkéntesként néhány szempontot behozva a Magyarországi Evangélikus Egyház életébe folyóiratokon, fórumokon, kutatásokkal, mindig tisztelettel néztem kívülről az egyházban munkálkodó lelkészeket, tisztségviselőket, presbitereket, köztük édesanyámat. Amikor az idei nyárelőn ösztönzést, elhívást kaptam erre a feladatra, nagy meglepetéssel, de protestánsához illő fegyelmezettséggel fogadtam. Bármennyi is az egyéb teendő, bármennyire is kevésnek érzem az erőt és alkalmasságot, egy csömöri evangélikus családban felnevelt, hitvalló keresztény nem futhat se Tarsusba, se más kibúvót nem kereshet, ha mértékadó emberek szerint szükség van a munkájára. S ne tagadjuk azt sem, hogy a lehetőség együtt dolgoznom a teológiai felkészültsége és prédikációs elhivatottsága, emberi tisztessége okán általam messziről és közlőrl egyaránt tisztelt Tamás püspökkel, vagy Pröhle Gergő országos felügyelővel – amúgy majd' harminc éve egyetemi társammal, barátommal – s a többi az egyházat előre vinni igyekvő testvérrel vonzó távlatot kínált.

Persze a felelős tisztségviselő szemszögéből megismert helyzete az Északi Egyházkerületnek, a magyarországi evangélikusságnak nem ad okot arra, hogy akárcsak ezekben az ünnepi percekben is csupán a lelkesítő perspektívára gondoljunk. Egyházkerületünkben drámai szélsőségekkel kell szembesülnünk, tapasztalva főként a keleti országrészekben végletessé és szinte véglegessé vált elnyomorodást. Keresztény ember, keresztény gyülekezet nem fogadhatja el a megélhetés, helyenként fedél, emberhez méltó életkörülmények nélküli létezés tényét, a gyermekek jövőtlenségét, a tanuláshoz, nevelődéshez, közösségi normák elsajátításához való hozzáférés lezáródását. Hogy a szociális összeomlás több gyülekezetünk létét fenyegeti, csak még átélhetőbbé teszi számunkra a kiszolgáltatottság botrányát.

De ahol nem a nélkülözés, ott az elmagányosodás, a rosszkedv, a lelki sivárosodás, az értékvesztés mind sötétebb tónusait láthatjuk. Hát mire adhatna választ egy keresztény egyház, ha nem erre? Mi volna más a feladatunk, mint elsőbbséget a saját közösségünkben, az evangélikusnak keresztelt, evangélikus hagyományú emberek között újraépíteni a szeretet, a bizalom, a megbocsátás világát s ennek érdekében alakítani egyházi működésünket?

Ehhez kerületi felügyelőként tőlem bizonyára azt várhatjátok, hogy a felsőoktatási és tudományos világban szerzett tudásomat, tapasztalataimat, kapcsolataimat, a kommunikációs és szervezetépítési gyakorlatomat hasznosítsam. Mivel a felmérések és mindennapi élményeink szerint az egyházon kívüli társadalomban sem ismeretlenek a válsághelyzetek, így vélhetően ezekkel a készségekkel hasznosan szolgálhatok majd.

De megfordítva már nem takarózhatunk a társadalmi meghatározottságokkal. Mi lenne más a küldetésünk, mint másképpen működni, mint amire a világ nyomorúságossága minket is sodorna? Ha másutt szórják a pénzt értelmetlen építményekre, akkor mi elsősorban a szellemi építkezésre, a teológiára, a képzésre, a közösségteremtésre költjük a szűkös forrásokat. Ha másutt a hatalmi arrogancia, az erő kultusza uralkodik, akkor mi legyünk

képesek alázatosnak és egymást megértőnek lenni a közegyházi, szervezeti életünkben. Ha másutt a mértéktelen önérvényesítés, a „kaparj kurta” önzősége az életelv, akkor mi éljünk az együttműködés kultúrájában. Ha másutt a zavaros, kiskapukat nyitogató mutyizás dívik, akkor mi értelmes rendben és fegyellemmel működünk. Ha másutt az alattvalói őszintétlenséget követelik meg, mi legyünk a szabad és öntudatos protestánsok republikája. És ki más tudhatná a legjobban, mint a magyar szellemi életben mindig is meghatározó evangélikusság, hogy a tanulás, a képzés, a tudomány viszi előbbre a közösséget, s ezeknek a lehető legmagasabb színvonalra, amire bizony áldozni kell!

Tartsunk tükröt a társadalomnak, tartsunk tükröt egymásnak a személyes életünkben. De ezt tegyük az evangélikusként keresztelt Thomas Mann mondása szerint: olyan legyen ez a tükörkép, amire érdemes hasonlítani!

Hogy ezek ne csupán vágyálmok legyenek, professzionális szervezetre is szükség van, de leginkább bizalomra egymás iránt és bölcs belátásra, nyitottságra. Vegyük észre, mi történik a nagyvilág evangélikusságában, tanuljunk a jó példákól. Rázzon fel minket német, osztrák, skandináv testvéreink bátorsága abban, hogy szembenéznek saját felelősségünkkel a szekularizáció, a gyülekezeti fogyások, a keresztény szűkülés folyamatában. A Szentlélek munkáját protestáns ember nem várja tétlenül: engedjük, hogy a mi erőfeszítéseink révén is köztünk legyen!

Az egyházszervezetnek az a dolga, hogy teremtsen lehetőségeket, kereteket, alkalmakat és közszellemet a legnagyobb hiányaink ellenében. Célszerű méretű és valódi evangélikus tartalmú intézményrendszert működtessünk, annyit vállalva, amennyire valóban van erőnk. Adjunk lehetőséget az önkéntes munkára, amivel könnyítünk lelkészeink terhein, hogy ők mind több energiát fordíthassanak lelkipásztori szolgálatukra, a személyes lelkigondozásra.

A felügyelői szolgálatot annak tudatában vállalom és kezdem meg, hogy egyházunk új stratégiája ezeknek az elveknek a jegyében kínál közös cselekvési irányt. Azon igyekszem majd, hogy a jól érthető és sok-sok részizásgot tisztességgel védő, de az egyházi működés hatékonyságát elgyengítő szervezeti esetlegességeket türelmes, ám határozott egyeztetésekkel oldjuk fel a közös értékek alapján.

A mai napon megalakuló egyházkerületi közgyűlésnek, lelkészeinknek, gyülekezeti szolgálatban lévőknek a közös munkája adhat csak reménységet arra, hogy képesek leszünk elfogadni Isten segedelmét és friss szemmel, tisztuló szívvel, erős hittel, eredményes munkával tehetünk egyházunkért.

Ebben magas mérce áll előttünk, személy szerint különösen előttem. Főhajtásként mindazok áldozathozataláért, emberi tartásáért, szakmai teljesítményéért, akik az elmúlt évtizedekben, és kiemelten is a most záruló időszakban vállalták egyházunk és egyházkerületünk működtetésének szolgálatát, külön is szeretném megköszönni Benczúr László leköszönő felügyelőtestvérem eddigi munkáját. Laci, a Te alázatod, bölcsességed, emberséged, szakmai ismereteid, megbecsültséged nyomasztóan elérhetetlen példa lenne számomra, ha nem bírnám, bírnánk hálával fogadott szavadat, miszerint az egyházi szabályzatok miatt ugyan valóban le kell köszönnöd posztodról, de szó sincs elköszönésről. Velünk maradsz hitbéli testvérünként, barátunként, és amivel legalább ennyire élni szeretnénk, egyházunk munkásaként is, egyáltalán nem csupán tiszteletbeli protokollcímmel. A Jóisten őrizzen meg (önzően mondom először:) nekünk, gyülekezetednek, családotnak, barátaidnak, szakmádnak egészségben, jókedvben, hitben minél hosszabb ideig!

Arra is figyelmeztet az egyházat vállukon és szívükön hordozó testvérek életútja, hogy nagy feladathoz magának is az Úrtól kell elsősorban erőt, kegyelmet kérnem. Az elsőt azonban már meg is kaptam: különleges áldás, hogy a felügyelői esküt itt tehettem le, a keresztelesem, konfirmációm és házasságom után immár negyedszer állva ennél az oltárnál, a csömöri gyülekezet figyelmétől, szeretetétől övezve, barátaim, társaim, kollégáim támogatását érezve.

Készülve ezekre a percekre először a szomorúság volt rajtam, mert azok, akiknek leginkább köszönhetem, hogy itt állok most, már nem lehetnek velem. Azután visszagondoltam nagyapám erejére, szilárdságára, édesanyám szeretetére, vidámságára, édesapám munkabírására, széles jókedvére, nagymamám keménységére, hitbéli hűségére, és derűs szívvel bizonyosan érzem, hogy Isten kegyelméből itt vannak velem, a lelkemben és a megérdemelt nyugalomból nézik (ahogy a mamára emlékezhetünk, ő nem minden aggodalom és intő szó nélkül) egyházi szolgálatom első tétova lépéseit. De látom őket a testvéröcsém, keresztmamám, rokonaim, a csömöri gyülekezet tagjainak arcvonásaiban, szemében, éneklésében, imádságában. Így őrizzük együtt őket, egymást, a hagyományainkat, a közösségünket.

Ez a hagyomány, ez a közösség állt mellettem az elmúlt közel ötven évben, és ennek a számonkérő ereje emlékeztet mindig a teljesítés elégtelenségére. Akkor érzem ezt igazán, amikor a tizenkét évvel ezelőtti oltár előtti alkalomra gondolok, ahogyan Isten áldását kértük házasságomra. Hála az Úrnak, hogy most odafordulhatok azokhoz, akikkel ezen a helyen álltunk!

Solymár Péter, Tiszteles Úr, Péter bácsi, aki megtanítottál a hitelvekre, elvezettél a konfirmációra, az úrvacsora kegyelmét először közvetítetted nekem – és aki sok éven át tanítottál Luther Márton nyelvére, kinyitva számomra a világot, a tudás megszerzésének ma sem szűnő vágyát. Tudom, azokból a talentumokból, amelyekről olyan sokat beszéltél nekem, alig tudtam jól gazdálkodni bármelyikkel is, és hiába fogadtam meg mind a mai napig a tőled kapott konfirmációi ígém parancsát és választottam mindig a szoros kaput és keskeny utat, majd mindenem elpazaroltam, amiről számot kellene adnom, ahogy ezt József Attila írja. Mégis, áldásodat kérem, hogy ebben a szolgálatban nagyobb hittel indulhassak el, neked pedig sok erőért imádkozom.

Tündi, tudom, hogy alig teljesítettem valamit abból, amit a szövetségünkkel ígértem neked. Isten felfoghatatlan kegyelme, hogy mégis kitartottál mellettem, különösen az elmúlt, gyötrődésekkel teli hónapokban. És bár az evangélikus egyház, a keresztény hit szolgálata nem közös vállalkozásunk, mégis te mutattad meg nekem a készüléskor és elfogadáskor, hogy milyenné kell válnom, ha meg akarok ennek felelni, te vittél el arra az útra, Luther Mártont követve, ami felkészített a következő évekre. Azt kérem Istentől, hogy a felügyelői szolgálatból nem hogy újabb terheket ne kelljen rád raknom, hanem több szeretet, odafigyelés és (reménység szerint) számodra is a jövő biztatása szülessen meg.

Sokan vannak itt, akikkel örömben, bajban, szeretésben és viszályban, de valamiképpen összekötve éltünk éveket, évtizedeket s remélem, fogunk is még. Vannak, akik nem lehetnek itt, mert (jórészt az én gyengeségeim miatt) ma is túl nagyra nőtt távolságok választanak el egymástól. Az imádságomban és a jövő reménységében ők is benne vannak, különösen a gyermekek. „Ahány igazság, annyi szeretet”.

Talán szokatlan, hogy ilyen személyes érzésekről beszélek egy hivatalos alkalommal. Nem véletlenül vagy elérzékenyülésből teszem. A minapi teológus-csendesnapon fogalmazódott meg sokunkban, hogy nincs kétféle szeretet: Isten iránti és embertársaink iránti. Egy a szívünk, egy a szeretésünk. Ha nem tudunk megbocsátani, nem tudunk jobbra válni és emberebbé szeretni, ha nem tudunk segítséget adni és segítséget elfogadni egymás között, akkor a kereszténységünket otthagyjuk a padokban, kilépve a templomból, ahogyan Gáncs püspök fogalmazott.

Pedig hiába tesszük professzionálissá (bár sikerülne!) az egyház szervezeti működését, hiába kommunikálunk hatékonyan, hiába válunk ismert és kedvelt tényezővé a társadalomban, ha még egymást sem tudjuk megszólítani szeretettel, elfogadással. A teológiai gondolatokat, az exegézist, a hitbéli tanítást lelkészeinktől, teológusainktól várjuk – én hívőként és megnyugvást, feloldozást kereső emberként csak annyit közvetíthetek nekik és mi magunknak is, hogy a krisztusi örömhír csak egymás szemébe néző, a szenvedést és esendőséget feldolgozni képes emberként szólít meg minket.

Nagy kegyelem, hogy ma hitvalló egyházat nem egy embertelen állami hatalommal lepaktáló egyházi szervezettel szemben kell építenünk, mint a nagy gondolkodó és mártír lutheránus Bonhoeffer tette. Hiszem és látom, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház, annak Északi Kerülete bővelkedik megújulásra kész, Krisztusért küzdő, önmagával szembenézni képes szolgálókban. Közéjük belépni nagy tisztesség nekem, velük, veletek együtt őrizni a hagyományt és frissíteni a hitet életre szóló, felemelő hivatás, bármilyen tisztségben tehetem ezt.

Legyünk hát együtt láthatóan evangélikusok: kérem, imádsággal és őszinteséggel támogassatok ebben. Isten áldjon mindnyájunkat tudásban, szabadságban!

Az Északi Evangélikus Egyházkerület 2012. november 11-i rendkívüli közgyűlésének 2012/5. számú határozata

Az egyházkerület közgyűlése elfogadja a mellékletben szereplő stratégiai programot és egyúttal előírja annak megvalósítását a Borsod-Hevesi Evangélikus Egyházmege vezetői és tisztségviselői számára. Az egyházmegei tisztségekre jelöltek nyilatkozatot tesznek az egyházkerületi közgyűlés előtt arról, hogy vállalják-e, hogy a programban foglaltaknak eleget tesznek.

Melléklet: a Borsod-Hevesi Evangélikus Egyházmege megújulásának programja:

1. A mege fennmaradásának kérdése

Az egyházmege megmaradásának kérdése a gyülekezetek megújulásától függ. Akkor van létjogosultsága az egyházmege megmaradásának, ha az mind strukturálisan, mind személyi feltételeiben elősegíti a gyülekezetek megújulását. Ezért, a most megválasztandó egyházmegei elnökség, tisztségviselők, munkaági felelősök úgy vállalják a megbízást, hogy az itt leírt konkrét program megvalósítását vállalják el. Ezt a programot az egyházkerület közgyűlése hagyja jóvá, és kéri számon. A későbbiekben az döntsön az egyházmege megmaradásának kérdésében, hogy a létrejövő új egyházmegei elnökség, illetve a megválasztott tisztségviselők és az egyházmegei presbitérium képes-e elősegíteni a megújulást munkájával. A program elfogadása, illetve az új elnökség munkába állása után 9 hónappal egy előzetes kiértékelés, egy év után pedig egy általános kiértékelés történjen a 2012. szeptember 21-i egyházkerületi közgyűlés által létrehozott, a Borsod-Hevesi Evangélikus Egyházmege ügyét vizsgáló stratégiai bizottság részéről. A bizottság tegyen jelentést a kerületi közgyűlésnek, hogy az ezután döntsön az egyházmege sorsáról.

2. Gyülekezeti programok anyagi támogatása

Az Északi Evangélikus Egyházkerület a saját 2013. évi pénzügyi keretéből különítsen el három millió forintot borsod-hevesi gyülekezeti programok támogatására. Az egyházkerület elnöksége még az 2012. év végéig írjon ki pályázatot az elkülönített összegre. A pályázat kizárólag gyülekezeti programok megvalósulását segíti majd.

3. Testvérgyülekezetek szervezése

Az egyházmegei elnökségek a kerületi elnökséggel együtt szólítsanak meg olyan gyülekezeteket, intézményeket és egyházmegeket, akik képesek lennének egy-egy borsodi gyülekezet vagy az egyházmege anyagi és lelki támogatására. Ezzel olyan élő testvérgyülekezeti kapcsolatok jöhetnek létre, amelyek megvalósítják a közös teherviselés feladatát, és elősegítik az érintett gyülekezetek megújulását.

4. Hivatásgondozás

Az egyházmege elnöksége dolgozzon ki egy olyan több éves hivatásgondozó programot, ami biztosítja a mege lelkészeinek lelki erősítését. Ezt részben a saját költségvetéséből, részben kerületi segítséggel tegye. Ebben a tervezésben vegye igénybe Johann Gyula, illetve Joób Máté segítségét. Határidő: a 2013. évi tavaszi közgyűlés.

5. Továbbképzés

Elindul az egyházmegeben egy olyan továbbképzési program, amely segít a lelkészeknek és munkatársaiknak a missziói gondolkodásmód, és munka kialakításában, fejlesztésében. Erre a munkára az egyházkerület vezetése felkéri dr. Lackner Pál programkoordinátort az egyházmege vezetésével együttműködve.

6. Romák helyzete

A borsodi LMK tematizálja a roma lakosság körében végzendő missziói munka lehetőségeit, konkretizálva azt az egyházmegye gyülekezeteinek helyzetére. Tegyen javaslatokat arra, hogyan jelenhetne meg egyházunk missziói munkája ezen a területen. Az LMK elnöke számoljon be az egyházkerületi közgyűlésnek erről a következő tavaszi egyházkerületi közgyűlésen. Ezzel egy időben a kerület elnöksége kezdjen tárgyalásokat az EHE rektorával annak érdekében, hogy a teológiai képzés tudatosan, és feladatorientáltan foglalkozzon ezzel a kérdéssel.

7. Mentorok kijelölése

A kerület jelöljön ki olyan mentorokat, akiknek segítségét igénybe vehetik a gyülekezetek. A mentorok olyan lelkészek, felügyelők legyenek, akik részesei voltak a közelmúltban egy-egy sikeres missziói projektnek. Az egyházmegyei lelkészei így ismerjenek meg közelebbről működő gyülekezeti projekteket.

8. Gazdálkodás

Az egyházmegye számvevőszéke a kerület segítségével vizsgálja meg a gyülekezetek gazdálkodását, és tegyen javaslatokat a gazdasági helyzet javítására. A számvevőszék elnöke a következő tavaszi közgyűlésen számoljon be erről a munkáról.

9. Pályázatok

Az egyházmegye válasszon pályázati felelőst, aki figyelje és ajánlja a gyülekezetek figyelmébe az aktuális pályázatokat. Egyúttal kérje az Országos Iroda pályázati referensének a segítségét is. Az egyházmegye elnöksége tegyen meg mindent azért, hogy a gyülekezetek éljenek a pályázati lehetőségekkel.

10. Vízitációk

Az egyházmegyei elnökség a megválasztását követően vízitációkon vizsgálja meg a gyülekezetek jelenlegi állapotát. A vízitáció részletesen foglalkozzon a gyülekezetek munkaprogramjával, stratégiai tervezésével. A vízitációk során a megyei elnökséget kísérje el az egyházkerület két képviselője.

11. Kommunikáció

„A Borsod-Hevesi Egyházmegyével kapcsolatos nyilvános kommunikáció javítása minden egyházi szereplőtől elvárt. A nyomtatott és elektronikus egyházi sajtóban megjelenő írásokban, riportokban ne kerüljön olyan fénybe az egyházmegye, amely az ott szolgálatot teljesítőkre és ott élőkre stigmatizáló volna.”

Püspöki jelentés egyházkerületi közgyűlésen

Fabiny Tamás, Eger, 2013. április 19.

Igen Tisztelt Egyházkerületi Közgyűlés!

Tudatos döntés nyomán tartjuk a Borsod-Hevesi Egyházmegye egy gyülekezetében, Egerben a mostani közgyűlést. Ezzel is kifejezésre akarjuk juttatni, hogy szélesebb körben is meg szeretnénk ismertetni az itteni problémákat. (Őszi közgyűlésünknek Miskolc adott otthont, a nyári háromnapos lelkészértekezletre az ugyancsak borsodi Mályiban került sor, a május 11-i egyházkerületi missziói nap pedig Kazincbarcikán lesz.) Legutóbbi közgyűlésünket ezen régió gondjainak megismerése és lehetséges orvoslása jegyében töltöttük. Egy részeredményről, a borsod-hevesi gyülekezetek részére kiírt pályázat eredményéről és tanulságairól ma is fogunk szólni. Az egyházkerületi felügyelő és a püspök közötti, a személyi változás közepette is megmaradt munkamegosztás jegyében Fábri felügyelő úr jelentése érint majd számos elvi és stratégiai kérdést. Fontos, hogy a pályázatokról is külön jelentést kapunk Zsugyel János pályázati referens beszámolójából. Magam – a tavalyihoz hasonlóan – az egyházkerületünk életét szeretném röviden összefoglalni. A püspök közvetlen munkatársai az esperesek, így az alábbi áttekintésben elsősorban az ő jelentéseikre támaszkodom.

A *Budai Egyházmegyében* a legutóbbi tisztújításon Bence Imre esperes kilenc éves középvezetői tapasztalatának birtokában kapott ismét bizalmat a gyülekezetektől. A korábbi évekhez képest elég sok lelkészi állásban volt változás az elmúlt időben, ami indokoltta tette, hogy az esperes még intenzívebben látogassa a gyülekezeteket, nem csak hivatalosan, hanem személyes, testvéri találkozások reményében is. A hívekkel való ilyen személyes kapcsolattartás kell, hogy jellemezze a lelkészeket is, ugyanis éppen a legutóbbi népszámlálási adatok mutattak rá arra, hogy az evangélikusok jelentős része a fővárosban él. Jó kezdeményezésnek tartom a budai és a borsodi egyházmegyék közös fáradozását, hogy együttes erővel keressék az ide vándorolt híveket. Szociológiai felmérések is igazolják, hogy az észak-magyarországi régióból tömegesen költöznek a fővárosba és környékére. A számok azt mutatják, hogy az evangélikusok megtalálása és gyülekezetbe hívása csak minimális mértékben sikerül. Fel kell hívni a figyelmet két szám különbségére. Budán az elmúlt évben 12 772 evangélikust tartottak nyilván a gyülekezetek. Közülük azonban csak 3897-en voltak úgynevezett választói tagok, vagyis az egyházfenntartói járulékot rendszeresen fizetők. Éppen abban az egyházmegyében, ahol a többi régióhoz képest jobban kereső emberek élnek többségében. Odaadóbb *cura pastoralis* nélkül aligha fog nőni ez a szám. A hívek elérésének másik, közvetett módja a hitoktatás kiterjesztése lehet, élve az új köznevelési törvény adta lehetőségekkel. Tekintettel az iskolák nagy számára, ez a feladat csak gyülekezeti – és lehet, felekezeti – határokon átívelő együttműködéssel és főállású hitoktatók szolgálatba állításával oldható meg.

A *Borsod-Hevesi Egyházmegyében* az elmúlt évben esperesváltás volt, és reménység szerint hamarosan le is zárul a választási folyamat, aminek következtében például a zsinatba is újra delegálnak küldötteket. Az itt élő evangélikusok sajátos gondjairól többször beszámoltam már ezeken a hasábocon. Mind a régi, mind az új esperes nagy értéknek tartja a lelkészek fraternitását, amire szórványhelyzetben bizony nagy szükség is van. Szinte minden lelkész kénytelen másodállást vállalni, szerencsére azonban egyházi keretek között. A drasztikus fogyás azonban itt is a gyülekezeti szolgálatok erősítését, a látogatások számának növelését teszi szükségessé. Sándor Frigyes korábbi esperes az ezzel kapcsolatos gondokra is utal, amikor jelentésében így fogalmaz: „Van olyan hely, ahol lelkészként látogatni bizony mára életveszélyes feladat. Nő a bűnözések száma, jól ismert itt a megélhetési bűnözés. A legtöbb szülő nem vállal gyermeket, sokan anyagiakra hivatkozva nem kötnek házasságot, sőt a temetés is megáll az urna hazavitelénél”. Kitorési pont lehet a hitoktatás, amelynek megszervezése nagy szórványokban már csak logisztikailag is óriási feladat. Öröndetes, hogy az egyházkerület által elkülönített 3 milliós

keretre szép számmal érkeztek borsod-hevesi pályázatok, amelyeket nagyon jól összefogott az új esperes, Buday Barnabás. Feltűnő ugyanakkor, hogy a romák közötti munkára kevés szándék fogalmazódott meg, továbbá az egyházmegyének semmiféle diakóniai intézménye nincs. Amikor támogatom a korábbi esperesnek azt a javaslatát, hogy a lelkészek válláról le kell venni jogi, gazdasági, pályázati, épület-karbantartási terheket, szorgalmazom, hogy az így felszabaduló idejükben igényesen műveljék a teológiát, látogassák híveiket és szervezzék meg a diakónia különféle formáit.

A *Dél-Pest Megyei Egyházmegye* életéből azt emelem ki, hogy – 2012-ben készülve az előző ciklus lezárására – minden gyülekezetben történt vizitáció. Az egyházmegye elnöksége minden esetben találkozott a presbitériumokkal is, ahol megtárgyalták az aktuális vagy problémás kérdéseket is. Nagy súlyt fektetnek arra, hogy az esetleges adminisztrációs hiányosságokat a kijavítás érdekében szankcionálják. „A vizitációk általános tapasztalata az volt, hogy a gyülekezetek komolyan vették a nehéz gazdasági helyzetet, és racionalizálással, illetve gazdasági megszorításokkal stabilizálni tudták a gyülekezetet” – írja Krámer György esperes. Az egyházmegye saját forrásból is támogatja lelkészek továbbképzését, valamint lelkészcsaládok üdülését. Utóbbi – egyebek mellett a prevenció jegyében – azért is indokolt, mert ismételt példát látunk arra, hogy a lelkésznek magánéleti problémája miatt kellett gyülekezeti munkáját abbahagynia.

A *Hajdú-Szabolcsi Egyházmegyében* Zsarnai Krisztián személyében új, fiatal esperest választottak a gyülekezetek. Missziói lelkületével nagy hangsúlyt kíván fektetni azokra a közös egyházmegyei alkalmakra, melyeken az Istenben szerzett és megélt örömeiket, vezetést, békességet lehet meg tapasztalni. Elsősorban az aktív és nyugdíjas lelképásztorokat szólította meg, alkalmakat teremtve számukra, hogy közelebb kerülhessenek egymáshoz és megerősödjön elhívásukban és szolgálatukban. Az egyházmegye vezetése itt is mindent megtesz az adminisztráció javításáért és néhány korábbi rendezetlen ügy megoldásért. Idén minden eddiginél nagyobb összeget fordítanak missziói célra, közel 1,1 millió forintot. Ebből kívánnak lelkészi evangélizációkat, csendesnapokat, presbitériumi találkozót, ifjúsági napokat, különböző programokat megvalósítani. A megyében nagy hagyományokkal rendelkeznek a különféle diakóniai munkaágak, ám készek új utakat megismerésre is. Követendőnek tartom például azt az újítást, hogy az egyházmegye szerződést kötött egy bankkal, melynek segítségével hétről hétre 25 családnak juttathatnak el élelmiszert és hitépítő irodalmat, legalább némileg enyhítve a családok nehézségeit.

Az *Észak-Pest Megyei Egyházmegye* esperesének, Mekis Ádámnak a jelentése arról tanúskodik, hogy az egyházmegyére változatlanul a kiegyensúlyozottság és stabilitás volt jellemző. Gyülekezeti szinten mind lelki, mind anyagi téren folyamatosság és nyugalom érzékelhető. Ugyanakkor az egyházmegyében is felgyorsult a többgenerációs családok két generációra redukálódása, a fiatalok kistélepléséről városba vándorlása, az életársági kapcsolat elterjedése, a házasságkötések számának rohamos visszaesése, a válások számának növekedése, a gyermekek számának csökkenése, a munkanélküliség, az alkoholizmus, a fiatalok körében terjedő droghasználat, egyéb szenvedélybetegek számának rohamos emelkedése, mentális zavarok, depresszió és ezekhez hasonló tünetek. Mindezek következtében egyre többen hangoztatják a népegyházi keretek felbomlását, sőt vannak, akik ezt a folyamatot gyorsítanák is. Mivel az itteni gyülekezetek csaknem mindegyike több száz éves tradícióval rendelkezik, ezek átalakulása csak lassan következik be, és nemzedékváltással kapcsolódik össze. Az itteni közösségekre általában egyaránt jellemző a tradícióra és a megújulásra való igény. Némelyik lelkésznek az egyik, némelyiknek a másik megy jobban, adottságaiból, helyzetéből, felismeréseiből adódóan. A szándékot: az evangélium minél hatékonyabb továbbadását elvitatni azonban egyiküktől sem lehet. Egyetértőleg idézem az esperes véleményét: „Amit nem tudtak elrontani sok száz év alatt gyülekezeteinkben háborúk, járványok, ideológiák, azt most egykét évtized alatt ez a korszak elvégzi. Az egyháznak most különösen ébernek kell lennie, hogy a népegyházi keretek teljes felbomlása ne legyen automatikusan az evangélikus egyház teljes felbomlása is.”

Szabó András *nógrádi* esperes így szólította meg a nógrádi egyházmegye népét: „Minden gyülekezet, lelkész és tisztségviselő szívére helyezem a misszió szolgálatát. Választás után jön a munka!”. Ebben az összefüggésben példát adott arra is, hogy a feladatok elvégzésének teológiai igényességgel kell nekivágni, így közgyűlési jelentésében hosszan elemezte – a Luther Márton művei című sorozat közelmúltban megjelent kötete nyomán – a reformátor teológiai elveit. A múlt és a jelen között így vert hidat: „Míg Luther korában nem jelentett gondot otthon a munkalehetőség, addig mára azzá vált sok helyütt. 2000-ben a magyar átlagbérek még az Európai Unió átlagbéreinek 40%-án álltak, addig 2010-re (azaz 10 év alatt) annak 22%-ára estek vissza. Vagyis nagy átlagban az unió nyugati oldalán ötszörös bért kapnak az emberek ugyanazért a munkáért. Ha valaki itthon hosszú távon nem kap munkát, nem csodálkozhatunk azon, hogy elgondolkodik a külföldi munkavállalás lehetőségén. Hiszem mégis a zsoltárossal, hogy Isten mindenhol, azaz otthon is meg tudja adni a megélhetést azoknak, akik

rá figyelnek és minden jót tőle várnak. Lehet, hogy sokszor igen nagy hitre van ehhez szükség”. A népmozgalmi adatok szerint a kivándorlással összefüggő gondok ellenére viszonylag stabil az egyházmegye élete. A gyülekezetépítés mellett Nógrádban is a hitoktatás megszervezése jelenti a jövő legnagyobb kihívását. Tartani lehet attól, hogy az etika és a hittan egymás konkurenciájaként jelenik meg, amiből csak vesztesen jöhetünk ki, ha nem vagyunk jelen az iskolákban. Ugyanakkor az is igaz, hogy sok gyülekezetben a gyermeklétszámok és az iskola-rendszer szétagoltsága miatt a gyülekezeti hitoktatásnak nincs alternatívája.

Érintenem kell még két amolyan virtuális egyházmegyét: azokat a lelkesi munkaközösségeket, amelyek egyházi törvényeink és szabályrendeleteink nyomán a közelmúltban alakultak meg. Külön lelkesi munkaközösséget alkotnak ugyanis az egyre nagyobb számot jelentő intézményi lelkészek: azok, akik – gyülekezeti munkájuk mellett, vagy éppen önállóan – a diakóniában, illetve az egyházi oktatásban működnek. Tanúja voltam annak, hogy nem volt feszültségektől mentes az átállás, hogy ti. ők országos irodai irányítás alá kerültek. Munkajogilag elkerülhetetlen volt ez a lépés, de itt is elmondom, amit sokszor megfogalmaztam már: e lelkészek változatlanul az egyházkerületek kebelében maradnak. Az országos iroda nem a kerületek felett áll, hanem azok egy közös halmazát jelenti.

Az elmúlt évben végzett egyházkerületi szolgálataim jól nyomon követhetők a digitális szolgálati naplóból nyert összefoglalóból. Bátorítok mindenkit, hogy tanulmányozza át e nyilvános püspöki naplót. Természetesen azok az adatok nincsenek benne, amelyek lelkipásztori titkot vagy személyiségi jogot, adatvédelmet érintenének. Jelentésem függelékként csatolom továbbá a 2012-es publikációim listáját.

Elmúlt évi szolgálataimat megkísérlem bizonyos csoportosításban is a közgyűlés elé tárni:

- tevékenységek megoszlása

Megbeszélés: 240	Egyéb: 51	Ünnepség: 19	Keresztelő: 2
Istentisztelet: 88	Előadás: 23	LMK: 4	Közgyűlés: 2
Ülés/gyűlés: 66	Többnapos: 21	Temetés: 3	Esküvő: 1

- gyülekezet-látogatások (31)

Acsa	Egyházasdengeleg	Lucfalva	Olcsva
Aszód	Encs	Maglód	Pilis
Balassagyarmat	Hévízgyörk	Mandabokor	Piliscsaba
Békéscsaba	Kálmánháza	Nagycsanak	Salgótarján
Bénye	Kaposszekcső	Nyáregyháza	Százhalombatta
Budahegyvidék	Kelenföld	Nyíregyháza	Szeged
Budakeszi	Kétybodon	Nyíregyháza-Kert-	Szügy
Csömör	Kölcse	város	Vanyarc

Egészen röviden szólnom kell arról a szolgálatomról is, ami túlmegy az egyházkerület határain. Változatlanul nagyon sok feladatot ró rám egyházunk külügyi munkájának felügyelete. A sok utazás azzal is összefügg, hogy 2010 óta az LVSZ egyik alelnöke vagyok, de ezen túlmenően is fontosnak tartom a külkapcsolatokat: egy kis szórványegyház számára sokat jelentenek a bilaterális együttműködés lehetőségei.

- többnapos külföldi utak (17)

- Anglia–Mirfield: előadás evangélikus–anglikán konferencián, kapcsolatépítés
- Csehország–Cesky Tesín: Jan Wacławek püspök iktatása
- Csehország–Ostrava: LVSZ találkozó
- Észtország: finnugor találkozó
- Finnország: diakóniai konferencia
- Finnország–Kuopio: Jari Jolkkonen kuopioi püspök beiktatása
- Genf: LVSZ vezetőségi ülés
- Kolumbia–Bogota: LVSZ tanács
- Lettország–Daugavpils: épülő testvéregyházi kapcsolatok
- Lettország–Riga: Balti egyházi vezetők találkozója
- Németország–Bielefeld: Annette Kurschus egyházi vezető iktatása
- Németország–Drezda: vendégszolgálat a Frauenkirchében

Nürnberg: a bajor–magyar partnerkapcsolat 20 éves
Szlovákia–Losonc: Szlovák Egyházi Napok (előadás)
Szlovákia–Szepesbela: szlovák lelkészkonferencia (előadás)
Wittenberg: Luther Centrum kuratóriumi ülés (társelnökként)
Wittenberg: vendégszolgálat a vártemplomban, kapcsolatépítés

- egynapos külföldi szolgálatok (4)
Felvidék-Hosszúszó, Kecső: gyülekezeti napok (vendégszolgálat)
Komárom: szlovák–magyar partnerszerződés aláírása
Komárom: Selye János Egyetemen doktori védés bírálása (Beke Éva)
Nagybánya: 100 éves a templom (vendégszolgálat)

Második területként a sajtómunka felügyeletéről kell szólnom. Örömmel mondhatom, hogy több próbálkozás után végre ígéretesnek látszik a munkaágak integrálásának kísérlete. Egyszerűen nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy a különféle felületek egymástól tisztos távolban, a másik munkájához nem kapcsolódva jelenjenek meg. A médiáról szólva meg kell említenem a Luther-rajzfilm megszületése körüli bábáskodásomat. Változatlanul meg vagyok róla győződve, hogy elkövetkezendő évek egyik legnagyobb kezdeményezését sikerült felkarolni. Sok-sok örömet – és nem kevés feladatot – jelent a Richly Zsolttal, Lackfi Jánossal, Gryllus Dániellel és másokkal való együttműködés. Az Evangélikus Élet Égtájoló rovatában havonta megjelenő publicisztikáim és egyéb írásaim lehetőséget kínálnak arra, hogy egyházunk közvéleményét folyamatosan tájékoztassam az aktuális ügyekről. Örömmel és felelősséggel igyekszem élni a világi sajtó által biztosított megszólalási lehetőségekkel: négyhetente hangoznak el rádiós jegyzeteim (Kossuth Rádió, Vasárnapi újság, „Lélektől lélekig” rovat), illetve ugyancsak havonta vezetem a Duna Televízió Világ-Nézet című sorozatának Püspökkenyér című műsorát.

Viszonylag új területként kaptam meg a diakónia felügyeletét, és ebbe a munkába is nagy örömmel vettem magam. (Ugyanakkor a terület összetettségére való tekintettel ezt a munkát igyekszem megosztani Krámer György püspökhelyetessel.) Az intézményekben folyó munka mellett létfontosságúnak érzem a gyülekezetekben folyó diakónia még jobb megszervezését, valamint az olyan társadalmi diakóniát, aminek jegyében jelen lehetünk az árvíz sújtotta területeken vagy a krízisbe került családok mellé állhatunk, és tüzelővel vagy ételosztással segíthetjük a rászorulókat. Külön kiemelem a romák közt végzendő munka fontosságát.

Nem érinthettem minden feladatomat, így csak utalok arra, hogy változatlanul irányíthatom egyházunk reformációi emlékbizottságának a munkáját, felelős vagyok az egyházi képzésért, így egyebek mellett a lelkipásztorok továbbképzéséért a hagyományos konferenciákon és a viszonylag újnak számító lelkészakadémiákon. 2012-ben elnökként összefogtam a Túrmezei Erzsébet Emlékbizottság tevékenységét, valamint tagja voltam és vagyok annak a munkacsoportnak, amely *Láthatóan evangélikus* címmel elkészítette egyházunk stratégiai vázlatát. Az EHE munkájában elsősorban a doktori iskolán keresztül veszek részt. Továbbra is ügyvezető elnöke vagyok a Keresztény–Zsidó Társaságnak, ami egyebek mellett arra is lehetőséget kínál, hogy a társadalmi megbékélés érdekében emeljem föl a szavam.

Nagyon sokaknak név szerint meg kéne köszönnöm áldozatos munkájukat a püspöki hivatal, az országos iroda egyes osztályai és más munkatársak, vagy éppen az egyházmegyei elnökségek tagjainak köréből. Egyszerűen nem volna most hely és idő még egy hevenyészett felsorolásra sem. Ezért csak annak az öröömnek hadd adjak hangot, hogy a felügyelői tisztségben bekövetkezett őrsváltás szemmel láthatóan ugyanolyan zökkenőmentes volt, mint a hét évvel ezelőtti püspökváltás esetében. Mind Benczúr László, mind dr. Fábri György esetében igaz, hogy közöttünk nemcsak munkakapcsolat, hanem testvéri, baráti viszony is van.

Hiszem, hogy minden külső és belső nehézség ellenére áldások esztendeje volt a 2012-es év. Hadd zárjam ezért jelentésemet a felhívással: „*Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete!*” (Zsolt 136,1)

Kérem jelentésem elfogadását.

Egyházkerületi felügyelői jelentés közgyűlésen

Fábri György, Eger, 2013. április 19

A Magyarországi Evangélikus Egyházban 2012-ben lezajlott általános tisztújítás keretében ez év nyarán kaptam bizalmat az Északi Egyházkerület gyülekezeteitől a kerületi felügyelői szolgálat végzésére. Mivel korábban az egyház és a kerület szervezeti életében közvetlenül nem vettem részt, a szeptemberi beiktatásom előtt is igyekeztem mind szélesebb körben megismerkedni a rám váró feladatokkal, az ebben közreműködő testvérekkel. Ennek érdekében több formális és informális találkozón vettem részt, ezek között a legfontosabb az augusztus végén tartott lelkésztalálkozó Mályiban. Itt előadást is tartottam, de ennél sokkal fontosabb volt a lelkésztestvérekkel való ismerkedés, a közös készülés az előttünk álló időszakra. Szeptember elején előadást tartottam a Teológia csendesnapján, ott lehettem Mészáros Tamás nyugati felügyelő testvérünk csákvári és Lengyel Anna déli felügyelő testvérünk kecskeméti beiktatásán, illetve interjúkat adtam az egyházi sajtó számára.

A felügyelői beiktatásomra gyülekezetemben, Csömörön került sor szeptember 21-én. Ezt követően megkezdtem a gyülekezetek jeles alkalmakhoz kapcsolódó látogatását Fabiny Tamás püspökkel, elnöktársammal közösen. Többségükben ünnepi istentiszteleteken, megemlékezéseken, szenteléseken, beiktatásokon imádkozhattunk, örülhettünk együtt Arnóton, Aszódon, Balassagyarmaton, Bényén, Budahegyvidéken, Egyházasdengelen, Kálmánházán, Kétdobonyban, Nagycserkeszen, Nyíregyházán, Nyíregyházán, Salgótarjánban, Szügyön a gyülekezetekkel, presbitériumokkal. Megtisztelő feladatokat jelentett, amikor gyülekezetek illetve hozzájuk kapcsolódó szerveződések vendége lehettem előadóként, beszélgetőtársként. Révfülöpön családi hétvégén tartottam előadást, Debrecenben a Protestáns Újságírók konferenciáján, az Evangélikus Hittudományi Egyetemen pedig a szakmai napon illetve a diákok számára a gyakorlati teológiai kurzuson. A reformáció napja központi ünnepségén Budapesten tartottam beszédet. A novemberi országos felügyelői találkozó Révfülöpön fontos állomása volt a zsinati felkészülésnek is. Az egyetemi lelkészekkel való márciusi találkozón a felsőoktatási intézményekben való jelenlétünk erősítéséről egyeztettünk.

Az egyházkerület elmúlt időszakának legfontosabb ügye kétségkívül a Borsod-Hevesi Egyházmegye kapcsán a szeptemberi közgyűlésen megfogalmazott problémák alapján elindult munka volt. A közgyűlési határozatnak megfelelően a kerület vezetése alapos tájékozódás és egyeztetések után a miskolci közgyűlés számára előterjesztette az egyházmegye fejlesztésének, támogatásának programját, ami támogatást kapott. Ennek nyomán hoztunk döntést a kerületi missziói nap és a tavaszi közgyűlés helyszínéről valamint egy célzott pályázati kiírást tettünk a gyülekezet fejlesztésére. Igen tanulságos képet kaptunk a beérkezett pályázatokon keresztül a gyülekezetek működéséről. A célzott és felelős gyülekezeti gondolkodást jelző programok mellett eltúlzott igényű vagy éppen fejlesztési szempontból nem értelmezhető pályázatok is érkeztek. A gyülekezeti stratégiák megalkotása még csak most formálódik, a pályázati készségek területén is a tanulási folyamat elején tartunk. Ezért második pályázati kiírásra is sor került, aminek értékelését az egeri közgyűlésen értékeljük. Szorgalmaztuk a gyülekezeti szolidaritás erősítését, aminek néhány pozitív példáját sikerült megtapasztalni.

Felügyelői munkám fontos eleme volt az országos egyházi életben való képviselet. A november hónap a tisztújítási folyamatot lezáró zsinatra való felkészüléssel telt, ennek keretében külön összehívtuk a kerület zsinati küldötteit és egyeztettük a stratégiai kérdésekben álláspontunkat. Örömmel tapasztaltuk a november végi zsinaton, hogy az egyházkerületben korábban is áldozatos és szakszerű munkát végzett testvérek fontos országos szolgálatokra kaptak bizalmat (például országos felügyelő, a zsinat világi és lelkési elnöke). A zsinat a személyi döntésekkel egyben támogatta azt a programot, amit magam is fontosnak tartok, nevezetesen a döntéshozatal egyszerűsítését, a túlburjánzott bizottsági és adminisztrációs rendszer ésszerűsítését és a bizalmon alapuló együttműködést. Az elmúlt hónapokban ugyanakkor csak kevés eredményt sikerült elérnünk e téren.

Az Országos Presbitérium ülésein részt vettem, ezeken igyekeztem a kerület érdekeit is képviselni. Az előzőekben jelzett működési anomáliák közepette ugyanakkor őszintén be kell számolnom arról is, hogy a döntéshozatal jelentős részében a szavazások tömege miatt a döntéshozatalban való ilyen formájú közreműködésem gyakran csupán formális, esetleges információkra támaszkodó. A testületi iroda felállítása ugyanakkor biztatást jelent az előrelépésre. Nagy feladat volt az új egyházi szabályozásnak megfelelően az intézményi keret-megállapodások véglegesítése, amelynek során sikerült a feszültebb helyzeteket is kezelni.

Nagy reményeket fűztünk az Országos Elnökség újrapozicionálásához. A reménység továbbra is megvan abban, hogy a valóban stratégiai, egyházpolitikai jelentőségű ügyekben sikerül érdemi konzultációkat tennünk és döntéseket hoznunk, de ez láthatóan igényli a szerepek, felelőségek és kompetenciák további tisztázását a különféle testületek és az Országos Iroda között is.

Az országos egyházi kormányzásban három szakterületen számítottak a testvérek szakmai közreműködésére: a felsőoktatási és oktatási ügyek, a média és kommunikáció valamint az egyházi stratégia kérdésében. Javaslatomra és az általam kidolgozott szempontok alapján az Országos Iroda illetékes osztálya közreműködésével elindítottunk egy szakértői elemzőmunkát, amely áttekinti az alaposan megnövekedett evangélikus közoktatási hálózatunk működését, módszertani és pedagógiai sajátosságait, a tartalmi fejlesztés lehetőségeit illetve a fenntarthatóság bizonytalanságait. Megbízást kaptam az Evangélikus Hittudományi Egyetem szakmai és működési átvilágítására, amihez egy bizottságot kértem fel – a munka eredménye kora nyárra várható. Egy sajátos kezdeményezés nyomán bizottságot vezettem a szarvasi pedagógusképző főiskolai kar esetleges átvételére, aminek keretében több egyeztetést, szarvasi látogatást tartottunk. Bizottságunk a finanszírozhatatlan adósságokkal terhelt intézmény átvételét nem javasolta, a szarvasi gyülekezet megkeresése és a főiskolai oktatók további aktivitása nyomán újszerű, ökumenikus megoldások is szóba kerültek, azonban a pénzügyi kötelezettségvállalás továbbra sem reális. Az egyház felnőttképzési kezdeményezésébe, amit Bak Péter felügyelő-helyettes testvérünk gondoz, szintén bekapcsolódtam.

A média-kommunikáció területén az egyszázalékos kampány kidolgozásban véleményezőként vettem részt. Az idei évben médiaszereplést vállaló lelkészek felkészítésébe módszertani előadással kapcsolódtam be. Szorgalmaztam az átfogó egyházi médiastratégia és az ezt megvalósítani képest médiaszerkezet kialakítását, erről zajlanak az egyeztetések. Az egyház megjelenítésében magam is igyekeztem részt vállalni, felkérésre írásokat juttattam el gyülekezeti lapokhoz, nyilatkoztam, és folytattam munkámat a Credo folyóirat szerkesztőbizottságában. A médiához kapcsolódik, hogy egyházi delegáltként a Közszolgálati Testület tagjaként is dolgozom, elnökként szervezem a közmédiát felügyelő grémium munkáját. Eredményességünk csak viszonylagos, néhány nagyon bornírt közmédiás jelenséget sikerült hatékonyan szóvá tennünk, de a műsorstruktúra és színvonal területén nem sikerült áttörést elérnünk.

Az egyházi stratégia készítésébe már korábban bekapcsolódtam. A szöveg szerkesztése, véglegesítése az év végére megtörtént, ehhez folytattuk a széles körű egyeztetéseket. A februári zsinaton bemutattuk az anyagot, aminek alapvetéseit a zsinat elfogadta. Megkezdtük a stratégia honlapjának fejlesztését, így még inkább felhasználóbarát formában kapcsolódhatnak be a testvérek a közös gondolkodásba. Ez azért is fontos, mert a gyülekezeti és munkaterületi stratégiák kidolgozása még előttünk áll. Abban is hatékonyabb kommunikációra van szükségünk, hogy a stratégia teológiai–lelkiségi és egyházszervezeti tartalmait még egyértelműbbé tegyük.

Az egyházi életünk legfrissebb fejleménye a népszámlálási adatok nyilvánosságra kerülése. Erről jelenleg is zajlik az az elemzőmunka, amit a közgyűlésnek szóban bemutatok.

Ahogy fentebb jeleztem, néhány területen sikertelennek érzem felügyelői munkám eddigi időszakát. A gyülekezeti látogatások száma megfelelőnek tűnik, azonban ezeken túlságosan is a protokolláris jelleg volt meghatározó, a lelkészek és presbitériumok munkáját így nem tudtam eléggé megismerni. A Borsod-Hevesi Egyházmegye ügyében a gyülekezeti kapcsolatok fejlesztésétől többet vártam. Az oktatási hálózatunk vizsgálata az ügy fontosságához képest lassabban halad a szándékoltnál. Az Országos Iroda és a döntéshozó testületek viszonyát még nem sikerült letisztítani. Személyesen nehezen élem meg, hogy a saját gyülekezetem életében nem tudok eléggé részt venni. Meggyőződésem szerint egyházunknak karakteresebb és gyorsabban reagáló megnyilvánulásokkal kellene képviselnie az evangéliumi tanításnak megfelelő értékek melletti elkötelezettségét; ez ügyben még nem sikerült elegendően hatnom.

A kerületi elnökség együttműködése a legfontosabb tényezője annak, hogy a vállalt feladatok teljesítésében haladni tudtunk. Fabiny Tamás püspök elnöktársammal teljes nézetazonosságban dolgozunk, mind az egyházi belső ügyekben, mind a társadalmi jelenlétünket illetően megegyezik gondolkodásunk. A nagyszámú közös gyülekezet-látogatás révén teológiai nézeteit mind alaposabban megismerem, hiszen leginkább az ő prédikációit

hallgathatom ezen alkalmakkor. Ha elfoglaltságaink között jobban tudnánk rangsorolni, a közvetlen egyeztetéseink is sűrűbbek lehetnének. Krámer György püspökhelyettes és Bak Péter felügyelő-helyettes testvéreim nem csupán névleges szerepet töltenek be, az egyházkerület vezetésével kapcsolatos teendők jelentős részét elvégzik, amiért nagyon hálás vagyok nekik. A tiszteletbeli felügyelőként tevékenykedő Benczúr László testvérünket illetően sikerült megvalósítanom a beiktatásomkor megfogalmazott célokat: egyáltalán nem protokolláris a szerepe kerületünk életében, változatlan energiával, elkötelezettséggel és szeretettel vesz részt a kerületi elnökség munkájában, emellett mindig számíthatok tapasztalatára, tanácsaira, bölcsességére. A püspöki hivatal munkatársai mindenben segítik munkámat, kollegiális és bizalmi együttműködést kaptam tőlük.

Az elkövetkező időszak legfontosabb ügyeinek a következőket tartom: a nagy TÁMOP-pályázatok értelmes felhasználása gyülekezeteink erősítése és társadalmi jelenlétünk színesítése érdekében; a gyülekezetek közötti szolidaritás szorgalmazása a Borsod-Hevesi Egyházmegye érdekében; a gyülekezetek látogatásában a munkajelleg erősítése, kiegészítve egy üzenetértékűként is bemutatható kerékpáros–gyalogtúrás programmal; az egyházi stratégia elmélyítése, a gyülekezeti stratégiák segítése. Megkerülhetetlen kihívásunk a kötelező hittan- és erkölcsstanoktatás elindulása kapcsán a nagyon óvatos és színvonalas előkészítés, az eléggé nem hangsúlyozható veszélyek pontos feltárása és a feszültségek kezelése. Mind a hittanoktatásról, mind az egyházügyi törvény módosításáról, mind a hajléktalanokkal szembeni részvétlen hangulatkeltésről kemény és konfliktusokat is vállaló egyházi magatartást szorgalmazok. Végezetül, de talán legfontosabbnak annak a dilemmának a végiggondolását szeretném ösztönözni, hogy a megújításra szoruló szervezeti kereteink és szervezetként való működésünk közepette az elsődleges célunk a lelki–hitbéli megújulás erősítése kellene, hogy legyen.

Ebben is számítok északi evangélikus testvéreim támogatására és köszönöm az eddigi jóindulatot, türelmet is!

Esperesi székfoglaló a Borsod–Hevesi Evangélikus Egyházmegye közgyűlésén

Buday Barnabás, Arnót, 2013. február 3.

A jelenlévők nyomtatott vagy elektronikus formában találkozhattak a mai alkalom meghívóján azzal a szimbólummal, amit az egyházmegye logójának választottunk – jelképezve nem csak a megújulásra való vágyunkat, de azt a jövőbe mutató kapcsolatot, köteléket is, ami összeköt bennünket ebben az egyházmegyében.

Előljáróban ezt szeretném mindenkinek a szívére-lelkére helyezni: a Borsod-Hevesi Egyházmegye, illetve annak minden elődje a Magyarországi Evangélikus Egyház szerves és értékes része évszázadok óta, ugyanakkor jelenleg talán a legtöbb kihívással szembesülő közössége. Az esperesi funkció vállalásával amellet, hogy a számomra elsődleges feladatot: az itt – sok esetben nehéz helyzetben – élő és dolgozó lelkészek támogatását és összefogását kívánom betölteni, ezekre a kihívásokra keresem a legjobb válaszokat természetesen nem egyedül, hanem lelkésztársaimmal, a gyülekezeti munkatársakkal és önkéntesekkel együttműködve és őket kiegészítve. Úgy gondolom, hogy a gyülekezetek választása során erre kaptam felhatalmazást és bizalmat. Nagyon bízom benne, hogy ebben a helyzetben, pozícióban hozzá tudok tenni a közös erőfeszítésekhez, hogy az említett ősi gyökér ne száradjon ki, és ahogy a meghívó igéjében az Úristen ígéri: reménység szerint megöntözött kertté válhassunk a térség „szárazsága” és számos nehézségünk ellenére.

Az igeválasztásnál hadd időzzek még egy kicsit. Az elmúlt hónapokban volt még valaki, aki ebből az ézsaiási szakaszból idézett a beiktatásakor, ugyanakkor egy másik, jóval tekintélyt parancsolóbb igeszakaszt választott – igazodva ahhoz a hatalomhoz, amit országa képvisel. Talán tudjuk is, hogy kiről van szó (az amerikai elnökről...)

Én azonban kevésbé vagyok a hatalom és a hierarchia híve, sokkal inkább partnerségben, testvérségben, a helyi munkatársi és gyülekezeti közösségek megerősítésében gondolkodom, hiszen éppen a hasonlóságunk és a kérdéseink hasonlósága köt össze bennünket ebben a térségben.

A következő hónapokban a gyülekezeti vizitációk alkalmával felügyelő úrral, az egyházkerület által delegált és a helyi gyülekezeti vezetőkkel közösen megvizsgáljuk a gyülekezetek helyzetét. Megkeressük az adottságokat – melyekről sokszor bizony elfelejtkezünk – és a közös válaszokat, amelyek segítségével szembe tudunk nézni a nehézségekkel, és megerősödhetünk.

Érdemes-e kisközösséget építeni a lelkészekből, rajtuk keresztül a gyülekezetekből? Beszélhetünk-e egyházkon belül borsod-hevesi identitásról? Ad-e valami különlegeset, ha valaki ide tartozik? A kérdést nem túlmisztifikálva, vagy az esetleg nemlétezőbe valamit mégis belemagyarázva az egyedi adottságainkon túl bőségesen találhatunk ránk, vagy kifejezetten csak ránk jellemző tulajdonságokat, melyek éppen ezért közös platformot adnak nekünk a megoldások keresésére.

I. Korlátozott gazdasági lehetőségek

Nagyon nehéz pozitív beállítottságúnak maradni a térségben, hiszen mindannyian szenvedünk a régiót sújtó korlátozott gazdasági aktivitástól és ennek következményeitől. A jelenlegi és potenciális gyülekezeti tagjaink problémái nagyon hasonlóak. A gazdasági korlátozottság, a munkalehetőségek hiánya és az emiatti folyamatos elvándorlás, a fiatalabb családtagok szinte törvényszerű elköltözése nyitott kérdéseket tár elénk. Nyilván ez nem különleges borsod-hevesi sajátosság, ám talán az egyházmegye legtöbb gyülekezetében hasonló helyzetet teremt a gyülekezeti tagok között: az egzisztenciális kiszolgáltatottság fokozottabban van jelen, mint máshol.

Éppen emiatt kell megkeresnünk az értékeinket, kompetenciáinkat. Elsődlegesen nem abba kell belekapasz-

kodnunk, hogy mink nincs, hanem abba, hogy mink van.

Ami miatt tehát nem hivatkozhatunk sanyarú helyzetünkre, az az elszántság vagy a felkészülés, felkészültség hiánya. A sokszoros kudarcélmények nyilvánvalóan lecsiszolják az ember önértéktudatát. Az ebből fakadó kiégés pedig érthető – ám nem feltétlenül elfogadható. Merjünk élni azzal, amink van, és keressük, keressük a vízforrást!

Elég, ha csak arra gondolunk, hogy az a tény, hogy Észak-Magyarországon élünk, alapvetően nehezebb gazdasági-társadalmi környezetet és feltételeket jelent. Ám mindennek a nehézségnek (bármilyen furcsán is hangzik előszörre) pozitív vetülete is van. Mivel hátrányos helyzetű régióban élünk, sokkal több lehetőségünk van pénzügyi támogatásokat, pályázati forrásokat igénybe venni, amellyel hozzájárulhatunk hitéletünk, közösségünk épüléséhez is megerősítéséhez. Ez pedig – bár nem megoldás a családok gazdasági helyzetére, – a közösségek infrastrukturális fejlődése szempontjából nagyon fontos és fokozottan kihasználható.

II. Szórványban

Ami a Borsod-Hevesi Egyházmegyében súlyosbítja mindezt, az evangélikusság szétszóródottsága, a szórványban való élet. Az evangélikus szigetek – mint pl. Fancsal, Sajókaza vagy Arnót, – talán könnyebb helyzetben élnek, ám a nagyvárosi, vagy több kisvárosra, településre osztott gyülekezetek, illetve a szigetszerű gyülekezetek szórványai ugyanazzal a problémával küzdenek. Mindez arra kell, hogy indítson bennünket, hogy erre a problémára nagy erővel keressük a választ. Ami lehet bizonyos, kifejezetten szórványban élőknek kitalált programra koncentráció, ahol nemcsak a részvételi díj, de az útiköltség előteremtése is feladatunk, lehet a szórványban élők hálózatba szervezése – nyilván életkoruk miatt inkább rendszeres papíralapú kommunikációval, mint az internet segítségével – vagy akár a szórványmunkára felkészítésben való segítségnyújtás a Hittudományi Egyetem hallgatóinak.

III. Előregedő gyülekezetek

Küldetésünk nemcsak az evangélikusnak szól, jól tudjuk, hogy a nem evangélikusokat is meg kell szólítani.

Ennek nagyon sok formáját ismerjük. Az evangélikusok sajátossága – és ezzel nem bántani akarom más felekezetű testvéreimet – hogy sokat gondolkozva keresik a hitigazságokat. Ezt a metodikát, ezt a hozzáállást érdemes minél láthatóbbá tenni – különösen akkor, amikor a társadalom $\frac{3}{4}$ -e a maga módján hívó, azaz nehezen fogad el örökölt hitigazságokat!

Másik sajátosságunk a nyitottság. Erre is nagy szükség van a mai kihívások között. Legyen olyan a templomi közösség, ahova jó bejönni! Ahol az idegen sem kell, hogy rosszul érezze magát, ahol sokan megtalálhatják a helyüket!

IV. Múltörzés

Bár gyakran elfelejtkezünk, róla sajátos helyzetünk több ponton egészen hasonló. Többek között ide tartozik közösségi múltunk is. Olyan közösségekben élünk, melyeknek több száz éves történetük van. A múlt pedig – és ez nemcsak szép gondolat, hanem valóság, – tanítómesterünk lehet. Az előttünk jártak tapasztalatai, életpéldája, kitartása, elért eredményeinek vagy éppen kudarcainak elemzése megsokszorozza az erőnket: hiszen ha nekik sikerült, nekünk miért ne sikerülhetne, vagy sikerülhetne jobban? A múltmentés kötelezettsége felelősséget ró ránk az utánunk jövő generációk felé. Nem magunkra erőltetett és érdektelen történelemóra, bemagolt és számunkra egyáltalán nem fontos évszámokkal, hanem a saját közösségünk korábbi szokásai, élete, történetei, amire gondolok. A nagy múltú közösségeknek joga és kötelessége megszólalni és a közösséget érintő kérdésekben véleményt formálni.

V. Cigánykérdés

Észak-Magyarországon mindennapos kérdésünk a társadalom szélén vagy kisebbségi létben kesergő emberekkel való kapcsolattartás. Fejlődésük előmozdítása kapcsán fontos tisztázni: ennek egyik útja az integráció – ám az integráció csak addig az, ami, amíg teljesen át nem formálja a többségi közösséget. Éppen ezért nehéz azt az utat megtalálni, ahol az egyik kisközösség integrálása nem jár együtt automatikusan mások elvesztésével.

A roma vagy cigány közösség felé indulás célunk. Az induláshoz azonban komoly nekikészülés kell: ennek

első része a megfelelő mennyiségű anyagi és szellemi erőforrás biztosítása. Örömmel kapcsolódunk a roma szak-kollégiumi hálózat körül szerveződő új programokba. Keressük a formáját, hogy az új munkaterület kihívásai miként maradhatnak számunkra izgalmas feladatok, nem pedig kompetencia híján csupán feleslegesnek érzett, ránk erőltetett, nem jó szívvel végzett teendők.

Ha a meghívóval kezdtem, hadd zárjam is azzal a mondanivalómat. Ha megnézzük ismételtén az egyházmegyei logót, több színt és vonalat találunk rajta, ami egyszerre jelenít meg keresztet, kört, félköröket, folyóvizet. Ilyen színesek vagyunk mi is: mint lelkeszi munkaközösség, mint gyülekezetek közössége, mint régió, mint egyházmegye. Szám szerint 10 vonalszakaszból áll össze a logó: ebből 9 a gyülekezeteket, 1 az egyházmegyét jeleníti meg, ugyanakkor a kereszt hármasszála a Szentháromságot is szimbolizálja, míg a két félkör Borsodot és Hevest. A számos szín mellett a vízkék is feltűnik. Adja Isten, hogy közösen találjunk a vízforráshoz, ami bőségesen megöntöz bennünket, és nem hagyja, hogy kiszáradjunk.

Felügyelői székfoglaló a Borsod–Hevesi Evangélikus Egyházmegye közgyűlésén

Gyuris Miklós, Arnót, 2013. február 3.

Tisztelt ünneplő közgyűlés, nagytiszteletű püspök úr, kedves vendégek!

Először is köszönetet szeretnék mondani mindazoknak a gyülekezeteknek, ahol az egyházmegyei felügyelői tisztségre történő választás során rám szavaztak. Köszönöm a megtisztelő bizalmat, amit kaptam, munkám során mindent meg fogok tenni, hogy ennek meg is feleljek.

Ez a megbízatás szolgálat, amit hittel, felelősséggel és alázattal szabad csak ellátni.

Péter apostol írja első levelében: „*Ha valaki szolgál, úgy szolgáljon, mint aki az Istentől kapott erővel végzi, hogy mindenkor az Isten dicsőíttessék a Jézus Krisztus által.*” (1Pt 4,11)

Az elmúlt hat évben volt alkalmam megismerni az egyházmegye életét. Voltak bőven tennivalók, megoldásra váró feladatok és sajnos problémák is. De voltak sikerek, örömök is, amik azért ellensúlyozták a hat év mérlegét. Itt szeretném megköszönni én is korábbi esperesünk, Sándor Frigyes munkáját, segítőkészségét, akivel együtt munkálkodva igyekeztünk tisztességesen ellátni az egyházmegye elnökségi teendőit, ami sokszor nem volt könnyű, de mindenképpen szép feladat volt.

Sokat gondolkoztam, hogy vállalam-e továbbra is ezt a megbízatást, de végül úgy döntöttem, vállalom. Talán tudok segíteni, hogy az egyházmegyének helyzete, gondjai, problémái valamelyest rendeződjenek, megoldódjanak.

Az Északi Evangélikus Egyházkerület tavaly novemberi rendkívüli közgyűlésén, a közgyűlés előtt vállaltuk az esperes úrral együtt az ott elfogadott, az egyházmegyémet érintő megújítási programot.

Ezen a közgyűlésen elfogadott program tulajdonképpen meg is határozza azokat a feladatokat, amiket el kell végeznünk, hogy egyházmegyéink megmaradjon, megújuljon. Úgy gondolom, egyházunk jövőjének érdekében semmiképpen nem az a megoldás, hogy egy ilyen nagy múltú, nagy hagyományokkal rendelkező egyházmegye megszűnjön, feldarabolódjon. Ennek csak az lenne az eredménye, hogy az eddig is nehéz helyzetben lévő, elszegényedett gyülekezetek még jobban a perifériára szorulnának, ami tovább gyengítené helyzetüket. Sajnos a többi egyházmegye sincs olyan helyzetben, hogy gond nélkül fel tudna vállalni ilyen megoldást. Ezért szeretnék mindent megtenni, hogy egyházmegyéink helyzete stabilizálódjon.

A közgyűlésen elfogadott megújítási program nem csak az egyházmegye vezetősége számára ad feladatokat, hanem az egyházkerületnek és a kerület többi egyházmegyéjének is. Fontos lesz az a hivatásgondozó program is, amit ki kell dolgoznunk, ami a lelkészi munkát, a lelkészek lelki erősítését fogja szolgálni.

Reméljük és várjuk a kerület azon gyülekezeteinek, egyházmegyéinek anyagi és lelki támogatását és segítségét, akik ezt meg tudják tenni, és ezzel is elősegítik majd gyülekezeteink megújulását.

Melyek azok a feladatok, amelyeket mindenképpen el kell végeznünk?

Az első, és talán a legfontosabb az, hogy az egyházmegye gyülekezeteinek működési feltételei biztosítva legyenek. Ha nincsenek meg ezek az anyagi feltételek, akkor nagyon nehéz helyzetbe kerülhet az adott gyülekezet.

A lelkészek tisztességes jövedelme is legyen rendezve, hogy ne kelljen különféle feladatokat felvállalniuk, ami mindenképpen a gyülekezeti munkájuk rovására megy, illetve ha mindent el akarnak látni, az nagyon nagy fizikai és lelki megterhelést jelenthet számukra.

Sajnos az ország rossz gazdasági helyzete megyémet is nagyon érinti. Sok elszegényedett kis településünk van, ahol munkalehetőség szinte semmi nincs, a fiatalok elvándorolnak nagyobb városokba vagy külföldre, emiatt az

egyházunk is nehéz helyzetbe került.

Azoknál a gyülekezeteknél, ahol ilyen probléma van, ott a lelkészüik jövedelmének a biztosítása is gond lehet, itt mindenképpen segíteni kell. Ha a lelkésztől elvárjuk azt, hogy komoly, hatékony munkát tudjanak a gyülekezetükben végezni, az a feltétele, hogy ilyen anyagi gondokkal ne kelljen küzdeniük. Erre a megoldás keresése úgy gondolom, nem csak az egyházmegye, hanem az egész egyházunk feladata.

Az egyházmegyei elnökség a következő fél évben sorra kerülő vizitációkon meg fogja vizsgálni a gyülekezetek gazdasági helyzetét, gazdálkodását, és a vizsgálat alapján látni fogjuk, hogy hol vannak súlyos gondok, hol van szükség segítségre, támogatásra. Ki kell majd dolgoznunk egy javaslatot a gazdasági helyzet javítására. A vizitációk során a gyülekezeteink munkaprogramjával is foglalkoznunk kell.

Az anyagi helyzetünk megváltoztatásának egyik lehetősége a pályázatokon való részvétel. Ki kell használni minden adódó lehetőséget, jelentkezni a kiírt pályázatokra, hogy minél több forrásból tudjuk anyagi helyzetünket javítani. Kérjük az Országos Iroda pályázati referensét is, hogy segítse ezt a munkánkat, ajánlja az aktuális pályázati lehetőségeket, hogy minél több pályázatban részt tudjunk venni. A gyülekezetek feladata pedig az, hogy minél több pályázaton vegyenek részt, amit segíteni és ösztönözni fogunk.

A következő feladat a missziói munka.

A gyülekezetek olyan közösségek legyenek, amelyek csábítják az embereket, hívőket és nem hívőket egyaránt. Örüljenek, hogy a közösség tagjai lehetnek, legyenek büszkék arra, hogy az evangélikus egyházhoz tartoznak. Meg kell találni azokat a módokat, formákat, amelyekkel el lehet érni, hogy egyre többen érezzék azt, hogy itt a helyük és részt vegyenek a gyülekezetek életében. Ne forduljon az elő, hogy a gyülekezeti tagok úgy gondolják, hogy semmi közük az egészhez, eljárnak máshová, más egyházakhoz, ahol megkapják azt, amire lelkileg szükségük van. Fel kell mérnünk az egyházmegye területén azokat a helyeket, településeket, ahol még nem szólítottuk meg híveinket illetve ahol erre még volna lehetőség, és eljuttatni hozzájuk is az Isten ígését. Ez a munka nagyon nehéz, de a gyülekezetek vezetőit, presbitereit kérem, hogy segítsék, támogassák lelkészüket, hiszen ennek a munkának a nagy része az ő vállukon van.

A missziói munka része a romamisszió is. Itt tapasztalatot kellene először szereznünk a már működő, a roma lakosságot érintő missziói tevékenységekről. Ezek ismeretében tudunk majd valamilyen javaslatot tenni erről a területről.

Talán jó megoldás volna, ha találnánk egy olyan, ebben a problémakörben tapasztalt lelkészt, aki szívesen foglalkozna itt a roma misszió munkájával. Vállalná is ezt a feladatot, és az egyházmegyéink helyzetét, lehetőségeit megismerve ki tudna dolgozni egy javaslatot, amivel el tudnánk indulni ezen a területen.

A misszió része a határon túli, a szlovákiai magyar evangélikus hívőink között végzendő lelkészi munka is. Itt is keresni kellene a lehetőségeket. Fel kellene venni a kapcsolatot az ottani gyülekezetekkel, hogy segíteni és támogatni tudjuk őket. A magyar nyelvű evangélikusok lelki segítése is szép feladat.

Nagyon fontos terület az ifjúsági munka is.

A gyerekeket a szülőknek, nagyszülőknek kell egészen kis koruktól hozni a gyermekrendezvényekre, hogy aztán később maguktól is igényeljék a gyermekközösséget. Az ifjúsági munka is nagy gondosságot és hozzáértést igényel. Itt is meg kell keresni azokat a formákat, módszereket, amik segítségével a fiatalok örömmel jönnek el a közösségbe. Ezek gyermekprogramok, kirándulások, táborozások, koncertek lehetnek, amikkel párhuzamosan a gyerekek szinte észrevétlenül megkapják a hitbeli tanítást is. A fiatalok igénylik is és szívesen vesznek részt az ifjúsági alkalmakon, de megfelelően és nagy szeretettel kell őket irányítani. Segíteni kell a fiatalokat, hogy a mai bonyolult világunkban el tudjanak igazodni. A sok torz, félrevezető nyom, mezsgye között könnyebben megtalálják a helyes utat, amelyik Istenhez vezet. Nagyon jó az, hogy egyházmegyéinkben is működik egyházi iskola, ahol a gyerekek keresztény szemléletű nevelésben részesülnek. Ez elő kell, hogy segítse, hogy az itt nevelkedő gyerekek egyre többen hívő, templomba járók legyenek, akik az egyházunkat erősítik. Az sajnós nem várható, hogy ez egyik napról a másikra megtörténjen, de mindent meg kell tenni ennek érdekében.

Azt hiszem, ha röviden is, de igyekeztem azokat a törekvéseket felvázolni, amelyek a feladataink lesznek. Szeretném kérni az egyházmegye lelkészeinek, tisztségviselőinek segítőkészségét, hogy a közös munkánk eredményes legyen, egyházmegyéink helyzete rendeződjön. Kérem az Északi Egyházkerület és a kerület egyházmegyéinek is a támogatását, imádkozó szeretettel segítsék munkánkat.

És végül kérem az Uristent, hogy adjon nekünk erőt, hogy el tudjuk végezni feladatainkat.

Jézus Krisztus mondja: „Higgyétek, hogy mindazt, amiért imádkoztok, és amit kértek, megkapjátok és meg is adatik néktek.” (Mk 11,24)

Erős vár a mi istenünk!

Esperesi székfoglaló a Budai Evangélikus Egyházmegye alakuló közgyűlésén

Bence Imre, Piliscsaba, 2012. június 20.

Azért tehát ti is, ha teljesítettétek mindazt, amit parancsoltak nektek, mondjátok ezt: „Haszontalan szolgálk vagyunk, azt tettük, ami kötelességünk volt”. (Lk 17,10)

Ez a jézusi példázatból vett karakteres mondat erősen meghatározza a gondolkodásomat. Ezzel a lelkülettel olvastam végig a 2006-ban írt esperesi programomat. Két kérdést tettem akkor hangsúlyossá: tud-e az egyházmegye hálót alkotni, hálóként funkcionálni, amely véd és tart. S miként tud új utakat keresni, meglátva azokat az új szolgálati területeket, amelyek előttünk vannak.

Örömmel tapasztaltam, hogy a hálózatosság elve az egyházunk új stratégiai anyagában is erőteljesen felbukkanó téma s talán ezen a téren sikerült valamit tennünk az egyházmegyei gondolkozásban is. Azt is el kell mondani, hogy az új utak keresésében nem voltunk eléggé lendületesek. A próbálkozások nem mindig jártak sikerrel (pl. Menedékház).

Beiktatásunk alkalmából valaki azt mondta nekem: „Te már tudod, mit vállaltál!”. Igen, kilenc éve vagyok az egyházmegye szolgálatában esperesként, kezdem megismerni a terepet, a gyülekezeteket, átlátni a helyzetet, és mégis azt kell mondanom, hogy most a ciklus elején mégsem tudom igazán, hogy mit vállaltam. Nem tudom, mert – látjuk – sokkal több a bizonytalansági tényező a világban, a társadalomban, a politikában és a gazdasági életben, és természetesen az egyházban is. Éppen ezért azt tartom magam számára kötelezőnek, hogy sokkal erősebben figyeljek az Elhívóra, mint a kihívásokra. Mint ahogy Péternek is Jézusra kellett (volna) ahhoz tekintenie, hogy ne kezdjen el süllyedni. Az Elhívóra kell figyelnünk, hogy Jézus szaván tájékozódva, szeretetéből merítve, és Lelke által vezetettve tudjuk megtenni azt, ami feladatunk, hogy ne legyünk a haszontalan szolgálknál rosszabbak.

Nem tudjuk, hogy miként alakul a gazdasági helyzetünk, s miként hat majd a januárban bevezetendő Szolidaritási Alap a gyülekezetek életére. Ezen a téren az egyházmegye feladatának tekintem a lelkészi állások megtartását és erősítését. Douglass jól ismert könyvében fejt ki azt a gondolatot, hogy amikor az egyház nehézségek között van, akkor nem megszüntetni és összevonni kell az állásokat, mert akkor az igehirdetés és a pasztoráció még inkább csorbát szenved, hanem növelni a feladatot ellátók számát. Elkötelezem magamat amellet, hogy az egyházmegyénk meglévő lelkészi állásait – minden, az egyházmegye számára adott lehetőséggel – védeni fogom. A kis gyülekezetek lelkészi állásait lehetőségeink szerint erősítjük. Ehhez azonban arra is szükség van, hogy belásuk, hogy miben és hol voltunk restek vagy kényelmesek, és a lelkészi szolgálatot a megyén belül nagyobb egymásra figyelemmel, és több új, missziói ötlettel gazdagítsuk. Én magam nem vagyok híve a központosított lelkészi fizetésnek, látásom szerint erősen csökkenti a gyülekezetközponitú gondolkodást. Szívesebben beszélek inkább az arányosított fizetésekről. Eddig is végeztem számításokat, hogy milyen feltételek mellett lehetne a lelkészi fizetéseket arányosítani, ami azt jelentené, hogy lehetőleg ne legyen a lelkészi fizetési táblázatban szereplő béreknél alacsonyabb jövedelmű lelkész a megyében. Nem kis terhet róna egyházmegyénkre, ha ezt megvalósítanánk. Azt látom, hogy egyetértéssel és konszenzusra való törekvéssel igenis tennünk kell majd ezen a területen. Fontosnak találok azt is, hogy helyzete és státusza tisztázását követően Budakeszi az önállósodás útjára lépjen.

Nem tudjuk, hogy miként alakul a helyzetünk a kötelező hit- és erkölcstan beindulásával. Félő, hogy nálunk nagyobb felekezetek agresszív nyomulása miatt nehezen rúgunk majd labdába. Ezért mindenképpen elkötelezem magamat arra is, hogy a hitoktatásnak és a gyülekezeti gyermekmunkának az erősítéséért is hatékonyan tegyek az egyházmegyében. Meg kell keresni azokat a lehetőségeket, ahol a gyülekezetek összefogva látják el az intézményekben az oktatást. Meg kell keresni azokat a hittantanárokat, hitoktatókat, akiknek van szabad kapa-

citásuk a gyülekezetek szolgálatába állni. Erősíteni kell azokat az evangélikus pedagógusokat, akik nem egyházi intézményben tanítanak, hogy lehetőségeik szerint figyeljenek az intézményükbe járó evangélikus gyermekekre. És a gyülekezeti gyermekmunkában lévő önkénteseket is segíteni kell, szakmai és lelki oldalról egyaránt.

Nem tudjuk, hogy milyen változások lesznek az országos finanszírozásban és magában az Országos Irodában. De azt mindenképpen fontosnak érzem, hogy a gyülekezeteiben élő egyház erősödjön. Meg kell látnunk – ahogy egyik felügyelő testvérem szokta mondogatni – hogy céget csináltak az egyházból, és a központ kezd elhatalmasodni a „termelőegységek”, a gyülekezetek felett. Arrogáns központosításnak vagyunk a tanúi, és azt tapasztaljuk, hogy az egyház hagyományos struktúrája (gyülekezet – egyházmegye – egyházkerület) és vezetése helyett a fő helyre az az iroda került, amelynek jó esetben a gyülekezeti élet maximális szolgálata és kiszolgálása lenne a feladata. Törekednünk kell arra, hogy az egyházmegyében is tiszteletben tartsuk azt az evangélikus egyházkormányzati alapelvet, miszerint a gyülekezetekben él az egyház és a gyülekezetekért lehet csak minden egyházkormányzati szint vagy központi szervezet, hivatal. Ezt a magunk eszközeivel is erősíteni akarjuk.

Nem tudjuk, hogy mihez lesz fizikai erőnk, és azt sem, hogy milyen lesz a lelkeszi utánpótlás. Azt azonban tudjuk, hogy az egyházmegyén belül is lesznek személyi változások: most elsősorban a ciklus folyamán bekövetkező nyugdíjazásokra gondolok. Úgy látom, hogy a gyülekezetek autonómiája és ebből fakadó szabad döntése mellett nagyon fontos a lelkeszi közösség összetétele. Most olyan közösségekben szolgálhatunk, ahol erősödik a lelkeszek összetartása és egymásra figyelése. Vezetőként felelősséget érzek azért, hogy a bekövetkező személyi változások ne gyengítsék, sőt ha lehet, inkább erősítsék a meglévő közösséget.

Azt nem tudjuk, hogy mire telik majd, de azt tudjuk, hogy ez az időszak nem a nagyberuházások időszaka lesz. Természetesen a gyülekezetben folyamatos karbantartási munkák és felújítások szükségesek. Két beruházás azonban elengedhetetlen, az egyik az óbudai altemplom felújítása, ahol szép célt, ifjúsági, missziói célt fogalmazott meg a gyülekezet. A másik pedig – és erről még inkább csak álmodozni merem, – egy új nagyberuházási lelkészlakás.

Emellett erősíteni kell a lelki életet és bátorítani kell magunkat, hogy a hagyományos lelkigondozás és a pasztoráció nem hiába való. A tanítás és a kisközösségek erősítése mindenképpen fontos és az evangélium tiszta hirdetése révén mindig fakadnak új gyümölcsök.

Bemutakozó írásomban a következőket írtam:

1. Az esperesi szolgálaton kívül nem fogok semmiféle közgyeházi tisztséget vállalni. Ez többletfeladatot jelenthet az egyházmegye lelkészeinek, hisz azokba a testületekbe, amelyekbe eddig én – nem hivatalból, hanem választott tagként – vettem részt, mást kell majd delegálni.

2. Erősíteni kell a lelkeszi imakört, hogy lelkeszi közös lelki élet intenzitása elevenedjen, így egymás erősítésére legyünk.

3. Meg fogom teremteni a lelkeszek közötti konzultáció lehetőségét, amelyre azért van szükség, hogy a vezetésben felmerülő kérdésekkel, az egyházmegyei problémákkal és az egyházmegye stratégiájának irányával mindenki tisztában legyen. Így a közösség tanácsai segítségemre lehetnek, és a közös gondolkodás a lelkeszi kart is erősíti.

4. Át fogom szervezni a vizitációkat. A rutinszerű hivatalvizsgálat mellett fontos a gyülekezetek lelki életének erősítésére odafigyelni.

5. Nagyobb hangsúlyt szeretnék helyezni a spiritualitás, az evangélikus kegyesség megélésére, lelki életünk erősödésére.

6. Továbbra is fontos feladatomban érzem azt, hogy a lelkeszi szolgálat erősítésére odafigyeljek. (Végig kell gondolni a fizetések arányosításának lehetőségét, és/vagy a lelkeszi rekreáció biztosítását.)

7. A nemlelkeszi szolgálat megbecsülése és gazdagítása terén az egyházmegyénknek gazdagodnia kell.

8. A kis gyülekezetek segítése (adminisztratív feladatokban vagy anyagi jellegű támogatással) elengedhetetlen ahhoz, hogy ne szűnjenek meg lelkeszi álláshelyek.

Ezeket a gondolatokat azért emeltem át a bemutatkozó írásomból, hogy azok is, akik eddig nem olvasták, lássák a terveimet és szándékaimat, és mint a megyei közgyűlés tagjai vagy tisztségviselői segítsenek ezek végrehajtásában.

Megköszönve azok szolgálatát, akik eddig társaim voltak a küzdésben, és azt a bizalmat, amely a választás előtt és a választásban megnyilvánul felém, Isten Lelkének erejére támaszkodom. Mert azt sem tudhatom, hogy én mit bírok fizikailag vagy lelkileg. De szeretnék engedelmes szívvel az Úrra hagyatkozni, és minden tetteimet, ötleteimet és szándékomat az Ő igéjének a fényében megvizsgálni.

Isten áldja meg közös szolgálatunkat!

Felügyelői székfoglaló a Budai Evangélikus Egyházmegye alakuló közgyűlésén

Némethné dr. Uzoni Hanna, Piliscsaba, 2012. június 20.

Kedves Testvérek!

Először is köszönöm bizalmukat!

A felügyelők legfontosabb feladatának azt gondolom, hogy a lelkészek, jelen esetben az esperes mellett szükséges végezni a háttérmunkából minél többet, hogy a lelkész erőit az igeszolgálatra tudja koncentrálni.

Egyházmegyénk új és megújult épületeiben szeretném, ha megújuló, lélekben és számban is erősödő gyülekezetek lennének! Ennek kapcsán fontosnak látom, hogy a gyermekmunka és a családpasztoráció erőteljesebbé váljon.

Szomorú, hogy számos gyülekezeti tag személyes válságszituációban segítségért csak végső esetben keresi meg a lelkészét. Ez a helyzet sürgős változtatást kíván. Imádsággal, együttgondolkodással keressük a módját a bizalmi légkör javításának!

Kérem a testvérek imádságos háttérét egyházmegyénk vezetősége, munkája számára is.

Szándékom, hogy minden gyülekezetbe eljussak, nem pusztán hivatalos események, hanem egy-egy „menetrendszerű” gyülekezeti alkalom –bibliaóra, ádventi est stb. –keretében.

Szeretném az egyes jó gyülekezeti munkaágak, ötletek megyei szintű terjesztését, ennek is jó kerete lehet a megyében már működő, évenkénti, rendszeres gyülekezeti felügyelői találkozó.

Munkámhoz is kérem, várom tanácsait, ötleteiket, ha szükséges, akkor javító kritikáikat!

Erős vár a mi Istenünk!

Esperesi székfoglaló a Dél-Pest Megyei Egyházmegye elnöksége iktatásán

Krámer György, Pilis, 2012. június 3.

Tisztelt Püspök Úr! Tisztelt Felügyelő Úr! Tisztelt Egyházmegyei Közgyűlés!

Székfoglaló beszédem címét egy kérdésben fogalmazom meg: Kicsoda az esperes?

Jó, ha az ember tudja, mire is vállalkozik. Jó, ha pontosan tisztázza magában, és a rá bízott közösség előtt egyaránt, hogy kicsoda ő, mi a feladata, mit vár el magától, és mit várhatnak el tőle a többiek. Különösen jó ez akkor, ha már néhány év tapasztalattal a háta mögött teheti ezt az ember.

A tapasztalat mellett arra kell figyelni, hogy itt és most, vagyis a Magyarországi Evangélikus Egyházban 2012-ben kicsoda az esperes. Így a tapasztalatokon túl, amit az elmúlt években, örömeimben és keserű csalódásokban szerezhettem, még három meghatározó elemre leszek tekintettel. Egyházi törvényeinkre, amelyek pontosan megszabják az esperes jogait és kötelességeit, az esperesi esküre, ami az imént hangzott el, és azokra az ígéretekre, amelyek az esperesi szolgálatról, az egyházkormányzásról szólnak.

Amikor az esperesi feladatkört gondolom végig, akkor nem is csak az esperesre, hanem az egyházmegye elnökségére, tehát felügyelőtársamra is gondolok, aki az elmúlt időszakban is megmutatta, hogy mit jelent a gyakorlatban a közös munka, a közös felelősség.

Az esperes nem seriff, hanem őrálló!

Gyakran keresik meg az esperesi hivatalt olyan gyülekezeti tagok, akik igazságszolgáltatást követelnek. Valós vagy vélt sérelmeikben az esperest látják annak a személynek, aki eldönt, megítél, rendet teremt, igazságot oszt. Maga az esperes is könnyen érezheti azt, hogy hivatala erre a feladatra is felhatalmazza. Igen, ő az, aki vezet, rendet teremt ott, ahol rendtelenség van, betartatja az egyházi törvényeket, végrehajtja az egyházi felsőbbbbség rendelkezéseit, hivatalt ellenőriz, jelentést tesz, rendelkezik, irányít. Az itt idézett szavak mind megtalálhatóak az esperes feladatait leíró törvényben, illetve az eskü szövegében is.

Szükség is van erre a feladatkörre. A jó rend feltétele egy közösség működésének.

Azonban nem mindegy, hogy ezt a feladatot milyen lélekkel látja el az ember. Az egyházkormányzásról szóló két igeszakasz pontosan behangolja az esperes lelkiületét, hogy ne úgy jelenjen meg a gyülekezetben, mint a westernfilmek lóháton belovagló seriffje, akinek tekintélyét a mellére tűzött csillag és a mindig látható helyen hordott pisztolyok adják meg.

Máté evangéliuma arról beszél, hogy aki vezetni akar, az legyen mindenki szolgája. A második korinthusi levélből pedig azt hallottuk, hogy soha nem a magunk dicsősége, saját elképzeléseink vagy érdekeink fontosak, hanem csakis a Krisztus!

Ez az egyik igazi kihívás ebben a szolgálatban! Rendet tartani, törvényeket, rendelkezéseket betartatni úgy, hogy közben mindenki szolgájaként, minden tettel és szóval Krisztust hirdetve tegye ezt az ember. A tekintélyt ne a hatalom, ne a kényszer, hanem a testvéri szó, a lelkipásztori beszélgetés adja. Ha valaki arra kényszerít, hogy menj vele egy mérföldet, akkor menj vele kettőt! A számonkérés, az intés, a feddés, a rendre utasítás, a fegyelmi eljárás kezdeményezése, amelyek a törvényeink szerint ott szerepelnek az esperes jogai között, minden esetben csak az utolsó lehetőségként kerüljenek elő, és akkor is úgy, hogy még ezekben is megmaradjon az ember mindenki szolgájának és Krisztus hirdetőjének.

Tapasztalva ennek a feladatnak súlyos nehézségét, az eskü szövegében a legkedvesebb mondatom az utolsó mondat. Isten engem úgy segítjen! Isten segítsen ebben, mert önmagában lehetetlennek tűnő vállalkozás ez. Az ágendánkban Pröhle Károly az eskü szó mellé az esedezés szavát helyezi, mint amelyek közös tőből származnak. Az esperesi eskü ilyen értelemben esedezés is Isten irgalmáért, szeretetéért, segítségéért, hogy ő legyen az segítségemre az őrálói szolgálatában.

A seriff figurája helyett a biblikus értelemben vett őráló személye az, aki megtestesíti az esperes feladatkörét. Az őráló a közösség érdekében figyel. A veszélyt a közösség felé jelzi, és a közösség együtt tesz azért, hogy a közeledő veszélyt elhárítsa. Ilyen értelemben kérem a lelkészek közösségét, a gyülekezetek közösségeit és az egyházmegye közösségét, hogy minden helyzetben őrálóként tekintsenek az esperesre, aki nem saját hatalmával, nem saját céljaiért és érdekeiért, hanem a Krisztus közösségéért cselekszik. Magam is ilyen értelemben szeretnék őráló lenni.

Az esperes az a lelkipásztor, aki az egyházmegye lelkészeinek és gyülekezeteinek közösségét vezeti.

Az esperesi feladatkörnek másik fontos meghatározása ez. Csak akkor sikerülhet, ha az első, az őrálói feladat jól működik. Lehet-e a felettesem a lelkipásztorom? Csak akkor, ha őrálóként végzi felettesi feladatait, és így megőrzi azt a bizalmat, ami a lelkipásztori, lelkigondozói kapcsolathoz elengedhetetlenül szükséges.

Lelkészi munkakörünkben többször tapasztaltuk már, hogy a testvéri kapcsolat, az egymással megélt békesség és a Krisztusban való összetartozás mekkora lendületet adhat szolgálatunknak egyenként és egyházmegyei közösségként egyaránt. Amikor az egyik lelkész valóban testvére a másiknak, akkor hirdettetik a Krisztus, éppen ebben a kapcsolatban. Amikor egy gyülekezet szereti és tiszteli, elfogadja lelkészét és ez kölcsönös a lelkész részéről is, akkor ez meglendíti a gyülekezeti életet és a lelkész munkáját egyaránt.

Ugyanakkor azt is tapasztaltuk már, hogy lelkészek vagy gyülekezetek közötti feszültségek, vagy éppen a lelkész és a gyülekezet között létrejövő feszültségek milyen erővel, sőt hatalommal fogják vissza az evangélium hirdetésének feladatát. Az esperes másik fontos feladata a közvetítés, a feszültségoldás, a békéltetés.

Ilyen értelemben kérem a lelkészek közösségét, a gyülekezetek közösségeit és az egyházmegye közösségét, hogy minden helyzetben lelkipásztorként, a béketeremtésben testvérként tekintsenek az esperesre. Jézus szava vezessen ebben minket: „Arról fogja megtudni mindenki, hogy a tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást”. (Jn 13,35)

Kicsoda az esperes? Őrálóként és lelkipásztorként, lelkészekkel és a gyülekezetekkel együtt vágok neki a következő hat évnek. Azzal a reménységgel, hogy mindenki szolgáljaként, Krisztust hirdetve sikerül feladatomat elvégezni.

Isten engem úgy segítjen!

Felügyelői székfoglaló a Dél-Pest Megyei Egyházmegye elnöksége iktatásán

Bak Péter, Pilis, 2012. június 3.

Főtisztelendő püspök úr, esperes úr, tisztelt közgyűlés, kedves evangélikus testvérek, ünneplő gyülekezet!

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy ismét itt állhatok Önök előtt, mint az egyházmegye újraválasztott és beiktatott felügyelője. Az újbóli bizalom nem csak lehetőséget, de sokkal inkább felelősséget jelent. Azt is jelenti, hogy az elmúlt 6 év során szerzett tapasztalat továbblépésre kell, hogy ösztönözzön, nem elég a rutinos folyamatokon továbbvezetni. Annál is inkább, mivel egyházunk azóta rendelkezik az Élő kövek egyháza című stratégiával, és április elején megtörtént ennek továbbgondolása is, ami a Stratégia 2.0 címet viseli. Egyházmegyei felügyelőként, a már jól kialakult és az egyházmegyére jellemző jó rend fenntartása mellett, ennek a stratégiának a lehetőségeit, feladatait szeretném segíteni, megvalósulásában együttműködni mindazokkal, akik szintén magukénak érzik ezeket.

Önkéntesség: Lelkészek vagy világi egyháztagok a Krisztus, az egyház, az egymás iránti szeretetből fakadóan vállalnak olyan feladatokat, amelyekért semmilyen ellenszolgáltatást nem várnak. Ez az egyház legfontosabb erőforrása. Tudjuk, hogy tartalékaink végén járunk, új források megjelenése aligha várható. Az emberi, morális értékek adhatnak igazán olyan tartalmat, mint a szolidaritás, az egymásnak történő segítségnyújtás, a rászorultakkal való törődés, a keresztény szeretet. Mindezek példamutató megjelenése, megtapasztalása a szűkebb, vagy tágabb környezetünkben.

Hálózatosság: Csak akkor tudjuk a közösség értékeit és erejét kihasználni, ha ismerjük egymást, ha élő és őszinte dialógus van a gyülekezetek, a lelkészek és a tisztségviselők között. Erről már 6 évvel ezelőtt is ejtettem pár szót. Most itt a megerősítés. Csak együtt, közösségként tudunk megfelelni azoknak a kihívásoknak és elvárásoknak, amelyeket a mai magyar valóság állít elénk.

Fenntarthatóság: Alapvetően nem gazdasági szempontból fontos ez, inkább a teremtett világhoz való alázatos és felelős viszony, a környezettudatosság és társadalmi felelősségtudat szempontjából. Nem egy szigeten élünk, ahol védve vagyunk minden külső, káros hatástól. Mindaz, amit és ahogyan teszünk, világos útmutatás, sőt példamutatás a körülöttünk élők felé. Mondják, hogy a Földet csak kölcsön kaptuk az unokáinktól.

Hivatásszerűség: A munka és a feladat fontossága van az előtérben, a rendszeres és felkészült szerepvállalás. A kampányszerű, fellángoló akciók rövid távon nagyon sikeresek is lehetnek. Mégis inkább a távlati, a jövőt mint elérhető és befolyásolható valót elfogadó gondolkodás legyen ránk jellemző.

Mindez egyedül csak álom. Hívom tehát az egyházmegye tisztségviselőit, a gyülekezetekben frissen választott, vagy újraválasztott presbitereket, és természetesen a lelkésztestvéreket, hogy együtt, ezeknek a címszavaknak a mentén folytassuk megkezdett munkánkat.

Legyenek témák szerinti összefüggések, működjön egy jól szervezett kommunikációs rendszer, használjuk ki az egyházmegyei honlap lehetőségeit. Mutassuk meg, mi mindenhez értünk, méghozzá nem csak alapfokon, vagyis hatalmas szellemi és tapasztalati tőke áll a rendelkezésünkre. A tőkét viszont használni kell ahhoz, hogy gyümölcsöt hozzon.

Egyházmegyénk eddig sem volt híján új kezdeményezéseknek, új megoldásoknak. Ezt a hagyományt megőrizve és arra támaszkodva nézzünk egymás szemébe, fogjuk meg egymás kezét, figyeljünk egymás gondolataira és hordozzuk egymást imádságainkban.

Ehhez kérem Isten áldását és kívánok magunknak jó erőt, egészséget, hitet és békességet.

Erős vár a mi Istenünk!

Esperesi székfoglaló az Észak-Pest Megyei Egyházmegye elnöksége iktatásán

Mekis Ádám, Acsa, 2012. május 20.

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés! Kedves Testvéreim!

Köszönöm a gyülekezetek és a lelkészek bizalmát, amellyel újra megajándékoztak és megbíztak az esperesi szolgálattal a következő hat évre. Nem szeretném elfelejteni azt a sok jót, amit eddig kaptam akár az elmúlt hat évben, akár korábban.

Először Istennek adok hálát, hogy idáig megtartott a szolgálatban. Az Ő eszköze szeretnék lenni a továbbiakban is.

Megköszönöm a lelkészcsaládot, amelyben felnőhettem.

Édesapámat, aki 30 évig volt esperes, és aki mellett észrevétlenül is naponként szívtam magamba ennek a szolgálatnak minden szépségét és nehézségét.

A hiteles életű embereket, lelkészeket, akiket megismerhettem, akiktől olyan sok szeretetet, tanácsot, bátorítást, útmutatást kaptam és kapok.

Hálás vagyok a gyülekezetekért, amelyekben szolgálhattam és szolgálhatok, a mellettem álló segítőkért és munkatársakért, az értem imádkozókért.

Hálás vagyok családomért, hogy szeretetben és megértésben élhetünk.

Nem szeretném elfelejteni, hogy az egyházmegyében az esperesi szolgálat nem cél, hanem eszköz.

Nem szeretném elfelejteni, hogy az egyházban minden eseménynek, programnak és rendezvénynek, minden intézkedésnek és szabálynak a ránk bízottak javát, üdvösségét kell szolgálnia.

Megkérdezheti valaki: mi az, ami korunk rengeteg problémájából speciálisan Észak-Pest megyére vonatkozik? Vagy azon belül az evangélikusokra? A válasz sajnos az, hogy minden. Mert a globalizált világ egyik következménye az is, hogy minden hatás, amely máshol keletkezik, azonnal érezteti a hatását itt is.

Nagyon erősen el kell gondolkodnunk azon, hogy jó-e az, ahogyan csináljuk, és hogy nem kellene-e valahogy egészen máshogyan csinálni. Az egyháznak küldetése van a társadalom felé is. Ugyanis ha a magyar társadalomnak nem lesznek olyan erkölcsi mércéi és olyan morális tartása, ami megakadályozza azt, hogy a politika, vagy a közélet bármit megtegyen velünk, és ott bármi megtörténhet, akkor valóban nagy a baj.

Vannak történelmi események, amelyek azt mutatják, hogy ennek a magyar nemzetnek egykor jól működött az erkölcsi érzéke, és képes volt felkelni, sőt vérét adni azokért a lelki értékekért, amelyeket az életében érvényesíteni szeretett volna. Ezt tükrözi a megannyi háború és forradalom – utoljára az 1956-os forradalom – amelyek megmutatták a nemzet gerincét, tartását, önfeláldozását.

Az egyház tartozik azt az erkölcsi értékrendet hirdetni és képviselni az emberek között, amellyel Ura megbízta, és amely nem változik. Érvényes volt 2000 éve és jelenleg is. Hiszem, hogy azok a bajok, amelyekről a társadalom és az egyén leginkább szenved, pontosan a krisztusi értékrend hiánya miatt jött és jön létre. Különösen is elszomorító az a tény, hogy a hanyatlás, dekadencia pontosan a keresztyén háttérű kultúrából indult, terjedt és terjed ma is.

Az egyházat sokszor vádolják azzal, hogy egy ún. „magasabb értékrend” hirdetésével önmagát a társadalom, az emberek fölé helyezi, egy vélt erkölcsi magaslatról mindenkit lenéz. Ez így is lenne, ha önmagunkat hirdetnénk. De mi nem önmagunkat, a saját bölcsességünket, értékrendünket hirdetjük, hanem Krisztusét. Hiszem, hogy ez a keresztyén értékrend az elkövetkező idők viharait is ki fogja állni, de nagyon oda kell figyelni néhány

megváltozott körülményre.

Először is tudomásul kell venni, hogy ennek a világnak a szemében az az egyház, amely évszázadokon keresztül abszolút tekintély volt, ma már nem az, és hogy az egyház értékrendje az emberek szemében csak *egy* a szabadon választható sokféle értékrend között. Csak akinek belső meggyőződésévé válik ez az út, fogja azt mondani Péterrel együtt: „Uram, kihez mennénk? Örök élet beszéde van nálad”. Ahhoz, hogy ez bekövetkezzen, nem lehet megkerülni az egyház hiteles szolgálatát, amelyet egyénileg és intézményesen végez. Ez már a misszió kérdése. A kutya éji dala c. magyar filmben a főszereplő pap ezt mondja: „Egész életemben arra vágytam, hogy egy olyan országban legyek misszionárius, ahol a legnagyobb a lelki ínség, ahol leginkább hiányzik Krisztus az emberek életéből. Rájöttem, hogy ez az ország Magyarország”.

Persze mehet a szekér lendületből a népegyházi keretek között még egy ideig, főleg ha lejtőn halad, azaz folyamatosan engedményeket tesz a korszellemnek megfelelően, emberek tetszését és a népszerűséget keresve. Meggyőződésem, hogy maga alatt vágja a fát az az egyház, amely rövid távú érdekei miatt olyan engedményeket tesz, ami hosszú távon visszaüt, azaz az emberek szemében jellegtelen, amorf egyházat eredményez, amelyhez már valóban nem is érdemes csatlakozni. Pál mondja kedves tanítványának, Timóteusnak, hogy lesz olyan idő, amikor az embereknek kedvesebb szavakra fog viszketni a fülük, azaz talán elvárják, hogy az egyház a maga tanításában menjen a világ után és igazolja eltévelyedetttségük létjogosultságát is, „de te hirdesd az igét, állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan az idő”. A mi dolgunk tehát nem annak az elbírálása, hogy alkalmas-e az idő az ige hirdetésére vagy nem, hanem a mag vetése, mert ha *mi* nem tesszük meg, akkor helyettünk senki sem fogja megtenni. Tehát a küldetés tartalma nem változott, legfeljebb a formája.

Azután tudomásul kell vennünk – akár tetszik akár nem – hogy a minket érő hatások, de különösképpen a fiatalságot érő hatások alapvetően megváltoztak. Erre a földrajzi területre különösen is jellemző volt évszázadokon keresztül, hogy a gyermek alapvetően három nevelő hatásnak volt kitéve. Az első a család, amely hagyományosan keresztyén értékrendet képviselt, hiszen ezt vette át az őseitől. A második az iskola, amely ugyancsak tradicionálisan egyházi volt és ebből kifolyólag hasonló értékrendű. A harmadik maga az egyház, amely szolgálatával mindkettőt segítette, erősítette.

Tudomásul kell venni, hogy korunkban a családokban a tradíció megszakadt (ez nem csak a keresztyén gondolkodásmódra, hanem mindenféle tradícióra érvényes). A 83%-ban nem egyházi fenntartású iskolák hangsúlyozottan „értékrend-semlegességet” hirdetnek. Az egyház a korábbi tekintélyét és befolyását elvesztette, gyakorlatilag a fiatalság nagy részét el sem éri. Ráadásul emellé a három alapvető hatás mellé negyediknek betört az életünkbe a média, amely gyakorlatilag egy hatalmas „cloaca maximaként” mindent elönt, alattomos módon manipulálja, és sajnos alapvetően determinálja fiatalok és nemcsak fiatalok százezreinek és millióinak gondolkodását.

Ma az egyházi gimnáziumoknak az volna az alapvető feladatuk, hogy ne kontrollálatlanul ömöljön ránk az egoista, közösségi értékeket semmibe vevő gondolkodásmód és életforma, hanem mint egy állócsillag, mint egy örök viszonyítási pont, világítson a krisztusi rend. Ha ezt az egyházi gimnázium nem végzi el, akkor rajta kívül senki nem végzi el. Nagy segítséget jelenthet országszerte az evangélium terjedésében az egyházi iskolák rendszere, például itt Pest megyében az Aszódi Evangélikus Gimnázium. Ez azonban csak lehetőség marad mindaddig, amíg két feltétel be nem teljesül. Az egyik, hogy az evangélikus szülők valóban írassák be gyermekeiket, ha azt akarják, hogy ilyen értékrend mellett nőjenek fel. A másik feltétel – amely ugyancsak minden egyházi iskolára érvényes – hogy olyan tanárok tanítsanak, akiknek gondolkodását áthatja a krisztusi norma. Ehhez biztosítani kell a keresztyén iskolákban tanító tanárok hittudományi alapismereteinek elmélyítését.

Esperesi szolgálatom legfontosabb területeit a következőkben látom:

A békesség építése, szerzése

A világban bizalmi válság van A békétlenség az ember és az Isten megromlott kapcsolatánál kezdődik. Az egyházra bízott örömhír arról szól, hogy Isten kezeli ezt a válságot, Jézus Krisztusban megbékéltette magával a világot. A megváltás lényege, hogy a bizalmatlan, hitetlen embert meg akarja győzni arról, hogy ő más, mint amilyennek a bizalmatlan ember képzei. Meg akar győzni, bizalmat akar ébreszteni bennünk. Ezért a legdrágábbat, életét adja. Az egyházban ennek az örömhírnek, Isten békeakarátának és békét teremtő hatalmának kell az első helyre kerülnie.

A bizalom légkörének megteremtése

A bizalmatlanság megfertőzte az emberek egymás közötti kapcsolatát is.

Jelen van generációk között, a legszorosabb emberi kapcsolatokban, a házasságban, a családban, az egyházunkban, gyülekezeteinkben is. A bizalmatlanság éket ver az emberi közösségek közé is. Jelen van a megosztott kereszténység felekezetei között, a különböző nézetű csoportok, pártok között, a társadalom különböző rétegei között, a nemzetiségek, etnikumok között.

Tudom, és nem szeretném elfelejteni, hogy a békesség szolgálata, a bizalom építése napi feladatom lesz.

Szolgálatunk hatékonysága

Nem azért szólok a hatékonyságról, mert divatba jött, hanem mert az egyházban létszükséglet a lehetőségek lehető legjobb kihasználása. „Az aratnivaló sok, de a munkás kevés”, mondja Jézus. Sokkal több a munka, mint az erőnk. Lelkészként belülről tudom, hogy milyen sok a feladat; mennyi munka, mennyi teher nyomja egy-egy lelkész vállát. Segítenünk kell egymást abban, hogy okosan dolgozzunk!

- Amit lehet, egyszerűsíteni kell.
- A munka megkönnyítésére be kell vonni a modern technikai eszközöket. Segítenünk kell egymást a technikai eszközök bölcs felhasználásában.
- Egyházmegyei alkalmainkat jobban ki kell használni. Komolyabb előkészülettel, szervezéssel többeket gazdagíthatnának alkalmaink.
- Erőnk és teljesítőképességünk határán roskadozva fel kell fedeznünk, hogy komoly tartalékok vannak segítő szándékú gyülekezeti tagjainkban. Sokan nagyon szívesen segítenek, ha megkérjük őket. Feladatunk, hogy a ránk bízott értékekkel, talentumokkal maximálisan éljünk.

Mindezeket nem szeretném elfelejteni. Ha mégis elfelejteném, kérlek titeket, akik most itt vagytok és hallotátok, amit elmondtam, emlékeztessetek rá! Isten kezében szeretnék engedelmes szerszám, eszköz lenni. Ugyanakkor kérem mindnyájatok segítségét, támogatását, imádságát is!

Isten legyen egyházmegyénkkel!

Felügyelői székfoglaló az Észak-Pest Megyei Egyházmegye elnöksége iktatásán

Dr. Roncz Béla, Acsa, 2012. május 20.

Tisztelt Közgyűlés! Mélyen tisztelt Püspök Úr! Tisztelt Esperes Úr! Kedves Acsai Gyülekezet! Kedves Vendégek!

Először is szeretném megköszönni az acsai gyülekezet vendégszeretetét, vendéglátását. Másodszor megköszönöm az egyházmegye 15 gyülekezetének a bizalmát, egyhangú szavazatát, melyben persze benne van a bizalom mellett az is, hogy sok becsületes, igazságos, szeretetteljes, egységet, hitet erősítő munkát várnak tőlünk. És talán Esperes Úr nevében is mondhatom, hogy mi ezt a feladatot az elvárásoknak tudatában vállaltuk.

De miért is volt bátorságom elvállalni 6 évre az egyházmegyei felügyelői posztot?

Mert úgy érzem, az 1997–2000 és a 2008–2012 év közötti 8 év alatt megismertem az egyházmegye gyülekezeteit, azok lelkészeit, a gyülekezetek munkáját, gyengeségeit és erősségeit. S az, hogy az egyházmegye – bátran merem kijelenteni – az Északi Egyházkerület legjobb egyházmegyéje (ha nem így lenne, azt Püspök Úr most megcáfolhatja), abban az egyházmegye elnökségének is van szerepe; bár tudom, az érdem elsősorban a gyülekezeteké és a lelkészeké.

Mert olyan hátországgal rendelkezem, amelyik mindig, minden helyzetben mögöttem állt, örömben, bánatban. Segítettek, bátorítottak, ha jöttek a rossz napok, a sikertelenségek.

De melyek ezek a hátországok?

Először is a családom, benne elsősorban a feleségem, akik sokat „nélkülöztek” engem, de támogattak, mert tudták, hogy jó ügyet szolgálók.

Másodszor az Aszódi Evangélikus Gimnázium, ezen belül vezetőtársaim, de szinte minden kolléga, akik sokrétű feladataim miatt (fasori igazgató, zsinati tag, egyházmegyei felügyelő, stb.) sok feladatot átvállaltak, s ha kellett, türelemmel várták segítségemet nehéz problémájuk megoldásához.

Harmadszor a vácegresi evangélikus gyülekezet, s benne a szüleim, amíg éltek, akik nélkül ma nem állhatnék itt Önök előtt. Ők biztosították azokat az erős gyökereket, amelyek megtartottak engem az élet nagy viharaiban, s nem engedték, hogy végérvényesen elszakadják, s megmaradhattam a jó úton, az igaz hitben. Tőlük tanultam a templomba járás szeretetét, az egymásra figyelés, az egymás segítségének az igényét, a gyülekezetépítés fáradtságos munkáját.

Tisztelt Közgyűlés!

Úgy gondolom, hogy eredményes 6 év van mögöttünk, s ez jó alapokat biztosít – az egyre nehezedő erkölcsi és gazdasági gondok ellenére – a folytatásra. Esperes Úr a teljesség igénye nélkül vázolta az előttünk álló feladatokat, területeket.

Miben tudom az Ő munkáját s a gyülekezetek munkáját segíteni? Mindenki tudja rólam, hogy pedagógus vagyok. Az e területen szerzett 34 év tapasztalatait szeretném a felügyelői munkámban is hasznosítani. Ezért kiemelten szeretnék foglalkozni az ifjúsági munkával, gyülekezeti és iskolai szinten is. Ennek nagy lehetőségét látom az új köznevelési törvény adta keretek között: hittanórák megtartása, erkölcs és etika tantárgy bevezetése és ebben az egyházak, ezen belül az evangélikus egyház szerepe. A nyári hittan- vagy ifjúsági táborok szervezése, támogatása, minden arra érdemes diáknak a részvétel lehetőségének a megadása.

El szeretném érni azt, hogy gyülekezeteink evangélikus gyermekei döntően az evangélikus óvodákat, általános iskolákat és középiskolákat – s mint aszódi gimnázium igazgatója, az aszódit – válasszák, még ha a távolság miatt

ez sok lemondással is jár, de ezt csökkentheti középiskola esetében a kollégium választása.

Az iskolákban nagyon sok szép hangú diák van, többségük az iskolai énekkar tagja. Szorgalmazni fogom, hogy ők a gyülekezeti énekkarban is tevékeny feladatot kapjanak. Munkálkodni fogok azon, hogy a gimnázium énekkara minél több gyülekezetben vállaljon szolgálatot.

Ezzel már át is léptünk egy másik nagyon fontos területre, a missziós tevékenységünkre. Luther szavait idézem: „Az iskola a gyülekezet veteményeskertje”. Hogy azzá válik-e, az csakis az iskolán és a gyülekezeteken múlik. Ezért, s mert júliustól csökkennek feladataim (Fasor) azt tervezem, hogy a megye gyülekezeteit a következő ciklusban egyszer–kétszer végig látogatom. Az Aszódi Evangélikus Gimnázium továbbra is vállalja, hogy az egyházmegyei, egyházkerületi programoknak helyet biztosít, megvalósításukat segíti (kórustalálkozók, missziós napok, sportrendezvények).

Tisztelt Közgyűlés!

Folytathatnám a feladatok felsorolását, de ismerjük a mondást: ember tervez, Isten végez. Mindent el fogunk végezni, amivel a jó Isten megbíz minket, amihez erőt, egészséget és bölcsességet ad. Ebben az esetben nem vonatkozhatnak ránk a Pál rómaiakhoz írt levele 7,19-ben leírtak:

„Nem azt teszem, amit akarok: a jót, hanem azt cselekszem, amit nem akarok: a rosszat.”

Erős vár a mi Istenünk!

Esperesi székfoglaló a Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye elnöksége iktatásán

Zsarnai Krisztián, Nyíregyháza, május 26.

„Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel! – mondja a Seregek Ura.” Zak 4,6

Főtisztelendő Püspök Úr! Tisztelt Egyházmegyei Felügyelő Úr! Nagytiszteletű lelkészi szolgatársak! Tisztelt egyházi és világi előljárók! Tisztelt Közgyűlés! Drága Gyülekezet!

Mindenekelőtt mondanivalómat hadd kezdjem azzal az igével, mely az Útmutatónkban kijelölt ma reggeli igeszakaszban található. Olyan jó volt megtapasztalni Isten csodáját abban, hogy nem nekem kellett igén, igei témán gondolkodnom, a „legmegfelelőbb” igét megkeresnem, kiválasztanom, hanem Isten – amikor elcsendesedtem, s azon gondolkodtam: Uram, mi lehetne ennek a napnak az igei mottója, vezérfonala? – élem adta az Útmutatóban is megtalálható napi igét Zakariás próféta könyvéből. Pünkösöd küszöbén Isten lelkére való ráhangolódás, mely egyben esperesi szolgálatom vezérfonala is: „Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel! – mondja a Seregek Ura”. Ebben a hatalmat, erőt, erőszakot fitogtató világban Isten azt mondja, nem erre van szükség. Ez nem lesz megoldás, ez nem lesz járható út. Az, aki békességet tud teremteni Isten és ember, ember és ember között, az Ő Lelke! És ma is mindennél nagyobb szükség van gyülekezeteinkben, egyházmegyénkben, városainkban, hazánkban és itt Nyíregyházán Istenre, Isten Szentlelkének munkájára. Ezért szükséges, hogy egyre nagyobb és nagyobb területet szánjunk oda életünkben Istennek, hogy Isten életünk minden területét lefedje, mert ha ez nem lesz meg, ha nem Isten fennhatósága alá kerül az életünk, a munkánk, a hivatásunk, a szolgálatunk, a házasságunk, a gyermeknevelésünk, mondhatjuk, hogy „Békesség, békesség! – de nincs békesség!”. Sem az életünkben, sem a munkahelyünkön, sem a hivatásunkban, sem a szolgálatunkban, sem a gyülekezeteinkben, sem a házasságunkban, sem a gyermeknevelésünkben. Nem lesz békesség, ha erővel, hatalommal, despota hozzáállásunkkal, megnyilvánulásainkkal igyekszünk végezni a reánk bízottakat.

Isten szava mindig az állóvizet szeretné felkavarni. Az is bizonyos, minden jel erre mutat, hogy szunnyad országunk, sok esetben altatjuk gyülekezeteinket. Sok esetben gátjai vagyunk annak, hogy Isten Lelke munkálkodjon, hogy megmutatkozzék Krisztus ábrázata gyülekezeteinken, hívő életünkben. Lehet itt sok mindentről beszélni, de jaj nekem, ha elhallgatom, hogy ennek a vidéknek, ennek az országnak ébredésre van szüksége. Ha nincsenek bűnvallások – és ez nem egy bigott, fanatikus, de nem is egy pietista szöveg – ha nincsenek bűnvallások, bűnmegtágadások, bűnelhagyások, nincsen gyökeres, radikális változás az életünkben, gyülekezeteink életében, nincsenek életváltozások, megújulások, Istennek odaszánt életek, akkor nem lesz felemelkedés ebben az országban sem lelkileg, sem szellemileg, sem erkölcsileg, sem egzisztenciálisan.

Erre volt Zakariás idejében is szükség, erre volt elődeink életében is és erre van ma is nagy szükség. És jaj annak a lelkésznek, annak a gyülekezeti előljárónak – ahogy Ezékiel a 34. fejezetben meg is fogalmazza ezt, s így kezdi mondanivalóját: „Ezért ti, pásztorok, halljátok meg az Úr Igéjét” – jaj annak, aki ezt elfeledi, aki Isten Szentlelkének tüzeit oltani akarja. Ahogy egyszer Túróczy püspök mondta: mert vannak „tűzoltók” is. Akik azon fáradoznak, hogy a Lélek tüzeit kioltásák, álló vízzé tegyék az Élet Forrását. Nagy szükség van – hozzáteszem, az én életemben is szüntelenül – nagy szükség van megújulásra, állandó Isten előtti meghajlásra, bűnbánatra, alázatatra, odaszánt, hiteles életű vezetőkre, gyülekezetekre, akik meghallják Isten szavát, komolyan veszik, átültetik a mindennapi életbe, s engedik, hogy Ő formálja őket, változtassa; akik meghallják az Úr Igéjét.

Hálás a szívem, szívbe markoló érzés, hogy egy ilyen nagy múltú gyülekezetben, templomban szólalhatok

meg, hirdethetem én is Isten szavát, ahol nagyon sokan hirdették és megélték azt. Joób, Balczó, Gáncs, Endreffy – rengeteg lelkipásztorrt említhetnék, s nem utolsó sorban Túróczy Zoltán is szolgálhatott itt, akit a 40-es évek ébredéseiben Isten csodálatos módon felhasznált. Egy ilyen nagy múltú tirpák vidéken, ahol a város nagyon sokat köszönhet az itt élőknek, sokat köszönhet, hogy történt felemelkedés, hogy dolgoz, munkát szerető, igyekvő, iparkodó, Istent, egyházat egyaránt szerető emberek éltek itt, akik ide lettek telepítve, elkezdtek dolgozni, elkezdtek templomot építeni, tanítót adtak, iskolát adtak, kiemelkedő gondolkodású, hívő embereket adtak, akikre ma méltán lehetünk büszkék, megvetették a várossá fejlődés alapjait – amit sok esetben ma elhallgatnak, nem vesznek tudomást róla – megteremtették a hagyományokat, a kultúrát, amiből él ez a város. Ezek a tirpák emberek szerették és megélték az ígét, ragaszkodtak Istenükhöz, az Úrhoz. Azóta sok minden megváltozott. Megváltoztak az emberek, a környezet, a világ. Minden. Nem nosztalgizhatunk örökké, nekünk nem a múltból kell élnünk – bár aki elhallgatja a múltat, az megtagadja. Az időnek sok összetevője van. Egyrészt jó visszatekinteni, jó emlékezni. Az Ószövetségben számtalanszor történik felszólítás: „Emlékezz!” A hívő ember nem a múltból él, de tiszteli, aki a múltnak is az Istene. Aki kezében van az idő, „aki tegnap, ma és mindörökké ugyanaz”. Erre méltán lehetünk büszkék, méltán emlegethetjük, de ne ebből éljünk, bennünket ne ez tápláljon, hanem arra tekintünk, aki az Élet forrása, aki a Királyok Királya és Uraknak Ura. Ez a múlt.

Fontos kérdés, hogy mennyire tudunk a jelenkor kihívásaira, problémáira, küzdelmeire, hiányaira válasz adni. Hogyan éli meg az egyház, gyülekezeteink tagjai a jelenben, a mindennapokban, hétfőtől vasárnapig a Jézus Krisztussal való élő kapcsolatot. Milyen válaszai vannak a ma embere számára? Honnan meríti a választ? Megéli-e azt a választ a maga életében, amit másoknak mond? Egyházunkban prioritásként ezekre kell választ adnunk. Olyan jó, hogy mondanivalónkat nem a kor szelleme, a divat, a különböző izmusok határozzák meg, hanem mindig, mindenkor, minden időben és helyen Isten szavára építhetünk. Kórházi ágy mellett, börtönben, idősök otthonában, bölcsődékben, óvodákban, oktatási intézményekben, lelkigondozói beszélgetésekben, ravalozónál, mindig – akár alkalmas, akár alkalmatlan a hely, az idő – elő lehet állni, lehet hirdetni Isten ígétjét, mely valóban megváltoztat. Ez működik! Nekünk nem erővel, nem hatalommal kell, hanem egyszerűen Istenre, az ő Szentlelkének munkájára kell hagyatkoznunk, bízunk magunkat. A jelenben ezt megélni, családban, gyülekezetben – ez csoda!

S végül – drága ünneplő Gyülekezet – a jövő. Milyen arculata, milyen jövőképe van az egyházunknak? Mi lesz, ha kiderülnek a népszámlálási adatok? Mi lesz 5, 10, 20, 50 év múlva? Mit fogunk aratni holnap, holnapután? Amit ma vetünk! Ezért fontos, hogy a jövőt a jelenben éljük meg, mert amit vet az ember ma, azt fogja aratni holnap. S nem mindegy, egyáltalán nem mindegy, mit vetünk. Ha ma megtagadjuk, megvetjük Jézus Krisztust, annak holnap lesz gyümölcse. De ha ma nem meg-, hanem elvetjük, elhintjük Jézus Krisztust, behintjük a szívekbe, ott lesz áldás, lesz öröm, lesz békesség, lesz vigasz, lesz megbocsátás, lesz jövő, lesz reménység ebben a reményvesztett világban. Mert az mondja az Úr: „Én reményteljes jövőt adok nektek!” (Jer 29,11). Egyházunk jövője az Úr kezében van, ezért nincs mitől félni, de ne felejtjük el, voltak már ínséges idők, amikor megvetették az Úr beszédét, nem azt tették, amit jónak lát az Úr, s annak meg is lett a következménye. A fent említett jeremiási ige is arra biztat, Ő kezében tartja sorsunkat, egyházunkat! Ő reményteljes jövőt szeretne nekünk adni. Múltunk, jelenünk és jövőnk is az ő kezében van!

Tisztelt Közgyűlés! Tisztelt ünneplő Gyülekezet! Most nekem az volt a feladatom, hogy „székfoglalót” mondjak, de bevallom őszintén, mondanivalómmal nem székfoglalót, hanem inkább a trónon ülő mennyei Atyára és az Ő jobbán ülő Fiára, Jézus Krisztusra mutató beszédet szerettem volna mondani. Üljön a székbe Ő, foglalja el Ő a Neki méltó helyet, s engedje, hogy az Ő lábai előtt meghajolva, csendesesen azt mondjam: „Uram, nem erővel, nem hatalommal, hanem egyedül a Te Lelkoddal szeretném végezni a reám bízottakat!” Úgy legyen! Ámen!

Felügyelői székfoglaló a Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye elnöksége iktatásán

Márföldi István, Nyíregyháza, május 26.

Főtisztelendő Püspök Úr!
Tisztelt ünneplő Gyülekezetek!
Tisztelt testvéregyházak Képviselői!
Tisztelt megyei és városi testületek Képviselői!
Kedves Vendégeink közléről és távolról!

Az evangélikus egyház törvényei értelmében hatévenként általános választást kell tartani. Ez azt jelenti, hogy a püspökök és a megválasztott lelkészek kivételével minden egyházi és világi tisztségben szolgáló személyeket újra kell választani. Mai napon a Hajdú- Szabolcsi Egyházmegye Elnöksége került beiktatásra, melynek megválasztása a törvényeink szerint az Egyházmegyéhez tartozó gyülekezetek presbitériumainak feladata.

Megállapítható, hogy a választás az első körben szabályos és eredményes volt. Az Egyházmegye esperesévé Zsarnai Krisztiánt, felügyelőjévé Márföldi Istvánt választották.

A megválasztottak nevében megköszönöm gyülekezeteink presbitériumainak bizalmát és ígérem mindent megteszünk annak érdekében, hogy elvárásaiknak megfeleljünk illetve egyházmegyénk jó rendjét biztosítsuk. Reménykedem, hogy munkánkra a fiatalos lendület és az idősebbekre jellemző megfontoltság és bölcsesség lesz jellemző.

Megköszönöm a Jelölőbizottságnak és Elnökének a jelölés és az eredmények értékelése valamint a törvényesség biztosítása során végzett munkáját.

Tisztelettel megköszönöm Püspök Úrnak, hogy tengernyi elfoglaltsága mellett elvállalta a beiktatásunk szolgálatát.

A jövőre illetve szolgálatunkra vonatkozóan azt fogom javasolni Elnöktársamnak, hogy a formai dolgok le rendezése után készítsünk egy munkatervet, melyben írjuk le mit kívánunk tenni az elkövetkező hat évben. Ez sok minden miatt fontos, de két dologban különösen, hogy véletlenül se feledkezzünk meg arról mit vállaltunk, de a ciklus végén alapja lehet bárki számára az értékelésnek is.

Nem a teljesség igényével egy pár témát felvetek:

1. Az Egyházmegyei Elnökség véleménye különböző kérdésekben, de különösen az Egyházmegye ügyeiben legyen egységes.
2. A gyülekezetek alkalmait rendszeresen látogassa az Elnökség.
3. A gyülekezetek építése, az egyház tagjainak megtartása, növelése alapvető feladat.
4. A gyülekezetek tagjai egyházfenntartói hajlandóságának növelése.
5. A lelkesi látogatások gyakoriságának növelése.
6. Egyházmegyei missziós, evangelizációs, ifjúsági napok rendezése egy vagy változó helyszíneken, legalább évi egy alkalommal.
7. Lelkészeink leterheltségének vizsgálata, megvitatása, esetleg intézkedések megfogalmazása.
8. A nem lelkész testvérek nagyobb mértékű bevonása a szolgálatba.
9. Az egyházmegye és gyülekezetei jelentési és tájékoztatási kötelezettségüknek mindig időben tegyenek eleget.
10. A gyülekezetépítés szempontjából igen fontos az iskolalelkészi szolgálat, ezért folyamatosan figyelemmel

kell kísérni a lelkészek munkáját és a szolgálat feltételeit minden intézményben biztosítani kell.

11. A mai viszonyok között a forrásszerzés szinte legfontosabb eszköze a pályázatok benyújtása, elnyerése. Az idevonatkozó szabályrendelet betartása mellett minden gyülekezetet és intézményt biztatni és segíteni kell pályázni.
12. Az egyházmegye és gyülekezetei aktív képvisellete a kerületi, országos egyházi szervezetekben, fórumokon és Zsinatban, s ezekről rendszeres tájékoztatás biztosítása a gyülekezetek felé.
13. Hitéletünk gyakorlása, lelki közösségek építése.
14. Az általános választások időben történő törvényes végrehajtása és befejezése.

Amennyiben csak a fentiekre tekintünk már is látszik a munka sok, de én reménykedem munkás is lesz elég. Biztos vagyok benne, hogy Isten segítségével valóra tudjuk váltani kötelezettségeinket és szolgálatunkat. Szolgálatomat szeretném ha az alábbi ige határozná meg:

„...ha valaki szolgál úgy szolgáljon, mint aki azt az Istentől kapott erővel végzi, hogy mindenkor az Isten dicsőítessék Jézus Krisztus által.” (1Pt 4,11)

Esperesi székfoglaló a Nógrádi Egyházmegye alakuló közgyűlésén

Szabó András, Vanyarc, 2012. május 20.

„Szeret az Úr, azért nincs még végünk, mert nem fogyott el irgalma: minden reggel megújul. Nagy a te hűség! Az Úr az én osztályrészem – mondom magamban – ezért benne bízom. Jó az Úr a benne reménykedőkhöz, a hozzá folyamodókhoz. Jó csendben várni az Úr szabadítására.” (JerSir 3,22–25)

Senki ne higgye, hogy egyfajta kötelező gyakorlat teljesítése miatt kezdem beszédemet a hálaadás szavával. Szinte érthetetlen, hogy a Jeruzsálem pusztulását látó próféta, amikor már mindenki az gondolta, hogy ez a vég, teljesen új irányt szabva a gondolatoknak és a reménységnek arról beszél, hogy szeret az Úr. Következésképpen nincs végünk. Ok-okozati összefüggés van a két dolog között. Isten népének jövője és jelene maga az Isten.

Nem kötelező gyakorlat a hálaadás, hanem rácsodálkozás arra a valóságos tényre, hogy csakis Istennek köszönhetjük, hogy vagyunk. Az 1610-es zsolnai zsinat megteremtette egyházunk és egyházmegyénk jogi kereteit, és a történelem viharain át hordozott és hordoz bennünket Valaki, már több mint 400 éve. Néhai Fabiny Tibor egyháztörténész professzorunk gyakran említette, hogy Nógrád megye adta a legtöbb mártírt az 1670–80-as gyalásévtizedben. Álljanak elénk evangélikus lelkészeink, akiket a pozsonyi rendkívüli törvényszék elé idéztek evangélikus hitük miatt:

Bartolomey János Nógrádszentpéterről
Fábry György Nagylámról
Goisz Mihály Kálnóról
Kaurinszky János Turopolyáról
Kolumbi András Szinóbányáról
Lány János Ipolymagyariból
Leporoni Miklós Poltárról
Molitoris Dániel Ozdintről
Mráz Péter Turicskáról
Nikléci Boldizsár Alsósztrégováról
Petri János Szennáról
Rakitka Márton Abelováról

Schleiner János Nagylibercséről
Stepanides János Maskófalváról
Szölövényi János Nagykürtösről
Timkovics János Lestről
Ursinyi Mihály Lónyabányáról
Vágner János Felsősztrégováról
Valentiny Ádám Ábelováról
Turóczy Végh András Fülekről
Kártik Mátyás Galgagutáról
Mazsári Dániel Losonctamásiról
Szivási István Kazárról

Egy-két kivételtől eltekintve a fent nevezettek evangélikus hitüket megtartották, többségük életével fizetett bátor hitvallásáért. Az ősi felismerés újból igazolódott: „a keresztyének vére magvetés”. A török hódoltság korszakában érthető, hogy inkább Nógrád északi részéből valókról van szó, mivel a déli rész szinte teljesen török által elfoglalt terület volt. Példájuk a gyülekezeteket is kitartásra serkentették. Ők és utódaik is tudták, hogy: „csak az Úrnak nagy kegyelme, hogy még nincsen még végünk”. (A fenti névsort Bajnóczi Máriaó 5. éves teológushallgató egyháztörténelmi dolgozatából plagizáltam.)

Az elmúlt tízéves esperesi szolgálatom lényegesen könnyebb körülmények között zajlott, mint a fent nevezett mártíroké volt hajdanán. Az áldozatot már ők meghozták, s velük együtt azóta is sokan. Hálaadással gondoljunk a neves és névtelen hősökre, akik számunkra a biznyságtévők fellegét jelentik (Zsid 12,1). Oltalmat, erőt, hitünket újító, éltető csapadékot jelent példájuk.

Ma egészen más jellegű kihívások előtt állunk, mint akkoriban, de a helytállás, a hűség ugyanolyan fontos. Gyorsan változó, zavaros világunkban szinte naponta újabb és újabb problémákkal találkozunk. Szűkebb ha-

zánkat – ahogyan Mikszáth Kálmán gyakran nevezi Nógrádot, „Görbeországot” – is erőteljesen érinti a munkanélküliség, ennek következtében a fiatal korosztály, különösen is a diplomás réteg elvándorlása a fővárosba vagy külföldre (tavaly 40 000 új magyar bevándorlót regisztráltak Németországban), a negatív demográfiai folyamatok, a falvak elnéptelenedése, ennek következtében óvodák és iskolák összevonása és megszűnése. Tavaly egy galgautai presbiter így siránkozott nekem: „Esperes úr, hát mi lesz itt, már a kocsmák is üresek”. Mondom neki: „Remélem azért üresek, mert átjöttek a templomba”. Ez a jobbik eset. Az ottani fogyatkozásra van egy másik tippem is, de azt inkább nem mondom.

Az egyház, a gyülekezet helye a világban van. Nem elkülönülnünk kell, hanem áthatni környezetünket azokkal a kincsekkel, amelyeket a Krisztustól kapunk, vagyis az evangéliummal, a győzelem örömhírével, a vigasztalás szavaival. Sokszor sajnos éppen ez marad el. El vagyunk foglalva építkezésekkel és renoválásokkal, futunk a pályázatok és a remélt pénzünk után, teleszervezzük magunkat újabb és újabb programokkal, amiket azután alig bírunk teljesíteni, már csak a legfontosabb, az emberekkel való találkozás, az elmélyült beszélgetés, az evangélium életet, reménységet adó, személytől személyig való átadása marad el. Sajnos egy kissé önmagunkra és a túlélés lehetőségeire figyelünk, a struktúra és a keretek, a dolog intézményi oldalának megerősítésére törekszünk, holott nem erre van elhívásunk. A bajban lévő, anyagi problémákkal, munkanélküliséggel, betegségekkel, önértékelési zavarokkal, hitbeli kérdésekkel küszködőkhöz pedig nem érkezőnk meg Isten gyógyító szavával. Az elmúlt években egyházunkban készült szociológiai felmérés is igazolja, hogy sajnos híveink el is szoktak attól, hogy a lelkész keressék meg olyan jellegű kérdésekkel, amelynek elvileg ő a „szakembere” lenne.

De mit is kellene másképpen csinálnunk, hogy szolgálatunk hatékonyabb legyen? Néhány súlypontot szeretnék megnevezni.

Először a lelkészek testi–lelki–szellemi egészségének kérdését, annak megőrzését említem. Csátát és háborút nyerni csak jól táplált, jó erőben lévő katonákkal lehet. Nemrégiben egy, a mentális egészséggel foglalkozó szakember megkérdezte, hány éve vagyok a lelkészi pályán? Kereken húsz – válaszoltam neki. Akkor te már legalább háromszor kiégtél, volt a válasz. Az lehet, mondom neki, de van valaki, aki erőt ad a megfáradtnak és az erőtlen erejét megsokasítja. Ézsaiás már több ezer éve ismerte a veszélyt és a megoldást is (Ézs 40,31). A zsoltáros is sas módjára megújuló ifjúságról beszél (Zsolt 103,5). Érdekes, hogy a megújulás szimbóluma mindkét helyen a sas. Egy humoristát kérdezett a közelmúltban egy riporter: van-e még új témája, nem tör-e rá olykor a kiégés? De igen – volt a válasz –, napjában hatszor, de hétszer győzöm le. Milyen szerencsénk van nekünk, hogy nem egyedül kell legyőznünk ezt a fenyegető veszélyt. Jó lenne nem megvárni a bajt. Ügyelnünk kell a fizikai állapotunkra is, hiszen a dolgok összefüggnek. Rendszeres mozgásra, sportra, kikapcsolódásra és pihenésre a lelkésznek is szüksége van. Évente általában négyen kaphatnak üdülési támogatást a kerülettől – köszönettel vesszük –, megfontolandó, hogy lehetőségéhez mérten az egyházmegye is támogassa ezt a célt. (A családos LMK részben ezt a célt is szolgálja.) Szükségünk van az eltávolodás, a részbeni elszakadás, a szabadság élményére, hogy egy időre mintegy távlatból láthassuk önmagunkat, és tiszta, újító gondolatokkal frissüljünk. Az ép testben ép lélek igazsága nem üres beszéd. Ide tartozik az is, hogy a lelki terheket időben meg kell osztanunk egymással. Időben kell jelezni. Töltsük be a Krisztus törvényét azzal, hogy egymás terhét hordozzuk (Gal 6,2). Bizalmi légkörben mindig van segítség. Nagy kincs a megértő szolgatárs, becsüljük meg egymást. Nagyon jól tudom, hogy a feladatok sokasága miatt alig kivitelezhető, de a lelkészek és családjaik találkozási hatalmas erőforrás ma is, áldozatok árán is érdemes megszervezni találkozásokat.

Másodszor a spiritualitás erősítésének szükségességét említem. Kísért olykor az a gondolat, hogy a lelkésznek, a felügyelőnek elsősorban menedzsernek kell lennie. Ügyeket intéz, pénzt szerez, építkezéseket, felújításokat vezet. Egy egészséges szintig lehet ilyen része is szolgálatunknak. Úgy gondolom, olyan időket élünk, amikor a szolgálatnak erőteljes spirituális karaktert kell adni. Alázattal meg kell vallanunk, hogy nem mi szervezzük az Isten egyházát. A lelkész, a felügyelő és minden tisztségviselő legyen imádkozó, lelki, Szentlélekkel és bölcsességgel teljes ember, aki mindig számol az Isten hatalmával. Ez ki fog hatni presbiteri ülésekre, döntésekre, istentiszteleteinkre, az egész gyülekezeti légkörre. Higgyük, hogy Isten ma is mindent megtehet. Luther mondta egyszer, hogy a keresztyén ember két lábbal a földön jár, de szemével az égre, vagyis az Istenre figyel. A realitás és a hit feszültségében élünk. Nem igaz az, hogy az imádság csak a lelkész feladata, a többi majd megoldják a presbiterek. A presbiter is legyen imádkozó, Isten igéjét buzgón olvasó ember. Legyünk tudatában annak, hogy mi egy győztes ügy képviselői vagyunk. Jézus Krisztus az, aki legyőzte a halált és a bűnt, a poklot és a Sátánt. Meggyőződésem, hogy jövőnk azon múlik, hogy mennyire sikerül Krisztus győzelmének erőterében élnünk, és ezt megmutatnunk a teremtett világnak, amely egyébként minden ellenkező látszat ellenére sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését (Róm 8,19). Látszódjék rajtunk az, amik vagyunk. Ha valóban Isten fiai vagyunk,

az bizonyosan meglátszódik a gyülekezetben és a családjában, az iskolában és a munkahelyen. Egyházi eseményekről szóló képes tudósításban vagy akár tévés istentisztelet közvetítéskor az arcokat figyelve olykor nehéz elhinni, hogy ott tényleg valami jó dologról van szó. Ha nem tudnám, hogy ott mi történik, az arcokról nehezen találnám ki. Engedjük, hogy Krisztus bennünk is újabb és újabb győzelmet arasson, és jöjjön át a szíveken és az arcokon az a tudat, hogy hozzá tartozom, az övé vagyok. Ez a legjobb misszió is egyben. Nem a hosszú távú tervezés, vagy éppen pánikszzerű ötletelés fogja megtartani gyülekezeteinket, hanem Krisztus rajtunk és gyülekezeteinken való átsugárzása. Persze legyen terv és ötlet, de a legtöbb, amit tehetünk a bátor és hűséges megállás a hitben. Ha szeretjük Krisztust, ökumenikus nyitottság mellett szeressük evangélikus egyházunkat is: annyi mindent köszönhetünk neki. Hitvalló mártírokat és élő példaképeket, aminek következtében mi is hívővé lettünk. Krisztus szeretete elvezet minket az emberek szeretetéig is, és innen már csak egy lépés a szolgálat vállalása és szeretete. A fogyasztó keresztyénség kísértését elhárítva (összeszededetem magamnak, amire szükségem van, és azután továbbállok) az érett keresztyénség jele, hogy a mindennapi kenyér mellett a mindennapi feladata felől érdeklődik Istennél. Imádkozni és dolgozni.

Harmadszor a testületi és közösségi munka hatékonyságának és intenzitásának növelését emelem ki. Ez nem mond ellent az előző pontban foglaltaknak. Sőt! Csak akkor érdemes beszélni erről, ha komolyan gondoljuk a spiritualitás és lelkiség megerősítését. Minden gyülekezetben megtörtént a tisztújítás. (Néhány gyülekezettől már megkaptam a választottak névsorát, a többiektől is kérem.) Teljesen jogos az igény, hogy aki tisztséget vállalt, a feladatát is szeretné tudni. A legjobb persze fordítva: tudom, mi a feladat és úgy vállalom tisztséget. Örvendetes, hogy miután mindenki egyetértett abban egyházunkban, hogy valami képzést kellene adni a tisztségviselőknek, el is indult a konkrét munka: gyülekezetimunkatárs-képzés Piliscsabán, presbiterképzés Révfülöpön. Szabó Lajos rektor úr szerkesztésében pedig megjelent a „Tarts, Uram, a kezedben” című, Személyes szavak presbiterekhez alcímet viselő könyv. (Egy nyugdíjas református lelkésztől azt hallottam, hogy a köszönet sajnos nem egyházi kategória, ezért most innen is gyorsan köszönjük meg rektor úr munkáját.) Remélem, hogy már minden presbiter magkapta és elolvasta. A nyolc tartalmi egység akár egy gyülekezeti szintű kurzus, presbiterképzés alapja is lehet. A tapasztalat azt mutatja, hogy ahol intenzív gyülekezeti élet van, ott aktív a presbitérium, mert a presbitérium még egy sokkal szélesebb kört is képes megmozgatni. (Az egyszemélyes modellnek, azaz, hogy a lelkész csináljon mindent, végre vége. Tudom, hogy ahol ez a modell tovább él, ott annak súlyos okai vannak: elfogyó gyülekezet stb.) A feladatok helyes és arányos megosztása arra is elsegíti a lelkészt, hogy azzal foglalkozhat, ami a fő tevékenysége: igehirdetés, személyes lelkigondozás, család- és beteglátogatás, imádkozás a hívekért. Továbbá arra is, hogy rend, pontosság és tervezhetőség határozza meg a munkáját. Néha elragad minket a gondolat, hogy az ideális lelkész lőt-fut egész nap különösebb tervezettség nélkül, ahogy éppen sikerül. Érdemes egyfajta heti órarendet és látogatási tervet készíteni, amit nem borít fel könnyen egy telefon vagy e-mail. Persze néha óhatatlanul változtatni kényszerülünk, de legyen meg bennünk a rendszeresség iránti igény, sokkal többet elérünk vele, mint sokszor céltalan, pótcselekvésnek tűnő pörgéssel. Tartsd meg a rendet, és a rend megtart téged – mondták a régi bölcsök. Kölcsönösen segítsük egymást feladataink örömteli teljesítésére. Kérdezzük meg magunktól: „Mit tehetek a másikért, hogy jobb lelkész, felügyelő, gondnok, presbiter legyen?” A közelgő megyei választásokra is úgy tegyük meg ajánlásainkat a hónap végéig, hogy elhivatottan végezhesse mindenki a szolgálatát.

Az Isten iránti hála szavával kezdtem, és azzal is fejezem be. Legyen áldott Isten, hogy lehetőséget ad ebben a csodálatos környezetben élnünk, és a gyülekezetekben hirdetnünk az ő akaratát. Addig, amíg szükség van ránk és ő is akarja, itt leszünk, és végezzük a feladatunk.

Ugyanakkor megköszönöm az elmúlt évek áldozatos munkáját minden gyülekezeti és egyházmegyei tisztségviselőnek. Most az alkalom jellegéből adódóan különösen Pozsonyi Anna elnöktársamnak is, aki két teljes ciklusban volt megyei felügyelőnk. Józansága, realitása, higgadtsága nagyban segítette egyházmegyéinket, hogy rendben, békességben, szeretetben mentek dolgaink. Isten áldja további életét, hozzátartozóit. Jelenlétére, tanácsaira továbbra is számítunk.

Megköszönöm a kerületi elnökség, püspök úr és felügyelő úr segítségét, minden kérdésben magunk mögött tudhattuk őket, sokat segítettek eddig is gyülekezeteinknek, megyénknek. Csak két dolgot emelek ki a közelmúltból, a szécsényi templomunk felújítását, ami hatalmas munka volt, és a Nógrád Megyei Hírlapban való megjelenésünk lehetőségének támogatása szellemileg és anyagilag.

Az új ciklusban minden egyes gyülekezeti és megválasztandó megyei tisztségviselőre és kerületi elnökségünkre Isten gazdag áldását kérem.

Isten legyen velünk! Bizony szeret minket az Úr, azért nincs még végünk.

Erős vár a mi Istenünk!

Felügyelői székfoglaló a Nógrádi Egyházmegye alakuló közgyűlésén

Koncz István, Vanyarc, 2012. május 20.

„Senkinek se tartozzatok semmivel, csak azzal, hogy egymást szeressétek; mert aki a másikat szereti, betöltötte a törvényt.” (Róm 13,8)

Tisztelt Egyházmegyei Közgyűlés! Kedves Testvérek! Tisztelt Vendégek!

Nem véletlenül választottam székfoglalóm alapgondolatául Pál apostolnak a rómaiakhoz írt leveléből ezt az igeszakaszt. Úgy gondolom, két nagyon fontos szó, gondolat hangzik el benne. Az egyik a szeretet, a másik a törvény. Ezek nem egymást kizáró gondolatok, sőt egymást kiegészítő, egymás nélkül nem létező fogalmak. Mert lehet-e törvény szeretet nélkül? És lehet-e szeretet törvény nélkül? Úgy gondolom, hogy nem.

Nem lehet, mert ha törvényt alkotunk, vagy törvényeinket alkalmazzuk, ha nincs bennünk szeretet, mivé válik a mi törvényünk? És mivé válik a mi szeretetünk, ha nincs mögötte jó rend, törvény?

A kettő közül én most mégis a szeretetet emelném ki. A szeretetet, amely a mai világban mintha kiveszőben lenne. Kiveszőben van a „türelmes”, a „jóságos”, a „nem irigykedő”, a „nem kérkedő”, a „nem felfuvalkodó” szeretet.

Gondoljunk csak bele, milyen világban élünk. Olyan világban élünk, ahol csak az egyén számít, a közösség már alig. Ahol a tekintély teljesen elveszett. Ahol a lelkésznek a hívek meg akarják mondani, hogy miről ne prédikáljon, a tanárnak a szülők elő akarják írni, hogy tanítson az iskolában. Olyan világban élünk, ahol a gyerek irányítja a szülőt, az egész családot, az ő akarata érvényesül. Ahol a szingli lét a divat, a családalapítás kiment a divatból, a házasság szó sokaknak idegenül hangzik. Ahol nem, vagy alig születik gyermek, mert a karrier, az anyagi jólét előbbre való. Ahol az emberek sátrakban éjszakáznak, ha valahol megnyílik egy új megaáruház. Ahol a falusi ember városi módra akar élni és kertjében füvet nyír, miközben eszi a plázákban megvásárolt egészségtelen élelmiszereket. Olyan világban élünk, ahol az emberek egymással nem beszélgetnek, folyamatosan távolodnak egymástól és Istentől.

Hogyan jutottunk idáig? Mi vezette erre a világot?

A féktelen liberalizmus, a féktelen pénzimádat és pénz hatalom, amely rátelepszik mindennapi valóságunkra. Ott is és akkor is jelen van, amikor nem is gondolunk rá. Átszővi életünket, körülölel, fojtogat.

Szociológusok Európában és a világ 43 országban kutatták, hogy van-e a világban közös értékrend? Az eredmények azt mutatják, hogy különböző civilizációs szférák léteznek, amelyeknek legfontosabb jellemzői három pontban foglalhatók össze:

Fokozódó individualizmus, ami azt jelenti, hogy az emberek számára a szabadság, a célok, a társas környezet egyéni megválasztása központi kérdés.

Nagyfokú tradícióvesztés.

A keresztyén értékrend és hagyomány még napjainkban is meghatározó, nincs igazi vetélytársa.

Ez az utolsó megállapítás mintha adna némi reményt, hogy nem vesztett el teljesen minden. Talán az ember csak a pillanatnyi eltévelyedés állapotában van, amely útról majd visszatalál az igazi keresztyén élethez. Ilyen egyszerű lenne? Sajnos nem. Nekünk, gyarló embereknek, akik sokszor letértünk és letérünk a krisztusi útról, igenis naponta szükségünk van arra, hogy vezessenek bennünket a helyes úton. Szükségünk van arra, hogy egyházi vezetőink, lelkipásztoraink megmutassák a helyes utat. Ők tudják megmutatni, hiszen erre szentelték életüket

erre tettek tanúbizonyságot. Szükség van arra, hogy az embereknek a háttérinformációkat megmagyarázzák. Ebben támogatni kell igehirdető lelkészeinket. Nincs könnyű dolguk, amikor erkölcsre, hitre és az evangéliumra hivatkoznak, hiszen az ellentábor ugrásra készen áll és odavágja, hogy idejétmúlt, elavult, nem korszerű.

A mai világban egyetlen dolog állandó: a változás. A szociológusok és a személyiségkutatók azt mondják, hogy a változás jó, szükséges, katalizátor. Biztosan igazuk van, én azonban úgy gondolom, hogy a változásokban az állandóságok adják a biztos alapot. Ilyenek a család, az egyház, a vasárnapi istentisztelet. Nyugvópontok ezek, amelyek megnyugvást adnak a ma rohanó emberének. Azt szeretem bennük, hogy pontosan azt adják, amire vágytam, amire számítottam. Kiszámíthatóságot, állandóságot, bizonyosságot. Ezért én például azt szeretem, ha a vasárnapi istentisztelet liturgiája változatlan. Változatossá az énekek, meg a lelkipásztor prédikációja teszi. Nekem ez a jó, a szükséges, a katalizátor.

Kedves Testvérek! Tisztelt Gyülekezet!

Isten kegyelméből és az Önök szeretetéből állok most itt. Őszinte testvéri szeretettel mondok köszönetet a lelkipásztoroknak, a jelölő és választó presbitériumoknak, hogy a bizalmat megkaptam.

Külön köszönetet mondok Szabó András esperes testvéremnek, aki biztatott a tisztség elfogadására.

Köszönetet mondok mindazoknak, akik eddigi egyházi tisztségeimben segítettek, bátorítottak.

Hálát adok azért, hogy a zsinatunk tagja lehettem, sok értékes tapasztalatot szereztem általa.

Különös kegyelem, hogy ez a mai alkalom szülőfalumban, abban a templomban, abban a közösségben történik, ahol gyermekként éltem és nevelkedtem.

Egy székfoglalóban illik elmondani azt is, hogyan képzelem el az egyházmegyei felügyelői tisztségemet.

Mindenekelőtt a bevezető igében is megfogalmazott szeretet jegyében. Úgy szeretném szolgálni az egyházmegyét, hogy minden cselekedetemből a testvéri szeretet sugározzék. Elnöktársammal a szeretet jegyében kívánom építeni és őrizni az egyházmegye belső békéjét és törvényes rendjét. Szeretném meglátogatni és megismerni az egyházközségeket, a presbitériumokat, a lelkészeket, a gyülekezeteket, a templomokat és a megyei egyházi intézményeket. Szeretnék olyan felügyelő lenni, akit személyesen ismernek az egyházmegyében. Tudom, hogy ez szinte lehetetlen vállalkozás, de mindent el fogok követni, hogy így legyen.

Jövők feladata az is, hogy gyülekezeteinkben ne helyettes, hanem díjlevéllel kinevezett lelkészeink legyenek. Ehhez meg kell találni a törvényeink adta lehetőségek közül azt a megoldást, amely az adott gyülekezetet a legjobban szolgálja.

Szeretném folytatni elődöm, Pozsonyi Anna és Honti István testvérem által elindított tisztségviselői találkozokat és megbeszéléseket, ahol a gyülekezetek azonos feladatot ellátó munkatársai kicserélik tapasztalataikat, megismerik egymás munkáját és bepillantást nyernek más gyülekezetek életébe.

Ezekon kívül is támogatni szeretnék minden olyan alkalmat, amely azt szolgálja, hogy gyülekezeteink, testvéreink megismerjék egymást. E találkozások erősítsék egyházunkat, az együvé tartozás érzését. Legyünk az ágostai hitvallású evangélikusok nagy, összetartó közössége.

Itt szeretnék köszönetet mondani Pozsonyi Anna felügyelőasszonynak eddigi szolgálataiért, és kívánok neki jó egészséget, Isten áldását és mindannyiunk végtelen szeretetét további életére.

Új választási ciklus kezdődik, régi és új emberekkel. Munkájukhoz kívánok kitartást, erőt, hitet.

Én pedig szeretettel kérem az egyházközségek türelmét, szeretetét, imáit, hogy ebbe az új funkcióba beletanulhassak és szolgálhassak. Mert úgy gondolom, egyházmegyei felügyelőnek lenni nem tisztség, hanem mindenekelőtt szolgálat.

Végezetül Pálnak a korinthusiakhoz írott második leveléből vett idézettel zárom székfoglalómat:

„Senkinek semmiféle megütközést nem okozunk, hogy ne szidalmazták szolgálatunkat, hanem úgy ajánljuk magunkat mindenben, mint Isten szolgálói: sok türésben, nyomorúságban, szükségben, szorongatásban, tisztaságban, ismeretben, türelemben, jóságban, Szentlélekben, képmutatás nélküli szeretetben” (2Kor 6,3–4,6)

Eseménylista dátum szerint

2011.09.03-10.02 – Albertirsa – 300 éves évforduló a szlovák településen	21
2011.11.09. Piliscsaba - Megnyílt az Evangélikus Családi Napközi	14
A Borsod-Hevesi Egyházmegye lelkeszi munkaközössége	12
A Budai Egyházmegye lelkeszi munkaközössége	14
A Dél-Pest Megyei Egyházmegye lelkeszi munkaközössége	21
A Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye lelkeszi munkaközössége	30
A Nógrádi Egyházmegye lelkeszi munkaközössége	39
Az Északi Püspöki Hivatal és a Külügyi Osztály munkatársai	5
Az Észak-Pest Megyei Egyházmegye lelkeszi munkaközössége	26
Megyei Elnökségek Tanácsa	5
Január 1. Nógrád megye – Havota evangélikus melléklettel jelenik meg a Nógrád Megyei Hírlap	39
Január 7–8. Piliscsaba – Egyházmegyei ifjúsági hétvége	15
Január 12. ÉPH – Felkészülés médiás szolgálatra	57
Január 14. Nyíregyháza – Gyülekezeti munkatársak továbbképző konzultációja	31
Január 18. Albertfalva – Ökumené Albertfalván	57
Január 22. Budapest–Kelenföld – 100 éve született Kendeh György	15
Január 24. ÉPH – Túrmezei Emlékbizottság	57
Január 26. ÉPH – Az észt nagykövet látogatása	45
Január 29. Csehország – Püspökszentelés	45
Február 3. Pilis – Nappali és éjszakai melegedőt nyit a Pilisi Evangélikus Szeretetszolgálat	22
Február 5. Balassagyarmat – Túrmezei Erzsébet emlékezete	40
Február 14. Pilis – Tűzifaosztás	22
Február 15. Budapest – Irodalmi est és beszélgetés a szerelemről	57
Február 16. Budapest – Disputa a Petőfi Irodalmi Múzeumban	58
Február 16. Egyetemi lelkeszek	51
Február 18. Budahegyvidék – Túrmezei Erzsébet-emlékév nyitóünnepség	15
Február 19. Csömör – Versünnap Túrmezei Erzsébetre emlékezve	26
Február 27. Nyíregyháza – Étel- és tűzifaosztás	31
Március 1. ÉPH – Parókusi alkalmassági vizsgálat	5
Március 5. Budapest – Parlamenti imaóra	58
Március 7. Encs - Útravaló a léleknek	12
Március 9. Budapest – A Keresztény Demokrata Fórum konferenciája	58
Március 9. Nyíregyháza – Látogatás az Evangélikus Roma Szakkollégiumban	51
Március 11. Németország – Szolgálat a drezdai Frauenkirchében	45
Március 13. Nyíregyháza – Kocsis Fülöp püspök a Nyíregyházi Roma Szakkollégiumban	51
Március 18. Nyíregyháza – Dr. Molnár Róbert előadása	31
Március 20. ÉPH – Bajor partnerkapcsolati nap	45
Március 21. Budapest – Radnóti-díj Donáth Lászlónak	16
Március 21. Komárom – Magyar–szlovák partnerszerződés	45
Március 24. Mende – Detre Lászlóra emlékeztek	22
Március 28. Nyíregyháza – Keresztény Értelmiségiek Szövetsége előadássorozat	58
Március 28. Nyíregyháza – Sztahlo Gábor-ösztöndíjátadás	51
Március 28. Nyíregyháza – Túróczy Zoltán emlékezete	51

Március 29. Budapest – Benczúr-kiállítás	5
Március 31. Nyíregyháza-Kertváros - Gyülekezeti ház szentelése	31
Április 1. Nagycserkesz – Új benzinkút megáldása	32
Április 1. Nógrád megye – Teológuspassió	40
Április 4. Nyírtelek – Nyírteleki asszonykör passiószolgálatai	32
Április 8. Nyíregyháza – Kantáta-ösbemutató	32
Április 12. ÉPH – Elsőéves teológushallgatók látogatása	52
Április 13–14. Nyíregyháza – Az Úr érkezése szavalóverseny	52
Április 14. Pilis – Egyházkerületi ifjúsági találkozó	6
Április 15. Piliscsaba - Megáldották a parókiát	16
Április 18. ÉPH – Evangélikus gazdák találkozója	6
Április 20. Nyíregyháza-Kertváros – Tavasz közgyűlés	6
Április 22. Hatvan – Megjelent dr. Barcza Béla gyűjteményes tanulmánykötete	27
Április 22. Szlovákia – Látogatás a felvidéki Hosszúszón	46
Április 26. Lettország – Hivatalos püspöki látogatás Lettországbn	46
Április 28. Csóvár – Beiktatták Laczi Roland lelkészt	27
Április 28. Szlovákia – Cigány csendesnap Sajógömörön	46
Május 6. Érd – Örömkoncert	16
Május 6. Finnország – Beiktatták Jari Jolkkonen kuopioi püspököt	47
Május 10–15. Csehország – LVSZ egyházvezetői találkozó	47
Május 11. Arnót – Ökumenikus hálaadó istentiszteletet az óvodáért	12
Május 11–12. Gyöngyös – Zsinati ülés	27
Május 13. Balassagyarmat – Gyülekezeti nap	40
Május 17. Budahegyvidék – Egyházmegyei elnökség iktatása a Budai Egyházmegyében	16
Május 19. Százhalombatta – Missziói Nap	6
Május 20. Acsa – Egyházmegyei elnökség iktatása az Észak-Pest Megyei Egyházmegyében	27
Május 20. Vanyarc – Egyházmegyei elnökség iktatása a Nógrádi Evangélikus Egyházmegyében	40
Május 21. Budahegyvidék – Megnyílt Benczúr László építész kiállítása	17
Május 24. Budapest – Egyházi áldással adták át az új onkológiai épületrészt	59
Május 26. Nyíregyháza - Egyházmegyei elnökség iktatása a Hajdú-Szabolcsi Egyházmegyében	32
Május 27. Mende – Újra pünkösdi díszben a mendei evangélikus templom	22
Május 28. Vargabokor – Pünkösdhétfői csendesnap	33
Június 1. ÉPH – Ordinációs előkészítő	7
Június 1. Görögszállás–Budapest – Görögszállási termények Budapesten	33
Június 3. Pilis – Egyházmegyei elnökség iktatása a Dél-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegyében	23
Június 5–13. Nyírtelek–Dánia – Látogatás Dániában	33
Június 10. Kölcse – Százötven éves a kölcsei anyaegyházközség	33
Június 12–21. Bogota–Kolumbia – LVSZ tanácsülés	47
Június 17. Monor – 100 év	23
Június 23. Budafok – Solymár Gábor lelkész nyugdíjba vonulása	17
Június 24. Nyíregyháza – Domokos Tibor ordinációja	34
Június 28. ÉPH – Bajor egyházvezetők látogatása	47
Június 29. Losonc – Egyházi napok Szlovákiában	48
Július, Mátraszentimre – Nyári táborok a gödöllői Családok Átmeneti Otthona lakóinak	28
Július 1. Szügy – Parókiaszentelés	41
Július 2–6. Penc – Alkotótábor	28
Július 20. Fonyód – Püspök és titkárai	7
Július 30. Nyíregyháza – Ökumenikus szabadegyetem	52
Augusztus 5-9. Csepel-Bácsfalva - Testvérgyülekezeti látogatás duplán	17
Augusztus 17. Nyíregyháza – Megújult a Luther tér	34
Augusztus 17–21. Nyírtelek – Cigánymissziói konferencia	34
Augusztus 20. Nyírtelek – 20. évfordulóját ünnepelte a Filadelfia gyülekezet	35
Augusztus 22. ÉPH – Vendégek a norvégiai Møre egyházkerületből	7

Augusztus 25. Szeged – Dr. László Virgil és dr. Agod Anett ordinációja	18
Augusztus 25. Tállya – Egyházmegyei csendesnap	13
Augusztus 25. Terény – Hármass ünnepe	41
Augusztus 26. Maglód - Hosszúszó – Testvérgyülekezeti megállapodás	23
Augusztus 28-30. Mályi – Munkaévközpont lelkész találkozó	8
Augusztus 3. Budapest – Ökumenikus imaóra	59
Augusztus 31. Miskolc – Fejlesztették az evangélikus iskolákat	52
Szeptember 3–6. Mirfield – Anglikán–Lutheránus kapcsolatok	48
Szeptember 7. Balassagyarmat – Elhunyt Záborszky Csaba nyugalmazott lelkész	41
Szeptember 8. Káva – Ifjúsági kerékpáros találkozó	23
Szeptember 14. Kelenföld – Művészetek találkozója	18
Szeptember 14–23. Miskolc – Ökumenikus zsűri a nemzetközi filmfesztiválon	59
Szeptember 15. Maglód – Nyitott templomok éjszakája	24
Szeptember 15. Mandabokor – Ünnepeles alapkövetés	35
Szeptember 16. Budafok – Hokker Zsolt beiktatása	18
Szeptember 16. Budapest-Sarepta - Immáron 61 éve	18
Szeptember 16. Nagybánya – Száz éves a nagybányai evangélikus templom	48
Szeptember 16. Nyíregyháza-Benkőbokor – Húsz éves a nyíregyháza-kertvárosi gyülekezet	35
Szeptember 16. Olcsva – Felépült a Családkohéziós Központ	36
Szeptember 18. Budapest – Elkezdődött a Luther rajzfilmsorozat hangfelvétele	59
Szeptember 21. Csömör – Alakuló közgyűlés	8
Szeptember 21. Csömör – Dr. Fábri György egyházkerületi felügyelő iktatása	9
Szeptember 23. Alberti – Hálaadás a 20 éves óvodáért	53
Szeptember 23. Salgótarján – Hármass kerek évforduló	42
Szeptember 23. Szügy – Megszépült a templom	42
Szeptember 24. Nyíregyháza – Kezdetét vette a második roma szakkollégiumi tanév	53
Szeptember 26–30. Észtország – XII. finnugor lelkész találkozó	48
Szeptember 29. Mandabokor – Családi nap	36
Szeptember 29. Pilis – Gyermeknap	24
Október 1. Budavár – Elindult a Budavári Evangélikus Szabadegyetem (BESZ)	19
Október 5. Cegléd – Gospelkoncert	24
Október 7. Csomád – Lajtos János lelkész iktatása	28
Október 7. Egyházasdengeleg – 175 éve áll a templom	42
Október 7. Lucfalva – Kettős hálaadás	42
Október 7. Péteri – Dechertné Ferenczy Erzsébet lelkész iktatása	24
Október 11–14. Miskolc – XIX. Veczán Pál kórustalálkozó	13
Október 11–14. Nagytarcsa – Óvodai partnertalálkozó	53
Október 13. Albertirsa – Koráléneklési verseny	54
Október 15–17. Kárpátalja – 52 óra Ukrajnában	36
Október 18. Budahegyvidék – A hit éve Hegyvidéken	19
Október 20. Budavár - Kitüntették Madocsai Miklós nyugalmazott lelkészt	19
Október 21. Bénye – Templomszentelés	43
Október 22. Nyíregyháza – 226 éve szentelték fel a nagytemplomot	36
Október 30–31. Wittenberg – Püspöki reformációi szolgálat a vártemplomban	49
Október 31. Szolnok – 80 éves a templom	25
November 4. Kétegyháza – Gombor Krisztián beiktatása	43
November 5. Budavár – Budavári Evangélikus Szabadegyetem másodszor	20
November 6. ÉPH – Országos presbitériumi és zsinati küldöttek találkozója	9
November 6. Szentendre – Látogatás a Szentendrei Evangélikus Zenei Óvodában	54
November 10. Kálmánháza – Hálaadás 70 évért	37
November 10. Miskolc – Focitorna a Keresztény Roma Szakkollégium hallgatóinak	54
November 11. Nagycserkesz – 15 éves a templom	37
November 12–16. Bossey-Franciaország – LVSZ tanácskozás	49

November 15–19. Miskolc–Finnország – Tanárok külföldi útja	54
November 18. Aszód – Megszépült a templom	29
November 20. Budapest – Miniszteri dicséretben részesült Buday Barnabás	13
November 21. ÉPH – A finn nagykövet látogatása	49
November 22. Balassagyarmat – Túrmezei Erzsébet-émlékkönyv bemutató	43
November 22–23. Szepesbéla–Szlovákia – Szlovák lelkészkonferencia	49
November 24. Monor – Fórum a misszióról	25
November 3. Kelenföld – Központban a tolerancia	19
November 30. Budapest – Benczúr László Prónay-díjat kapott	9
December 16. Nyíregyháza – Óvodaszentelés	55
December 16. Nyíregyháza – Parókia szentelés	37
December 18. Budapest – Brocskó Lajos emléktábla-avatás	55
December 2. Nyáregyháza – Adventi elnökségi látogatás	25
December 3. Budavár – BESZ harmadjára Hankiss Elemérral	20
December 4. Budapest – Ökumené a Szent Gellért-sziklatemplomban	60
December 8. Berekfürdő – Keresztény Roma Szakkollégiumok konferenciája	55
December 9. Szentendre – Ámos Imre-kiállítás megnyitó	60

A Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének kiadványa
Felelős kiadó: Dr. Fabiny Tamás
Tervezés és szerkesztés: Horváth-Hegyi Áron
Szöveggondozás: Pap Kinga Marjatta
Nyomdai előállítás: Prime-Rate Kft.
Felelős vezető: Dr. Tomcsányi Péter
Megjelent 450 példányban, Budapest, 2013

